

การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวันสำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

โดย
นางสาวกรรณิการ์ กลับสกุล

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา แผนก ข ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวันสำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

โดย
นางสาวกรรณิการ์ กลับสกุล

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา แผนก ข ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DEVELOPMENT OF ELECTRONIC BOOKS ON THE LAW IN EVERY DAY LIFE
OF MATTHAYOM 1 STUDENTS NAWAMINTHARACHINUTHIT SATRIWITTHAYA
PHUTTHAMONTHON SCHOOL

A Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (EDUCATIONAL TECHNOLOGY)
Department of Educational Technology
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2017
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล
โดย	กรรณิการ์ กลีบสกุล
สาขาวิชา	เทคโนโลยีการศึกษา แผนก ข ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ สมหญิง เจริญจิตรกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อนิรุทธ์ สติมัน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ สมหญิง เจริญจิตรกรรม)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุรพล บุญลือ)

56257303 : เทคโนโลยีการศึกษา แผน ข ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ / กฎหมายในชีวิตประจำวัน

นางสาว กรรณิการ์ กลับสกุล: การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ สมหญิง เจริญจิตรกรรม

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 38 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง 2) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน 3) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน 4) แบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 5) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 6) แบบสอบถามความคิดเห็น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, และสถิติทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 80.12/86.13 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

3. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล อยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย 4.43, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.06)

56257303 : Major (EDUCATIONAL TECHNOLOGY)

Keyword : ELECTRONIC BOOKS : LAW IN EVERYDAY LIFE

MISS KANNIKA KLABSAKLU : THE DEVELOPMENT OF ELECTRONIC BOOKS ON THE LAW IN EVERY DAY LIFE OF MATTHAYOM 1 STUDENTS NAWAMINTHARACHINUTHIT SATRIWITTHAYA PHUTTHAMONTHON SCHOOL THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR SOMYING JAROENJITAKAM

The purposes of this research were to 1) develop a electronic book about law in everyday life for matthayom 1 to be effective assigned criteria 80 /80 2) compare the learning achievement of pre-learning and post learning of study with electronic book on law in everyday life for matthayom 1 3) study the opinion of student with electronic book about law in everyday life The sample were student mattayom 1 semester 2 / 2560 38 students.

The researchs intruments were 1) a structured interview to interview experts 2) a learning plan 3) electronic book on law in everyday life 4) the media evaluation form of electronic book 5) an learning outcome on law in everyday life 6) a questionnaire inquiring the student'opinion about the learning by means of the electronic books on law in everyday life.

The results showed as follows. 1) The effectiveness of electronic book on law in everyday life for matthayom 1 was $E1/E2 = 80.12/86.13$ 2) the learning outcome posttest after studying the electronic book on law in everyday life for matthayom 1 was posttest higher than pretest indicated differences at the .05 level significant 3) The students opinions about the electronic book on law in everyday life for matthayom 1 students Nawamintharachinuthit satriwitthaya phuttamonthon were revealed to be agreeable at the high level. (average 4.43, S.D. 0.06)

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี โดยได้รับความเมตตาและความอนุเคราะห์เป็นอย่างสูงจากรองศาสตราจารย์สมหญิง เจริญจิตรกรรม ผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระและให้คำปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนิรุทธ์ สติมัน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และรองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล บุญลือ ประธานกรรมการผู้ตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ รวมทั้งคณาจารย์ท่านอื่นๆ ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ข้าพเจ้าในทุกวิชา อีกทั้งเจ้าหน้าที่ด้านต่างๆ ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ จนกระทั่งข้าพเจ้าจบหลักสูตรในครั้งนี้ได้ด้วยดีจึงกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ไพพร ตีบาง อาจารย์ดร.เพ็ชรพิทย์ โรจนปัญญา อาจารย์ ดร.สรภัสร์ น้าสมบุรณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นภาพรณ ยอดสิน อาจารย์ ดร.วรวิทย์ มั่นสุขผล อาจารย์ ดร.วรภากร หงษ์โต และผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีความครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนถาวรานุกูล และโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑลที่อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลและเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมาและขอขอบคุณนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ที่ให้ความร่วมมือด้วยดีในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัว ที่เป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยได้ต่อสู้ปัญหา จนทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี และขอบคุณนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ทุกท่าน ที่ให้คำปรึกษาตลอดจนช่วยเหลือ อันอำนวยความสะดวกในเรื่องต่างๆจนทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ใดๆที่พึงมาจากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่คุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัวที่ให้การสนับสนุนเป็นกำลังใจอย่างดียิ่งและให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยเสมอมา ตลอดจนบูรพคณาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทุกท่านในอดีตจนถึงปัจจุบัน

กรรณิการ์ กลั๊บสกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework).....	11
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	11
สมมติฐานการวิจัย.....	12
ขอบเขตการวิจัย.....	12
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	13
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	15
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551.....	15
วิสัยทัศน์.....	15
หลักการ.....	15
จุดหมาย.....	16
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	16
มาตรฐานการเรียนรู้.....	18

คุณภาพผู้เรียน	19
คำอธิบายรายวิชาและตัวชี้วัดรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	21
หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	30
ความหมายของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	30
องค์ประกอบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	31
กระบวนการผลิตและพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	35
ประโยชน์ของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	37
ข้อดีของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	39
ข้อจำกัดของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	40
รูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
งานวิจัยในประเทศ.....	43
งานวิจัยต่างประเทศ.....	45
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	47
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	47
ตัวแปรที่ศึกษา.....	47
เนื้อหา.....	48
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	48
ระเบียบการวิจัย	48
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย	48
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
การสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง	49
สรุปขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง.....	52
แผนการจัดการเรียนรู้.....	52

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	54
แบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	61
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน.....	62
แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน.....	65
ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง	66
สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล	68
สถิติที่ใช้ในงานวิจัย.....	68
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาประสิทธิภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล	71
ตอนที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนกับหลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมาย ในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรี วิทยา พุทธมณฑล	72
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล	73
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	75
ตัวแปรที่ศึกษา.....	75
ประชากร.....	75
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	76
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย	76
สรุปผลการวิจัย.....	76
อภิปรายผลการวิจัย.....	77
ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้	81
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	81
รายการอ้างอิง	82

ภาคผนวก.....	88
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	87
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	90
ภาคผนวก ค ผลการตรวจคุณภาพเครื่องมือ.....	153
ภาคผนวก ง ตัวอย่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	176
ประวัติผู้เขียน.....	181

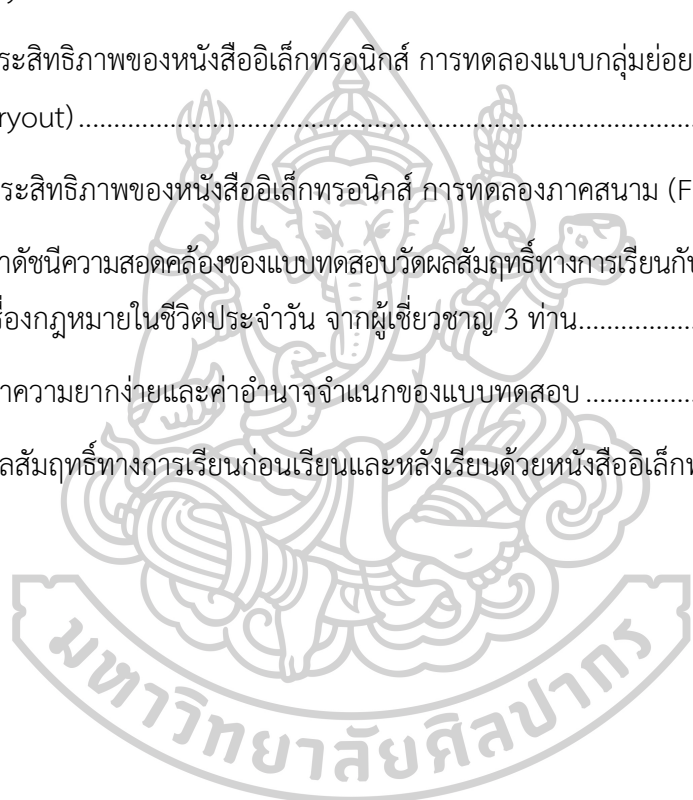

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	แสดงแบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest – Posttest Design.....	48
ตารางที่ 2	สรุปประเด็นสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา	50
ตารางที่ 3	สรุปประเด็นสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	51
ตารางที่ 4	สรุปความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพสื่อทั้ง 6 ท่าน ด้านเนื้อหา 3 ท่านและ ด้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 3 ท่าน.....	56
ตารางที่ 5	ประสิทธิภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันเกณฑ์ 80/80 ครั้งที่ 1 ของการทดลองรายบุคคล	57
ตารางที่ 6	การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายใน ชีวิตประจำวัน เกณฑ์ 80/80 ครั้งที่ 2 ของการทดลองกลุ่มเล็ก.....	58
ตารางที่ 7	ข้อบกพร่องและการปรับปรุงแก้ไขหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากการทดลองกลุ่มย่อย	59
ตารางที่ 8	ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน.....	72
ตารางที่ 9	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	72
ตารางที่ 10	ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล 73	
ตารางที่ 11	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์ สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา	154
ตารางที่ 12	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์ สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์.....	155
ตารางที่ 13	แสดงผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา	156
ตารางที่ 14	แสดงผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	158
ตารางที่ 15	แสดงผลการประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน	161
ตารางที่ 16	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมิน คุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา	162

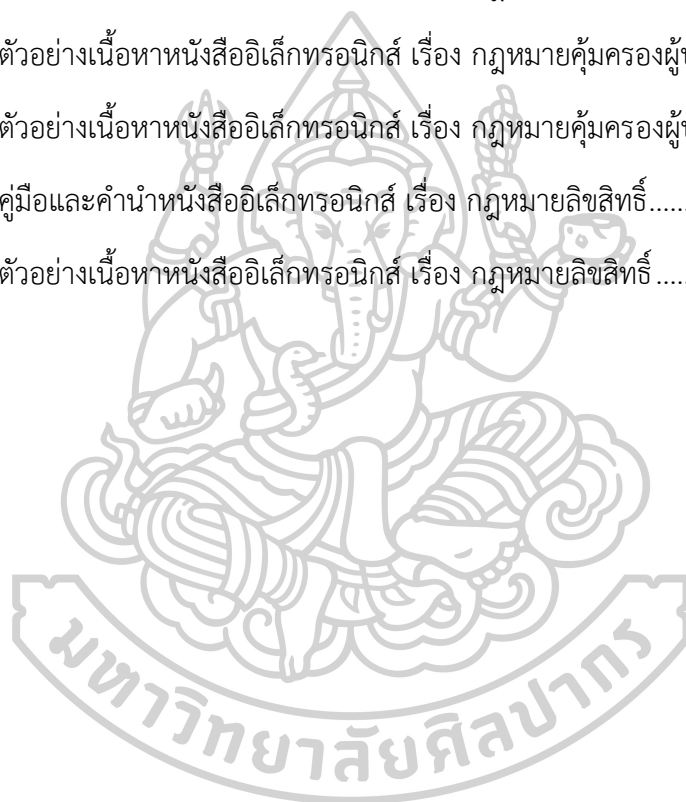
ตารางที่ 17	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	163
ตารางที่ 18	ผลการประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา.....	164
ตารางที่ 19	ผลการประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	165
ตารางที่ 20	ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ การทดลองแบบรายบุคคล (Individual Tryout).....	166
ตารางที่ 21	ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ การทดลองแบบกลุ่มย่อย (Small Group Tryout).....	166
ตารางที่ 22	ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ การทดลองภาคสนาม (Field Tryout).....	167
ตารางที่ 23	ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับตัวชี้วัดการเรียนรู้ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน.....	169
ตารางที่ 24	ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ	171
ตารางที่ 25	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	174

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 ภาพปกหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องกฎหมายคุ้มครองเด็ก	177
ภาพที่ 2 ภาพตัวอย่างเนื้อหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง กฎหมายคุ้มครองเด็ก.....	177
ภาพที่ 3 ภาพสารบัญหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องกฎหมายการศึกษา	178
ภาพที่ 4 ภาพตัวอย่างเนื้อหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายการศึกษา	178
ภาพที่ 5 ภาพตัวอย่างเนื้อหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค	179
ภาพที่ 6 ภาพตัวอย่างเนื้อหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค.....	179
ภาพที่ 7 ภาพคู่มือและคำนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายลิขสิทธิ์.....	180
ภาพที่ 8 ภาพตัวอย่างเนื้อหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายลิขสิทธิ์.....	180

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	11
แผนภูมิที่ 2 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ	52
แผนภูมิที่ 3 แสดงขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้	54
แผนภูมิที่ 4 แสดงขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	60
แผนภูมิที่ 5 แสดงการสรุปขั้นตอนการสร้างแบบประเมินคุณภาพสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	62
แผนภูมิที่ 6 แสดงขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน	64
แผนภูมิที่ 7 สรุปขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น	66
แผนภูมิที่ 8 แสดงขั้นตอนการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล	67

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสถานการณ์ปัจจุบันของสังคมไทย กระแสการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วไม่ว่าจะเป็นความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี การสื่อสาร คมนาคม การรับส่งข้อมูลและวิทยาการต่างๆ การเผยแพร่ของวัฒนธรรมข้ามชาติ รวมถึงการแข่งขันกันอย่างรุนแรงทางเศรษฐกิจการค้า ระดับโลกในระบบการค้าเสรี จากการพัฒนาที่ประเทศไทยกำลังก้าวขึ้นพื้นฐานด้านต่างๆ ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่จะรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ความสามารถที่จะแข่งขันในตลาดโลก ความสามารถที่จะรับถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี การพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะของฝีมือแรงงาน หรือการเตรียม “คน” ให้มีคุณภาพ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ล้วนแต่ส่งผลให้เกิดวิกฤตขึ้นในสังคมอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม (กรมสามัญศึกษา : 1) การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ประชากรหรือทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งปัจจัยหนึ่งในการก่อให้เกิดการพัฒนา ถ้าประชากรมีคุณภาพคือ มีความรู้ความสามารถ มีความอดทนขยันขันแข็งในการทำงาน มีวิจรรณญาณในการปรับเปลี่ยนสิ่งต่างๆให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ ตลอดจนมีคุณธรรมแล้ว สถานะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศจะเจริญรุ่งเรืองไปอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม การที่จะให้ประชากรของประเทศมีคุณภาพตามที่กล่าวนั้นจะต้องมีการพัฒนาคุณภาพของประชากรโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชากรในวัยเด็กและเยาวชนเสียก่อน เนื่องจากเด็กซึ่งอยู่ในช่วงปฐมวัยของชีวิตมีศักยภาพในการรับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ส่วนเยาวชนอยู่ในช่วงวัยที่เต็มไปด้วยพลังทั้งทางกาย การเรียนรู้และความคิดตลอดจนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดังนั้นการพัฒนาเด็กและเยาวชนจึงมีความสำคัญยิ่ง (อัจฉริยา ชูตินันท์, 2549: 21-22.)

“การที่บุคคลจะพัฒนาได้ก็ด้วยปัจจัยประการเดียวคือการศึกษา การศึกษานั้นแบ่งเป็นสองส่วน คือการศึกษาด้านวิชาการส่วนหนึ่ง กับการอบรมบ่มนิสัย ให้เป็นผู้มีจิตใจใฝ่ดีใฝ่เจริญ มีปรกติละอายชั่วกลัวบาป ส่วนหนึ่ง การพัฒนาบุคคลจะต้องพัฒนาให้ครบถ้วนทั้งสองส่วน เพื่อให้บุคคลได้มีความรู้ไว้ใช้ประกอบการ และมีความดีไว้เกื้อหนุนการประพฤติปฏิบัติทุกอย่าง ให้เป็นไปในทางที่ถูก ที่ควร และอำนวยผลเป็นประโยชน์ที่พึงประสงค์”

พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๐

“ ความรู้ นั้นสำคัญยิ่งใหญ่ เพราะเป็นปัจจัยให้เกิดความฉลาดสามารถ และความเจริญก้าวหน้า มนุษย์จึงไปศึกษากันอย่างไม่รู้จบสิ้น แต่เมื่อพิเคราะห์ดูแล้ว การเรียนความรู้ แม้มากมายเพียงใด บางทีก็ไม่ช่วยให้ฉลาดหรือเจริญได้เท่าไรนัก ถ้าหากเรียนไม่ถูกถ้วน ไม่รู้จริงแท้ การศึกษาหาความรู้จึงสำคัญตรงที่ว่า ต้องศึกษาเพื่อให้เกิด “ความฉลาดรู้” คือรู้แล้ว สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง ๆ โดยไม่เป็นพิษเป็นโทษ การศึกษาเพื่อความฉลาดรู้ มีข้อปฏิบัติที่น่าจะยึดเป็นหลัก อย่างน้อยสองประการ ประการแรก เมื่อจะศึกษาสิ่งใดเรื่องใดให้รู้จริง ควรจะได้ศึกษาให้ตลอดครบถ้วนทุกแง่มุม ไม่ใช่เรียนรู้อย่างบางส่วนบางตอน หรือเพ่งเล็งเฉพาะแต่เพียงบางแง่มุม อีกประการหนึ่ง ซึ่งจะต้องปฏิบัติประกอบพร้อมกันไปด้วยเสมอ คือต้องพิจารณาศึกษาเรื่องนั้น ๆ ด้วยความคิดจิตใจที่ตั้งมั่นเป็นปกติ และเที่ยงตรงเป็นกลาง ไม่ยอมให้รู้เห็นและเข้าใจตามอำนาจความเหนียวแน่นของอคติ ไม่ว่าจะเป็นอคติฝ่ายชอบหรือฝ่ายชัง มิฉะนั้นความรู้ที่เกิดขึ้นจะไม่เป็นความรู้แท้ หากแต่เป็นความรู้ที่ถูกอำพรางไว้ หรือที่ฉลาดเคลื่อนวิปริตไปต่าง ๆ จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์จริง ๆ โดยปราศจากโทษไม่ได้”

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๒๔

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา กล่าวคือการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา “คน” อันเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าของสังคมให้มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุข ทันทต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามยุคสมัย การศึกษาจึงเป็นพลวัต นั่นคือต้องปรับเปลี่ยนให้ทันและสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของประเทศชาติและสังคมโลกอยู่ตลอดเวลา การศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพมีความสามารถเต็มศักยภาพ มีการพัฒนาที่สมดุลทั้งสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ การศึกษาเป็นกระบวนการถ่ายทอดและเรียนรู้ในการที่จะสร้างสรรค์และพัฒนานคนทั้งในแง่ความรู้ ความคิด ตลอดจนคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถสนองตอบทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติ ซึ่งประเทศที่ต้องการความก้าวหน้าต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนโดยอาศัยการศึกษาเป็น

เครื่องมือ ซึ่งสอดคล้องพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 22 ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตรา 23 ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาทั้งการศึกษา ในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้ (1) ความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน (3) ความรู้เกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา (4) ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และ ด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง และ (5) ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการ ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545: 2-8)

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552-2561 โดยมีวิสัยทัศน์ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ภายในปี 2561 จะต้องมีการ ปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบใน 3 ประเด็นหลักคือ การพัฒนาคุณภาพ มาตรฐาน การศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งนี้ได้กำหนดกรอบ แนวทางในการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบไว้ 4 ประการ คือ การพัฒนาคุณภาพ คนไทยยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ปี 2551 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ให้ใช้ในโรงเรียนทั่วประเทศ ตั้งแต่ปี 2553 เป็นต้นไป โดยมีมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรและพัฒนา ได้อย่างเหมาะสมไปพร้อมกับเป้าหมายของอาเซียน (ASEAN) ภายในปี 2561 ทั้งนี้จากการติดตามผล การใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนต้นแบบเป็นเวลา 1 ปี การศึกษา พบว่าการพัฒนาผู้เรียนยังไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยเฉพาะการพัฒนา ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย ทั้งในมิติของของวิธีการจัดการเรียนรู้และมีความเหมาะสมกับ ศักยภาพของตน ปี 2553 รัฐบาลได้ประกาศนโยบายด้านการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถ

ในการเรียนรู้ รักที่จะเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย มีความสนุกกับการเรียนรู้ และมีโอกาสได้เรียนรู้ นอกห้องเรียนอย่างสร้างสรรค์ ประอบกับสภาพปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน O-net NT TIMSS PISA ต่ำในวิชาหลัก ได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ การคิดวิเคราะห์ ปัญหาด้าน วิกฤตทางสังคมเกี่ยวกับความแตกแยก ความรุนแรง และปัญหาทุจริต ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา จึงได้นำนโยบายปฏิรูปการศึกษาใน ทศวรรษที่สอง นโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลและสภาพปัญหาของการใช้หลักสูตรที่ผ่านมาเป็น แนวทางในการขับเคลื่อนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และแนวทางการ ปฏิรูปการศึกษา โดยกำหนดจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนและแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน (สำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษา, 2552: 1)

การพัฒนาผู้เรียนสามารถทำได้วิธี หนึ่งในวิธีนั้นคือการใช้สื่อการเรียนรู้จะเป็นเครื่องมือ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการและ คุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ (2545ก: 6-8) กล่าวถึง ความสำคัญของสื่อการเรียนรู้ไว้ คือ สื่อเป็นเครื่องมือของการเรียน ทำหน้าที่ที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ สร้างสถานการณ์ การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ช่วยกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทางการคิด ได้แก่ การคิดไตร่ตรอง การ คิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตลอดจนสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยม ให้แก่ผู้เรียน สื่อการเรียนรู้ในยุคปัจจุบันมีอิทธิพลสูงต่อการกระตุ้นให้ผู้เรียนกลายเป็นผู้แสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง มีมากมายหลากหลายรูปแบบ มีบทบาทให้คุณประโยชน์ต่างๆ เช่น 1) ช่วยให้ ผู้เรียนเข้าใจความคิดรวบยอดได้ง่ายขึ้น รวดเร็วขึ้น 2) ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นสิ่งที่กำลังเรียนรู้ได้อย่าง เป็นรูปธรรมและเป็นกระบวนการ 3) ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้เกิดความคิด สร้างสรรค์ 4) สร้างสภาพแวดล้อมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่แปลกใหม่ น่าสนใจและทำให้อยากรู้ อยากรู้อีก 5) ส่งเสริมการมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้เรียน 6) เกื้อหนุนนักเรียนที่มีความสนใจและ ความสามารถในการเรียนรู้ที่ต่างกันให้เรียนรู้ได้เท่าเทียมกัน 7) ช่วยให้ผู้เรียนบูรณาการสาระ การเรียนรู้ต่างๆ ให้เชื่อมโยงกัน 8) ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการใช้สื่อและแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อการ ค้นคว้าเพิ่มเติม 9) ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ในหลายมิติจากสื่อที่หลากหลาย 10) เชื่อมโยงโลกที่ อยู่ใกล้ตัวผู้เรียนให้เข้ามาสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน สื่อการเรียนรู้ต่างๆ นอกจากจะมีบทบาทเป็นเครื่องมือ สำหรับการเรียนรู้ของผู้เรียนแล้วยังช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านต่างๆ ได้แก่ 1) ความรู้ สื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้เชิงเนื้อหา ความรู้เชิงกระบวนการและความรู้เชิงประจักษ์จากการเรียนรู้ ในกลุ่มวิชาต่างๆ ส่งเสริมการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมพัฒนาความอยากรู้อยากเห็นเชิงสร้างสรรค์ ส่งเสริมการค้นหาและการเชื่อมโยงสาระที่ได้เรียนรู้ระหว่างวิชาต่างๆ เข้ากับประสบการณ์ส่วนตัว

หรือกิจกรรมที่ปฏิบัติในครอบครัวโรงเรียน ชุมชน และสังคมในวงกว้าง 2) ทักษะ สื่อการเรียนรู้ในกลุ่มวิชาต่างๆ ช่วยส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านต่างๆให้แก่ผู้เรียน ได้แก่ ทักษะพื้นฐานตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทักษะการคิด ทักษะการสื่อสาร ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะการจัดการ ทักษะในงานอาชีพ เป็นต้น 3) คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม สื่อต่างๆ นอกจากจะให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะแล้วยังมุ่งให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ เห็นคุณค่าในตัวเอง ภูมิใจในความเป็นไทย มีจิตสำนึกทางสังคมและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้เวลาสร้างสรรค์ ยอมรับค่านิยมที่ดีงาม (สุนันทา สุนทรประเสริฐ, 2547: 1-2)

สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาในปัจจุบันช่วยเปลี่ยนแปลงรูปแบบการศึกษาไปมาก โดยเฉพาะการจัดการกับความรู้ เพื่อนำองค์ความรู้มาใช้ประโยชน์และสามารถสร้างรูปแบบการประยุกต์ใช้งานได้กว้างขวาง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) เป็นสื่อการเรียนรู้หนึ่งที่จะทำให้รักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้ เนื่องจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นหนังสือที่จัดทำและแสดงผลในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นแฟ้มข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่สามารถอ่านผ่านทางหน้าจอคอมพิวเตอร์ทั้งในระบบออฟไลน์และออนไลน์ คุณลักษณะของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถเชื่อมโยงไปยังส่วนต่างๆ ของหนังสือ เว็บไซต์ต่างๆ ตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์และโต้ตอบกับผู้เรียนได้ นอกจากนี้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถแทรกภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหวแบบทดสอบและสามารถสั่งพิมพ์เอกสารที่ต้องการออกทางเครื่องพิมพ์ได้ อีกประการหนึ่งที่สำคัญก็คือหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยได้ตลอดเวลา ซึ่งคุณสมบัตินี้จะไม่พบในหนังสือธรรมดาทั่วไป (ไพฑูริย์ ศรีฟ้า, 2551: 14)

การเรียนรู้ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ความต้องการ และความถนัด อย่างมีเป้าหมาย รู้จักแสวงหาแหล่งเรียนรู้ เลือกรูปแบบการเรียนและประเมิน ความก้าวหน้าการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งทำด้วยตนเอง หรือขอความช่วยเหลือผู้อื่นก็ได้ การเรียนรู้ด้วยการขึ้นนำตนเองมีหลายรูปแบบ เช่น การอ่าน การอภิปราย การเขียน การเสาะหาความรู้โดยการสัมภาษณ์ การท่องเที่ยว การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้รู้ เรียนรู้ด้วยตนเองจากการใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรม สื่อต่างๆ เป็นต้น ลักษณะของผู้ที่มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความสมัครใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง มิได้เกิดจากการบังคับ แต่มีเจตนาที่จะเรียนด้วยความอยากรู้ ใช้ตนเองเป็นแหล่งข้อมูลของตนเอง นั่นคือผู้เรียนสามารถบอกได้ว่าสิ่งที่ตนจะเรียนคืออะไร รู้ว่าทักษะและข้อมูลที่ต้องการหรือจำเป็นต้องใช้มีอะไรบ้าง สามารถกำหนดเป้าหมาย วิธีการรวบรวมข้อมูลที่ต้องการ และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องเป็นผู้จัดการการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ด้วยตนเอง (Manage of Change) ผู้เรียนมีความตระหนักในความสามารถ สามารถตัดสินใจได้ มีการรับผิดชอบต่อหน้าที่และบทบาทในการเป็นผู้เรียนรู้ที่ดี รู้วิธีการที่จะเรียน (Know how to Learn) นั่นคือ ผู้เรียนควรทราบขั้นตอนการเรียนรู้ของตนเอง รู้ว่าเขาจะไปสู่จุดที่ทำให้เกิดการเรียนรู้

ได้อย่างไร มีบุคลิกภาพเชิงบวก มีแรงจูงใจ และการเรียนแบบร่วมมือกับเพื่อนหรือบุคคลอื่น ตลอดจน การให้ข้อมูล ในเชิงบวกเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในการเรียน มีระบบการเรียนและการประยุกต์การเรียน และมีการชื่นชมและสนุกสนานกับกระบวนการเรียน มีการเรียนจากข้อผิดพลาดและความสำเร็จ การประเมินตนเองและความเข้าใจถึงศักยภาพของตน มีความพยายามในการหาวิธีการใหม่ๆ ในการ หาคำตอบ การประยุกต์ความรู้ที่ได้จากการเรียนไปใช้กับสถานการณ์ของแต่ละบุคคล การหาโอกาส ในการพัฒนา และค้นหาข้อมูลเพื่อแก้ปัญหา มีการชี้แนะ การอภิปรายในห้องเรียน การแสดงความ คิดเห็นส่วนตัวและการพยายามมีความเห็นที่แตกต่างไปจากผู้สอน มีการรวบรวมข้อมูลจากการได้ ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและมีวิธีการนำข้อมูลที่ได้ไปใช้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้พัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และการใช้หนังสือ อิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักการศึกษาหลายท่านคือ ตลวรณ พวงวิภาต (2554: บทคัดย่อ) วนิตา ชมพูพงษ์ (2555: บทคัดย่อ) ศิริพร บุญเรือง (2555: บทคัดย่อ) กานต์ จันทรแดง (2555: บทคัดย่อ) (ลลิตา เกตุเอม, 2555: บทคัดย่อ) อรรถ อาวีรอบ (2556) จาก ผลการวิจัยพบว่าการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในการพัฒนาผลการเรียนรู้ทำให้ผลการเรียนมี ประสิทธิภาพ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็น 1 ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หลักที่โรงเรียนต้องจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างฐานการคิดและเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและ วิฤตของชาติ โดยจัดให้เรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีสาระเป็นองค์ประกอบ 5 สาระ คือ สาระที่ 1 ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม สาระที่ 2 หน้าที่ พลเมือง วัฒนธรรมและการดำรงชีวิตในสังคม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ (กรมวิชาการ, 2546: 16-17) ซึ่งในแต่ละสาระวิชานั้นจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ กับสิ่งที่อยู่รอบตัว สามารถนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ ในวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมผู้เรียนจะได้เรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับความเป็นไปของโลก เพื่อพัฒนาแนวคิด เรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมการเมืองการปกครอง ประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ได้รับการพัฒนาแนวคิดและวิเคราะห์เหตุการณ์ในอนาคตสามารถนำมาใช้ ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม เป็นวิชาที่สอนถึงการใช้ชีวิต ในสังคมเน้นการพัฒนา ค่านิยม จริยธรรมและปทัสถานในสังคมการนำไปใช้จริงในการดำเนินชีวิตเน้น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ การยอมรับและเข้าใจในความคิดของผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนร่วม (กรมวิชาการ, 2545: 3)

ดังนั้นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านต่างๆ คือ ด้านความรู้จะให้ความรู้แก่ผู้เรียน ในเนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอดและหลักการสำคัญของวิชาต่างๆ ในสาขาของสังคมศาสตร์ ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ จริยธรรม สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ กฎหมาย ประชากรศึกษา สิ่งแวดล้อมศึกษา ปรัชญาและศาสนา ตามขอบเขตที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับชั้นในลักษณะบูรณาการด้านทักษะกระบวนการ ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาให้เกิดทักษะกระบวนการต่างๆ เช่น ทักษะทางวิชาการ ทางสังคม ทางการสืบสวนสอบสวน การสื่อสาร การแสวงหาความรู้ และการสืบค้นเป็นต้น ด้านความคิดเห็นและค่านิยม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จะช่วยพัฒนาความคิดเห็นและค่านิยมเกี่ยวกับประชาธิปไตย และความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เช่นการรู้จักตนเอง พึ่งตนเอง ความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย มีความกตัญญู รักเกียรติแห่งตน มีนิสัยในการเป็นผู้ผลิตที่ดี มีความพอดีในการบริโภค เห็นคุณค่าของการทำงาน รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักทำงานเป็นกลุ่ม เคารพสิทธิของผู้อื่น และเห็นประโยชน์ส่วนรวม มีความผูกพันระหว่างกลุ่มชน รักท้องถิ่น รักประเทศชาติ เห็นคุณค่าการอนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ศรัทธาในหลักธรรมของศาสนาและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กรมวิชาการ, 2544: 3) กิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม สามารถนำความรู้ ทักษะ ค่านิยม และความคิดเห็นที่ได้รับการอบรมบ่มนิสัยมาใช้ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้ เมื่อมองภาพรวมแล้ว ความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องต่างๆเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและสังคมวัฒนธรรมพร้อมทั้งมีทักษะกระบวนการต่างๆที่สามารถนำมาประกอบในการตัดสินใจได้อย่างรอบคอบในการดำเนินชีวิตและการมีส่วนร่วมทางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในฐานะพลเมืองดีของประเทศชาติ ตลอดจนการนำความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมและหลักธรรมทางศาสนามาพัฒนาตนเองและสังคมทำให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมนั้น รูปแบบการสอนส่วนใหญ่จะเป็นการสอนด้วยวิธีการบรรยายให้ผู้เรียนจดตามและจดจำในสิ่งที่ครูสอนให้และนำไปใช้ในการทำข้อสอบเพื่อให้ได้คะแนน ทำให้นักเรียนมีความใส่ใจในการเรียนรู้น้อยมากและบางครั้งแทบไม่มีเลย ซึ่งความจริงแล้วผู้เรียนต้องการพลังในการคิดและเรียนรู้มากกว่าที่จะคล้อยตามหรือขึ้นอยู่กับผู้สอนหรือสถาบันการศึกษา ดังนั้นการเรียนรู้ต้องคิดจากสิ่งที่ผู้เรียนทำ ไม่ใช่สิ่งที่ทำกับผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 16) แนวทางในการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 สาระให้มีคุณภาพจะต้องจัดให้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง พัฒนาและขยายความคิดของตนเองจากความรู้ที่

ได้เรียนมา ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ การดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อมการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลาตามเหตุปัจจัยต่างๆ เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 117) โดยยึดหลักว่า ครูผู้สอนจะต้องใช้วิธีที่หลากหลายผสมผสานกันเพราะการสอนไม่มีวิธีใดวิธีหนึ่งที่ดีที่สุด เพียงวิธีเดียว การสอนที่ดี คือการสอนที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์ (กรมวิชาการ, 2545ข: 200-201)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมแบ่งออกเป็น 5 สาระการเรียนรู้ ซึ่งสาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม นับว่าเป็นสาระสำคัญสาระหนึ่งที่ช่วยสร้างความเป็นพลเมืองดีให้กับเยาวชนของชาติ โดยมีกฎหมายเป็นตัวควบคุมความประพฤติของเยาวชนให้อยู่ในระเบียบหรือกฎเกณฑ์ของบ้านเมือง ทั้งนี้เพราะกฎหมายถือเป็นหัวข้อสำคัญอย่างยิ่ง และเยาวชนในชาติควรเรียนรู้ เนื่องจากกฎหมายเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความสงบสุข ความเป็นระเบียบเรียบร้อยรวมถึงเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เพื่อให้ดำรงไว้ซึ่งความเป็นธรรมของบุคคลที่อยู่ในสังคม เพราะการที่บุคคลจำนวนมากจะอยู่ร่วมกันได้ในสังคมได้อย่างมีระเบียบและสงบสุขนั้น จำเป็นต้องมีการสร้างกฎเกณฑ์และข้อตกลงร่วมกันขึ้นมาเพื่อให้สมาชิกของสังคมยึดถือปฏิบัติตลอดจนควบคุมความประพฤติของสมาชิกในสังคมได้ เป็นลักษณะเดียวกันทั้งนี้การบังคับใช้กฎหมายจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพราะกฎหมายถือเป็นข้อกำหนด คำสั่งหรือข้อบังคับเพื่อให้ประชาชนปฏิบัติตาม หากผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามย่อมได้รับโทษตามกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับ มานิตย์ จุมปา (2548: 6-7) ที่กล่าวว่า ในการที่มนุษย์มาอยู่ร่วมกันจำเป็นต้องมีกฎเกณฑ์ที่สร้างขึ้นเพื่อกำหนดความประพฤติของคนเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคม กฎเกณฑ์นี้เรียกว่า “กฎหมาย” ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์ความประพฤติที่กำหนดไว้ให้คนในสังคมปฏิบัติตาม ส่วนใหญ่มีในสังคมที่ระบบความสัมพันธ์มีความซับซ้อนมากขึ้น โดยมีองค์กรหรือสถาบันที่คอยควบคุมมิให้คนในสังคมฝ่าฝืนและมีการกำหนดโทษผู้ฝ่าฝืน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ พงศธร บุญอารีย์ (2543: 13) ที่กล่าวว่า กฎหมายกับสังคมเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันจนเกิดคำว่า “ที่ใดมีสังคมที่นั่นมีกฎหมาย” ซึ่งหมายความว่าสังคมจะดำรงอยู่ได้จะต้องมีกฎหมายบังคับใช้ ทั้งนี้เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคมไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ลำพัง จึงต้องเกี่ยวข้องกับกฎหมายอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะกฎหมายเป็นบรรทัดฐานของสังคมที่จะต้องมีไว้เพื่อให้สังคมอยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุข กฎหมายจึงเข้ามามีบทบาทหรือเกี่ยวข้องกับชีวิตของมนุษย์มากขึ้น

ในสังคมไทยปัจจุบันย่อมเป็นที่ประจักษ์แก่คนทั่วไปว่าปัญหาของสังคมไทย คือ ความรุนแรงซึ่งมักจะเกิดจากการทารุณกรรมเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการกระทำทารุณกรรมต่อร่างกาย การกระทำทารุณกรรมต่ออารมณ์จิตใจ การล่วงละเมิดทางเพศ การละเลยทอดทิ้ง ปัญหาครอบครัว แตกร้าว ปัญหาอันเนื่องมาจากความรุนแรงต่างๆ เหล่านี้ ล้วนมีผลกระทบต่อชีวิตร่างกายและจิตใจของเด็กและเยาวชน และมีผลต่อพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ของเด็กและเยาวชน ด้วย ซึ่งมักปรากฏในประเทศที่พัฒนาไปสู่ความเจริญภาคอุตสาหกรรม เพราะมุ่งเน้นการแข่งขันเพื่อสร้างความมั่นคงด้านรายได้ ย่อมทำให้สังคมมีความเป็นวัตถุนิยมมากขึ้นก่อให้เกิดพฤติกรรมของคนในสังคมย่อหย่อนทางศีลธรรม จริยธรรม ขาดระเบียบวินัยและเกิดการเอาใจเอาเปรียบ จึงทำให้วิถีชีวิตและค่านิยมดั้งเดิมที่ดีเริ่มลดน้อยถอยลงพร้อมกับการล่มสลายของครอบครัว ชุมชนและวัฒนธรรม จากสถานการณ์ดังกล่าวจึงทำให้เด็กและเยาวชนต้องตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เพราะเด็กและเยาวชนที่เติบโตจากครอบครัวที่มีความรุนแรงย่อมมีจิตใจที่หยابกระด้าง ก้าวร้าวรุนแรง หรือมีอารมณ์แปรปรวน ขาดความมั่นคงทางด้านจิตใจ อีกทั้งเด็กและเยาวชนมีร่างกายและจิตใจที่ไม่เหมือนผู้ใหญ่ ยังอ่อนต่อสติปัญญาและความรู้สึกรับผิดชอบ จึงอาจจะเป็นเหตุให้เด็กและเยาวชนถูกชักจูงให้กระทำความผิดได้ง่าย หรือบางครั้งเด็กหรือเยาวชนเกิดมาจะมีโรคทางพันธุกรรมร่างกายหรือจิตใจไม่สมประกอบ ทำให้ขาดสติและขาดการควบคุมตนเอง นอกจากนี้เด็กหรือเยาวชนจำนวนไม่น้อยเกิดมามีปัญหาครอบครัว เนื่องจากบิดามารดาแยกกันอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม หรือครอบครัวแตกแยก เพราะบิดามารดาเลิกร่างกัน จึงขาดความสัมพันธ์ในครอบครัว หรือบิดามารดาตาย เด็กและเยาวชนดังกล่าวจึงกลายเป็นลูกกำพร้า หรือเด็กและเยาวชนบางคนไม่สามารถอยู่ในครอบครัวที่รุนแรงได้ก็ต้องหนีออกจากบ้าน และอาจจะต้องเผชิญกับความรุนแรงภายนอก อันได้แก่ กลุ่มมิจฉาชีพ ซึ่งมักมีวิธีปฏิบัติที่โหดร้าย โดยเด็กและเยาวชนเหล่านี้จำเป็นต้องเอาชีวิตรอดด้วยการเข้ากลุ่มมิจฉาชีพ และเริ่มประพฤติดันต่อต้านสังคม ดังนั้นเด็กและเยาวชนที่ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงต่างๆ เหล่านี้ (violence victim) จึงมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำผิดและในที่สุดก็มักกระทำผิดกฎหมายอาญา อันได้แก่ ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ กระทำความผิดทางเพศ จนถึงความผิดต่อชีวิตโดยขาดความสำนึกรับผิดชอบต่อการกระทำของตน โดยเด็กและเยาวชนจำนวนมากมักหันเข้าหายาเสพติด เพราะคิดว่าเป็นวิถีทางเดียวที่จะทำให้ตนหลุดพ้นจากความโหดร้ายของสังคมที่ตนกำลังเผชิญอยู่ เด็กและเยาวชนเหล่านั้นแม้สามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ได้ก็มักกลายเป็นผู้ใหญ่ที่มีปัญหา และมักพบเสมอว่าเมื่อพวกเขาจะมีสามี ภรรยา และบุตร ก็มักจะใช้อารมณ์รุนแรงหรือทุบตีบุคคลในครอบครัว หรือติดยาเสพติด ติดยา การพนัน และมักขาดการศึกษา

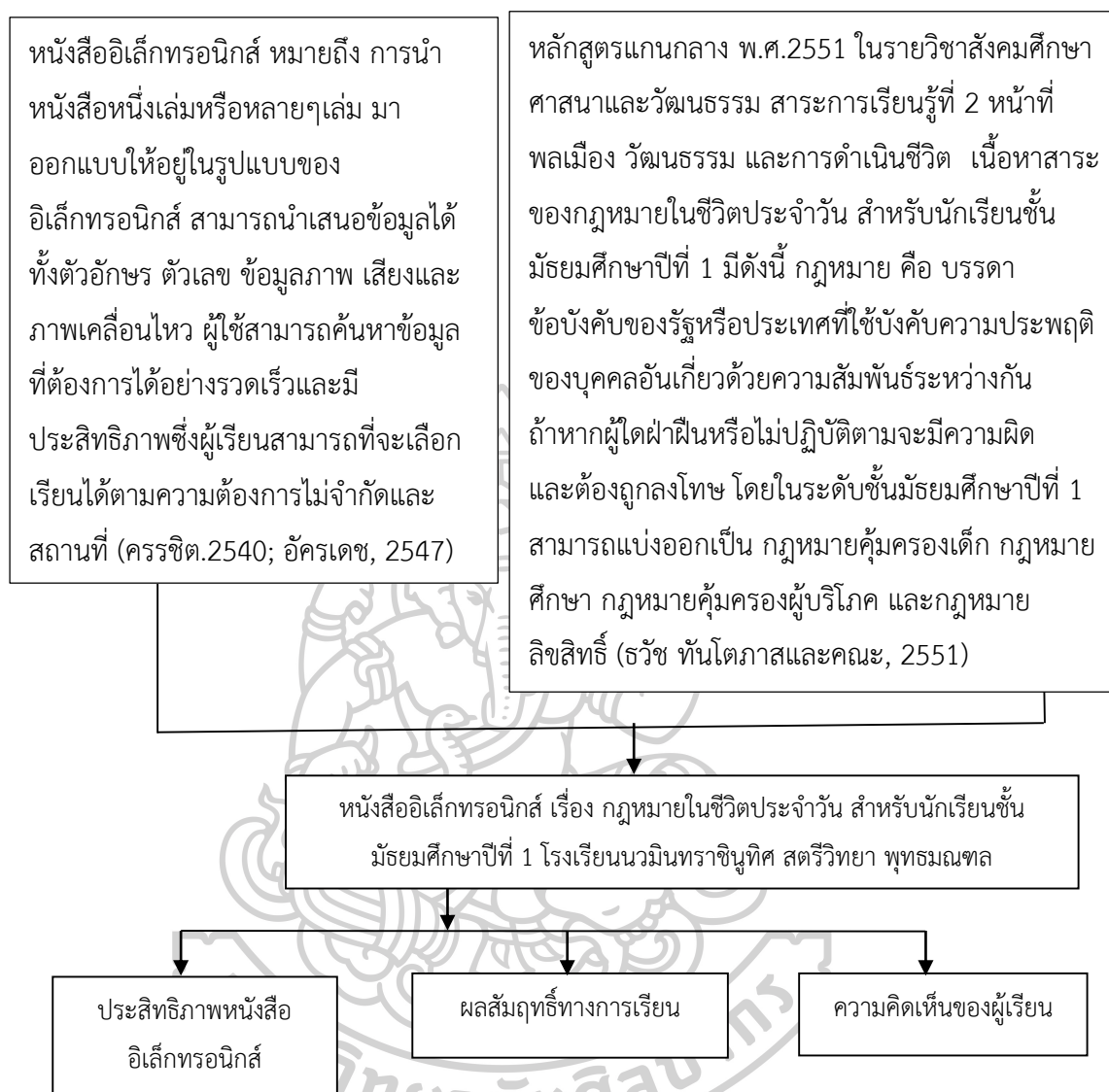

ดังนั้นจึงเป็นครอบครัวที่สร้างเด็กและเยาวชนที่มีความก้าวร้าวรุนแรงต่อไปอย่างไม่ขาดสายเสมือนเป็น “วงจรแห่งความรุนแรง” (cycle of violence) หรืออาจจะกล่าวได้ว่าเป็นการส่งต่อความรุนแรงจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง (intergenerational transmission of violence) หรือ “ความรุนแรงก่อให้เกิดความรุนแรง” (violence begins violence) (อัจฉริยา ชูตินันท์, 2549: 19-20)

จากการประเมินผลทางด้านคุณภาพการเรียนการสอน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยการสำรวจจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลางภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 พบว่ายังอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด โดยมีนักเรียนที่ได้เกรด 3-4 ลดลง ร้อยละ 10 จากภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาและวิธีการที่จะแก้ปัญหา ซึ่งได้ผลสรุปว่า ในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน ในสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม นักเรียนบางส่วนยังคงขาดความรู้ ความเข้าใจ ไม่สามารถวิเคราะห์สิ่งที่เรียนได้ เนื่องจากเนื้อหาของกฎหมายมักเป็นสิ่งนามธรรม แบบเรียนที่นักเรียนใช้อย่างขาดกรณีตัวอย่างให้นักเรียนได้ศึกษาเพื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายที่ตนต้องศึกษา

เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าหาเทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อเพิ่มความสนใจและแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนและลดประเด็นปัญหาต่างๆ ที่กล่าวมาแล้ว ในการวิจัยครั้งนี้จึงมีความต้องการในการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเป็นการให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายในชีวิตประจำวัน สามารถดำรงตนร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างสงบสุข และทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพแห่งตน โดยอาศัยวิธีการระบบมาใช้ในการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นี้ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ผู้เรียนสามารถนำไปเรียนด้วยตนเองที่บ้าน หรือใช้เวลาในโรงเรียนในช่วงเวลาว่าง หรือชั่วโมงซ่อมเสริม โดยที่ไม่จำเป็นต้องมีครูคอยดูแลอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันในระดับชั้นอื่นๆ ได้

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

สมมติฐานการวิจัย

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียน
3. ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับดี

ขอบเขตการวิจัย

1. เนื้อหาวิชาที่ใช้ในการศึกษาวิจัยค้นคว้า

เนื้อหาวิชาที่ใช้ในการศึกษาวิจัยค้นคว้าเป็นเนื้อหาในรายวิชา ส 22103 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม มาตรฐานการเรียนรู้ที่ ส 2.1 เข้าใจ และปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข ตามตัวชี้วัด ม.1/1 ปฏิบัติตามกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิของบุคคล

โดยเนื้อหาที่นำมาใช้ในการศึกษาวิจัยค้นคว้านั้นเป็นเรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน ซึ่งกล่าวถึงความหมาย ความสำคัญ และประเภทของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคล มีด้วยกันทั้งหมด 4 เรื่อง คือ 1. กฎหมายคุ้มครองเด็ก 2. กฎหมายการศึกษา 3. กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค 4. กฎหมายลิขสิทธิ์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยาพุทธมณฑล ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 12 ห้องเรียน โดยจำแนกเป็นนักเรียนในห้องเรียนพิเศษจำนวน 3 ห้อง คือห้องเรียนที่ 1-3 รวม 148 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยาพุทธมณฑล เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร เป็นนักเรียนใน

ห้องเรียนพิเศษ จำนวน 1 ห้องเรียน ประมาณ 38 คนที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ การเรียนด้วยหนังสือหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

3.2.2 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ในการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดการทดลองภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง จำนวน 6 คาบเรียน โดยแบ่งออกเป็น คาบเรียนกิจกรรมในชั้นเรียน 2 คาบเรียน และกิจกรรมในห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ 4 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งประกอบด้วยและอักษร ภาพ และวิดีโอ ตามรูปแบบของหนังสือในรูปแบบสื่อมัลติมีเดีย เพื่อใช้ร่วมกับคอมพิวเตอร์ เป็นสื่อที่นักเรียนสามารถศึกษาทบทวนและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

2. ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ผลการเรียนรู้โดยการอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ซึ่งวัดและประเมินผลขณะเรียนรู้และหลังการเรียนรู้ โดยกำหนดเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละของคะแนนที่นักเรียนอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน และตอบคำถามในแบบฝึกหัดระหว่างเรียน

80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละของคะแนนที่นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการสอบวัดความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. เนื้อหา หมายถึง เนื้อหาวิชาที่ใช้ในการศึกษาวิจัยค้นคว้าเป็นเนื้อหาในรายวิชา ส 22103 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เรื่องกฎหมาย

ในชีวิตประจำวัน ซึ่งกล่าวถึงความหมาย ความสำคัญ และประเภทของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคล มีด้วยกันทั้งหมด 4 เรื่อง คือ 1. กฎหมายคุ้มครองเด็ก 2. กฎหมายการศึกษา 3. กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค 4. กฎหมายลิขสิทธิ์

5. ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางความรู้สึคนึกคิดของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน เกี่ยวกับเนื้อหา การใช้ภาษา แบบฝึกหัดท้ายบท คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ที่วัดได้จากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อสอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติม

6. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยาพุทธมณฑล แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน นวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีต่างๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

2. คำอธิบายรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และหน่วยการเรียนรู้เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

3. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพจึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ๕ ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้องตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้

5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตัวกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่างๆไว้ ดังนี้

ศาสนา ศิลธรรมและจริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ระบบการเมืองการปกครองในสังคม ปัจจุบันการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพการดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลกแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปณิธานค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพการดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีตบุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

ภูมิศาสตร์ ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่างๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่างๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

มีความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปของโลก โดยการศึกษาประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคต่างๆในโลก เพื่อพัฒนาแนวคิด เรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นนักคิดอย่างมีวิจารณญาณได้รับการพัฒนาแนวคิด และขยายประสบการณ์ เปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ในโลก ได้แก่ เอเชีย ออสเตรเลีย โอเชียเนีย แอฟริกา ยุโรป อเมริกาเหนือ อเมริกาใต้ ในด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ และสังคมศาสตร์ รู้และเข้าใจแนวคิดและวิเคราะห์เหตุการณ์ในอนาคต สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐานที่ ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

- มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่
ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่
ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข
- มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น
ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

- มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการ
บริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและ
คุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการ
ดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ
- มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทาง
เศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจใน
สังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

- มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์
สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ
อย่างเป็นระบบ
- มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้าน
ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง
ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น
- มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มี
ความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

- มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพ
สิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และ
เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูล
ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
- มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่
ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วม ใน
การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

คำอธิบายรายวิชาและตัวชี้วัดรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

คำอธิบายรายวิชา ส 21103 วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระฯ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 เวลา 40 ชั่วโมง / จำนวน 1.0 หน่วยกิต

ศึกษากฎหมายการคุ้มครองสิทธิของบุคคล สิทธิมนุษยชน หลักการ เจตนารมณ์ โครงสร้างและสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันการแบ่งและการถ่วงดุลอำนาจอธิปไตยทั้ง ฝ่าย รวมทั้งวัฒนธรรมที่เป็นปัจจัยในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ความเป็นธรรมทางสังคมความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมรวมทั้ง การแก้ปัญหาความขัดแย้งของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ การใช้เทคโนโลยีในการสืบค้น จัดทำข้อมูลสารสนเทศ และใช้วิธีการสื่อสารโดยรายงานข่าวหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจถึงประโยชน์และวิธีการปฏิบัติตามกฎหมาย บทบาทหน้าที่ของเยาวชนที่มีต่อสังคมประเทศชาติ และเลือกแนวทางปฏิบัติในฐานะเป็นสมาชิกที่ดีของกรุงเทพมหานคร

ศึกษาการเผยแผ่ ความสำคัญ ประวัติของ ศาสนา พุทธสาวก พุทธสาวิกา ชาดก และปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยอมรับความหลากหลายและความแตกต่างทางศาสนา การฝึกบริหารจิตเจริญปัญญาโดยวิธีอานาปานสติ และวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ หรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ สามารถยกตัวอย่างบุคคลในท้องถิ่นหรือประเทศที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างด้านศาสนาสัมพันธ์ การการบำเพ็ญประโยชน์และบำรุงรักษาโบราณสถาน โบราณวัตถุในเขตกรุงเทพมหานคร รวมทั้งวิถีชีวิตและบทบาทของพระภิกษุในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา การเข้าพบและแสดงความเคารพพระภิกษุ การจัดโต๊ะหมู่บูชา และการกล่าวอาราธนาต่าง ๆ โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ การใช้

เทคโนโลยีในการสืบค้น จัดทำข้อมูลสารสนเทศและใช้วิธีการสื่อสารโดยรายงานข่าวหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถนำหลักศาสนาไปปฏิบัติโดยไม่ทำให้ตนเองหรือผู้อื่นเดือดร้อน

รหัสตัวชี้วัด ส 1.1 ม1/1 , ม1/2 , ม1/3 , ม1/4, ม1/5, ม1/6, ม1/7, ม1/8, ม1/9, ม1/10, ม1/11

ส 1.2 ม1/1 , ม1/2 , ม1/3 , ม1/4, ม1/5

ส 2.1 ม1/1 , ม1/2 , ม1/3, ม1/4

ส 2.2 ม1/1 , ม1/2 , ม1/3

รวม 23 ตัวชี้วัด

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กฎหมายเป็นระเบียบ กฎเกณฑ์ และกติกาของสังคมที่กำหนดขึ้นมาเพื่อบังคับให้คนในสังคมประพฤติปฏิบัติตาม เพราะหากสังคมไม่มีกฎหมาย สมาชิกของสังคมย่อมปฏิบัติตามอำเภอใจของตนเอง ซึ่งอาจจะไปละเมิดสิทธิจนก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นและทำให้สังคมสับสนวุ่นวายได้ ดังนั้นหากต้องการให้สังคมเป็นระเบียบ สงบ และคนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข สมาชิกของสังคมทุกคนต้องปฏิบัติตามกฎหมาย

กฎหมายที่ควรศึกษาในชั้นนี้เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคล ได้แก่ กฎหมายคุ้มครองเด็ก กฎหมายการศึกษา กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค และกฎหมายลิขสิทธิ์

1. กฎหมายคุ้มครองเด็ก

กฎหมายคุ้มครองเด็กหรือพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เป็นกฎหมายที่กำหนดวิธีการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับการอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และมีพัฒนาการที่เหมาะสม ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมความมั่นคงของสถาบันครอบครัว รวมทั้งป้องกันมิให้เด็กถูกทารุณกรรม ตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์ โดยมีขอบหรือถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองเด็ก 3 ระดับ ได้แก่ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด เพื่อทำหน้าที่ในการคุ้มครองเด็ก มีสาระสำคัญ ดังนี้

1.1 การสงเคราะห์เด็ก

การสงเคราะห์เด็ก คือ การอุปการะเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กที่ได้รับการสงเคราะห์สำหรับเด็กที่ได้รับการสงเคราะห์มีหลายประเภท ได้แก่

1. เด็กเร่ร่อน คือ เด็กที่ไม่มีบิดามารดา หรือผู้ปกครอง หรือมีแต่ไม่เลี้ยงดูสามารถเลี้ยงดูได้จนทำให้เด็กต้องเร่ร่อนไปในที่ต่างๆ หรือเด็กที่มีชีวิตเร่ร่อนจนน่าจะเกิดอันตรายต่อสวัสดิภาพของตน รวมทั้งเด็กกำพร้าซึ่งเป็นเด็กที่บิดามารดาเสียชีวิต หรือเด็กที่ไม่มีบิดามารดา หรือไม่อาจสืบหาบิดามารดาได้ ตลอดจนเด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือผลัดหลงทาง

2. เด็กที่ผู้ปกครองไม่สามารถอุปการะเลี้ยงดูได้ เช่น ถูกจำคุก กักขัง พิกار ทุพพลภาพ เจ็บป่วยเรื้อรัง ยากจน เป็นผู้เยาว์ หย่า ถูกทิ้งร้าง เป็นโรคจิตหรือโรคประสาท

3. เด็กที่ผู้ปกครองมีความประพฤติหรือประกอบอาชีพไม่เหมาะสม ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางร่างกายหรือจิตใจของเด็กที่อยู่ในความปกครอง

4. เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยมิชอบ ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำหรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ถูกทารุณกรรม หรือตกอยู่ในภาวะอื่นซึ่งอาจเป็นเหตุให้เด็กมีความประพฤติเสื่อมเสียในทางศีลธรรมอันดีหรือเกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ

5. เด็กพิกار เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย สมอง สติปัญญา หรือจิตใจ รวมทั้งเด็กที่อยู่ในสภาพยากลำบาก ซึ่งเป็นเด็กที่อยู่ในครอบครัวยากจนหรือบิดามารดาหย่าร้าง ทิ้งร้าง

ถูกคุมขัง หรือแยกกันอยู่และได้รับความลำบาก หรือเด็กที่ต้องรับภาระหน้าที่ในครอบครัวเกินวัย หรือความสามารถและสติปัญญา หรือเด็กที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้

6. เด็กที่อยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ ได้แก่ เด็กซึ่งกระทำความผิด หรือต้องหาว่ากระทำความผิด หรือเด็กซึ่งได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิด ที่ศาล พนักงานอัยการ หรือพนักงานสอบสวนเห็นว่าตามพฤติการณ์หรือสภาพแวดล้อมต้องได้รับการสงเคราะห์

1.2 การคุ้มครองเด็ก

การคุ้มครองเด็กหรือการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก คือ การให้การศึกษาบรมฝึกอาชีพเพื่อแก้ไขความประพฤติ บำบัด รักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจแก่เด็ก สำหรับเด็กที่จะได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพมี 3 ลักษณะ ได้แก่

1. เด็กที่ถูกทารุณกรรม คือ เด็กที่ถูกกระทำหรือละเว้นการกระทำใดๆ จนเป็นเหตุให้เด็กเสื่อมเสียเสรีภาพหรือเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ การกระทำทางเพศต่อเด็ก การใช้เด็กให้กระทำหรือประพฤติในลักษณะที่น่าจะเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ หรือขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรม

2. เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด คือเด็กที่มีลักษณะเฉพาะดังนี้

2.1 เด็กที่ประพฤติตนไม่สมควร เช่น เกเร ข่มเหงรังแกผู้อื่น เล่นการพนัน เสพสุรา ยาเสพติดให้โทษ ซื้อหรือขายบริการทางเพศ หรือไม่เข้าเรียนในโรงเรียน

2.2 เด็กที่ประกอบอาชีพหรือคบหาสมาคมกับบุคคลที่น่าจะชักนำไปในทางกระทำผิดกฎหมายหรือขัดต่อศีลธรรมอันดี เช่น ขอทาน มั่วสุมสร้างความเดือนร้อนแก่ผู้อื่น หรือมีอาชีพที่ผิดกฎหมาย

2.3 เด็กที่อยู่ในสภาพแวดล้อมหรือสถานที่อันอาจชักนำไปในทางเสียหาย เช่น กับบุคคลที่ติดยาเสพติดให้โทษหรือให้บริการทางเพศ เร่ร่อน ถูกทอดทิ้ง

3. เด็กที่อยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ มี 4 ลักษณะ ได้แก่

3.1 เด็กที่ต้องหาว่ากระทำผิดกฎหมาย แต่อายุยังไม่ถึงเกณฑ์ที่ต้องรับโทษทางอาญา

3.2 เด็กที่ศาลหรือผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนส่งมารับการคุ้มครองสวัสดิภาพและไม่มีผู้ปกครองหรือผู้ให้การอุปการะเลี้ยงดู หรือมีแต่ไม่อยู่ในสภาพที่จะให้การเอาใจใส่ดูแลแก่เด็กได้

3.3 เด็กที่ประกอบอาชีพที่น่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ หรือประกอบอาชีพในบริเวณที่เสี่ยงอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ

3.4 เด็กที่อาศัยอยู่กับบุคคลหรือมีพฤติกรรมที่น่าสงสัยว่าประกอบอาชีพที่ไม่สุจริตหรือหลอกลวงประชาชน

ทั้งนี้ผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กจะไปเยี่ยมเยียน ให้คำปรึกษา แนะนำกับผู้ปกครองในเรื่องการอบรมสั่งสอนและการเลี้ยงดูเด็ก รวมทั้งตักเตือนในเรื่องความประพฤติ การศึกษา และการ

ประกอบอาชีพแก่เด็ก ตลอดจนรายงานสภาพความเป็นอยู่ของเด็กและผู้ปกครองต่อผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.3 การปฏิบัติต่อเด็ก

กฎหมายกำหนดวิธีการปฏิบัติต่อเด็กไว้ 3 ประการ คือ

1. ต้องให้เด็กได้รับประโยชน์สูงสุด การปฏิบัติต่อเด็กต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ เช่น ในด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจและอารมณ์ เด็กต้องได้รับการป้องกันโรค การรักษาพยาบาล มีโอกาสเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และได้รับข้อมูลสารสนเทศที่เหมาะสมจากแหล่งต่างๆ ได้รับการอบรมเลี้ยงดูด้วยความรักความเข้าใจ ความเอาใจใส่ ให้ความรู้และทักษะในการดำรงชีวิต มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อครอบครัว สังคม และการดำเนินชีวิต มีความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองอย่างถูกต้อง นอกจากนี้จะต้องปฏิบัติต่อเด็กอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา หรือความคิดเกี่ยวกับการเมือง

2. ต้องให้เด็กได้รับการอุปการะเลี้ยงดู ผู้ปกครองต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนและพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนตามสมควรแก่ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด เช่น มีการจดทะเบียนการเกิด มีผู้ปกครองตามกฎหมาย ได้รับการศึกษา ได้รับสิทธิทางด้านสาธารณสุขและการคุ้มครองจากหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ตลอดจนต้องคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนมิให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ

3. ต้องไม่ปฏิบัติต่อเด็กโดยมิชอบ ผู้ปกครองต้องไม่กระทำการเหล่านี้ต่อเด็ก เช่น ทอดทิ้งเด็กไว้ในสถานรับเลี้ยงเด็กหรือสถานพยาบาล หรือไว้กับบุคคลรับจ้างเลี้ยงเด็กโดยเจตนาไม่รับเด็กกลับคืน หรือละทิ้งเด็กไว้ในสถานที่ที่ไม่จัดให้มีการป้องกันดูแลสวัสดิภาพ หรือให้การเลี้ยงดูที่เหมาะสม หรือละเลยไม่ทำสิ่งที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิต จะทำให้เกิดอันตรายแก่เด็กได้ หรือขัดขวางการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็ก หรือทารุณกรรมต่อร่างกายหรือจิตใจของเด็ก หรือใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการขอราน หรือการกระทำผิดเพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากเด็ก

1.4 การส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา

นอกจากการสงเคราะห์และให้การคุ้มครองเด็กแล้ว กฎหมายยังกำหนดให้มีการส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การให้คำปรึกษาแนะนำ โรงเรียนและสถานศึกษาต้องมีระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนวให้คำปรึกษาและฝึกอบรมเพื่อให้ความประพฤติที่เหมาะสม มีความรับผิดชอบต่อสังคมและเกิดความปลอดภัยแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง

2. การปฏิบัติตนตามระเบียบ นักเรียนและนักศึกษาต้องประพฤติตนตามระเบียบของโรงเรียนหรือสถานศึกษา โดยไม่ต้องปฏิบัติสิ่งเหล่านี้ เช่น หนีเรียนหรือออกนอกสถานศึกษาในเวลาเรียนโดยไม่ได้รับอนุญาต เล่นการพนันหรือจัดให้มีการเล่นพนันหรือมั่วสุมในวงการเล่น สิ่งมีน

เมา บุหรี่ หรือยาเสพติด ลักทรัพย์ ทรัพย์สิน ทรัพย์สิน ข่มขู่ หรือยังคับขืนใจเพื่อเอาทรัพย์สินบุคคลอื่น ก่อเหตุทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายบุคคลอื่น เตรียมการหรือกระทำการอันน่าจะเกิดความไม่สงบเรียบร้อยหรือขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน แสดงพฤติกรรมทางชู้สาวที่ไม่เหมาะสมในที่สาธารณะเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี รวมทั้งออกนอกสถานที่พักเวลากลางคืนเพื่อเที่ยวเตร่หรือรวมกลุ่มสร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

1.5 ประโยชน์ของการปฏิบัติตนตามกฎหมายคุ้มครองเด็ก

การปฏิบัติตนตามกฎหมายคุ้มครองเด็กจะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อตนเอง การได้รู้ถึงลักษณะและพฤติกรรมของเด็กที่ได้รับการสงเคราะห์ย่อมจะทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงคุณค่าของการประพฤติตนให้เป็นคนดี หลีกเลี่ยงการกระทำผิดต่างๆ และให้ความเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ผู้ปกครองและครู ตลอดจนแนะนำและชักจูงเพื่อนๆ ไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวในสิ่งไม่ดีทั้งหลายซึ่งจะเป็นภัยอันตรายต่อตนเองได้ ส่งผลให้ตนเองเกิดความปลอดภัย คลายความทุกข์กังวลของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่มีความห่วงใยต่อตัวเรา ด้วยเหตุที่ลูกปฏิบัติดี

2. ประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม ครอบครัวเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและสังคม เมื่อเราปฏิบัติตนได้เหมาะสม ครอบครัวย่อมมีความอบอุ่น หากหลายครอบครัวมีลักษณะเช่นเดียวกัน ย่อมจะทำให้ชุมชนและสังคมปราศจากบุคคลที่ขาดระเบียบ สังคมย่อมมีความเจริญรุ่งเรืองและก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาประเทศ

2 กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา

กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาในปัจจุบัน ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีสาระสำคัญที่ควรรู้และทำความเข้าใจ ดังนี้

2.1 จุดมุ่งหมายและหลักการ

เนื่องจากมนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่จะส่วนพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า ดังนั้น การศึกษาจึงมีส่วนสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้คนในชาติมีความรู้ เพื่อนำไปพัฒนาประเทศต่อไป รัฐจึงต้องลงทุนด้านการศึกษา เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติขึ้นมาทดแทนผู้ใหญ่ที่จะอ่อนกำลังลงในอนาคต ประเทศชาติจึงต้องทุ่มเทงบประมาณจำนวนมหาศาลเพื่อพัฒนาการศึกษา สำหรับการจัดการศึกษาของทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยมุ่งเน้นให้คนในสังคมมีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม และดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณีของชาติ

2.2 หน้าที่ของรัฐในการจัดการศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 กำหนดให้รัฐจะต้องดำเนินการทางด้านการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน ดังนี้

2.2.1 รัฐต้องจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี โดยให้เด็กและเยาวชนในชาติมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการเข้ารับการศึกษอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

2.2.2 รัฐต้องจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ สำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคมต้องจัดให้มีการสื่อสารและการเรียนรู้ สำหรับผู้ที่มีร่างกายพิการ ทูพพลภาพ บุคคลที่ไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ บุคคลที่ไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส

2.3 สิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

บิดามารดา หรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับจำนวน 9 ปี โดยให้เด็กที่มีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดเข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุสิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับ ตลอดจนให้ได้รับการศึกษานอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับ ตลอดจนให้ได้รับการศึกษาภาคบังคับตามความพร้อมของครอบครัว

2.4 รูปแบบการจัดการศึกษา

2.4.1 การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษากำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาการศึกษา การวัด และการประเมินผลอันเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน ได้แก่ การเรียนการสอนในโรงเรียน วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน

2.4.2 การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษามีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมกับสภาพปัญหา และความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม เช่น การศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เป็นต้น

2.4.3 การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อมและโอกาส โดยอาศัยจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งเรียนรู้ เช่น การฝึกอบรมวิชาชีพของสถาบันแรงงานต่าง ๆ การอบรมวิชาชีพในสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน การอบรมภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ตามสถาบันต่าง ๆ เป็นต้น

2.5 แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดการศึกษาทุกรูปแบบจะเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ แะพัฒนาตนเองได้ โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ด้วยเหตุนี้ กระบวนการจัดการเรียนรู้อาจต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

3. กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตของคนในสังคม โดยทั่วไปจะเกี่ยวข้องกับการบริโภคสินค้าและการใช้บริการ เช่น มนุษย์ต้องบริโภคอาหาร เครื่องดื่ม

ต้องใช้บริการรถประจำทาง รถไฟฟ้า รวมทั้งบริการอื่น ๆ เพื่ออำนวยความสะดวก เช่น การใช้บัตรเครดิต โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น ดังนั้นการบริโภคหรือการใช้บริการต่าง ๆ จะต้องได้มาตรฐานและมีคุณภาพครบถ้วนตามที่ผู้ผลิตได้โฆษณาแนะนำไว้ ด้วยเหตุนี้ รัฐในฐานะผู้คุ้มครองดูแลประชาชน หากพบว่าประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากการบริโภคสินค้าและบริการจะต้องรีบ เข้าไปแก้ไขเยียวยา และชดเชยความเสียหายให้กับประชาชน

หน่วยงานที่คุ้มครองผู้บริโภคมีอยู่หลากหลายและกระจายตามประเภทของการบริโภคสินค้าและบริการ เช่น

1. กรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับอาหาร ยา หรือเครื่องสำอาง เป็นหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข ที่ต้องเข้ามาดูแล
2. กรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ก็เป็นหน้าที่ของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ที่ต้องเข้ามาดูแล
3. กรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับเจ้าของธุรกิจจัดสรรที่ดิน อาคารชุด เป็นหน้าที่ของกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทยเข้ามาดูแล
4. กรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับคุณภาพหรือราคาสินค้าอุปโภคบริโภค เป็นหน้าที่ของกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ ที่ต้องเข้ามาดูแล
5. กรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับการประกันภัยหรือประกันชีวิต เป็นหน้าที่ของกรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ ที่ต้องเข้ามาดูแล

สำหรับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 จัดเป็นกฎหมายเฉพาะที่ที่ไม่ซับซ้อนหรือขัดกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่คุ้มครองผู้บริโภคในด้านต่างๆ ตามตัวอย่างข้างต้น เพราะหากเกิดกรณีจำเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบมิได้ดำเนินการแก้ไขหรือดำเนินการไม่ครบถ้วนตามขั้นตอนของกฎหมาย ผู้เดือดร้อนสามารถร้องเรียนต่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อให้สั่งการแก้ไขแทนได้ เพราะสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เป็นหน่วยงานคุ้มครองด้านการบริโภคสินค้าและบริการทั่วไป นอกเหนือจากการทำงานของหน่วยงานอื่น ๆ

กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ได้บัญญัติสิทธิของผู้บริโภคได้ 5 ประการคือ

1. สิทธิที่จะได้รับข่าวสารรวมทั้งคำพรรณนาคุณภาพที่ถูกต้องและเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการได้แก่ สิทธิที่จะได้รับการโฆษณาหรือการแสดงฉลากตามความเป็นจริงและปราศจากพิษภัยแก่ผู้บริโภค รวมตลอดถึงสิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการอย่างถูกต้องและเพียงพอที่จะไม่หลงผิด ในการซื้อสินค้าหรือรับบริการโดยไม่เป็นธรรม
2. สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการได้แก่ สิทธิที่จะเลือกซื้อสินค้าหรือรับบริการด้วยความ สมัครใจของผู้บริโภค และปราศจากการชักจูงใจอันไม่เป็นธรรม

3. สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการได้แก่ สิทธิที่จะได้รับสินค้าหรือบริการที่ปลอดภัย มีสภาพและคุณภาพได้มาตรฐานเหมาะสมแก่การใช้ ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกายหรือทรัพย์สิน ในกรณีใช้ตามคำแนะนำหรือระมัดระวังตามสภาพของสินค้าหรือบริการนั้นแล้ว

4. สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญาได้แก่ สิทธิที่จะได้รับข้อสัญญาโดยไม่ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบการ

5. สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหายได้แก่ สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองและชดเชยค่าเสียหาย เมื่อมีการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคตามข้อ 1, 2, 3 และ 4 ดังกล่าว

นอกจากนี้ ผู้บริโภคจะต้องปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริโภค โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย ในที่นี้จะขอกล่าวถึงหน้าที่ของผู้บริโภคที่ควรปฏิบัติ คือ

1. ผู้บริโภคต้องใช้ความระมัดระวังตามสมควรในการซื้อสินค้าหรือรับบริการ เช่น ตรวจสอบฉลากแสดงราคาและปริมาณ ไม่หลงเชื่อในคำโฆษณาคุณภาพสินค้า

2. การเข้าทำสัญญาผูกมัดการตามกฎหมาย โดยการลงมือชื่อ ต้องตรวจสอบความชัดเจนของภาษาที่ใช้ตามสัญญาให้เข้าใจรัดกุม หรือควรปรึกษาผู้รู้ทางกฎหมายหากไม่เข้าใจ

3. ข้อตกลงต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีผลบังคับใช้ ควรทำเป็นหนังสือและลงลายมือชื่อผู้ประกอบการด้วย

4. ผู้บริโภคมีหน้าที่เก็บหลักฐานไว้ เพื่อประโยชน์ในการเรียกร้องค่าเสียหาย

5. เมื่อมีการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค ผู้บริโภคควรดำเนินการเรียกร้องต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือต่อคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

4. กฎหมายลิขสิทธิ์

ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ให้ความหมายไว้ว่า ลิขสิทธิ์ หมายถึง สิทธิแต่ผู้เดียวของผู้สร้างสรรค์ผลงานที่จะทำการใด ๆ กับงานที่สร้างสรรค์ได้ทำขึ้น เช่น การทำซ้ำหรือดัดแปลงนำออกเผยแพร่ต่อสาธารณชน นำออกให้ผู้อื่นเช่าต้นฉบับรวมทั้งอนุญาตให้ผู้อื่นใช้ลิขสิทธิ์ของตนได้

ลิขสิทธิ์จัดเป็นทรัพย์สินทางปัญญาอย่างหนึ่งในหลาย ๆ อย่าง โดยผลงานลิขสิทธิ์ที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของมนุษย์จะได้รับความคุ้มครองจากพระราชบัญญัติสิทธิบัตรพ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติเครื่องหมาย พ.ศ. 2534 พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 และพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 ซึ่งในกฎหมายแต่ละฉบับเป็นการคุ้มครองผลงานที่มนุษย์ใช้ความสามารถและสติปัญญาสร้างสรรค์ขึ้น

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ได้กำหนดขอบข่ายงานที่มีลิขสิทธิ์ ดังนี้

1. ต้องเป็นงานที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของผู้สร้างสรรค์ โดยเกิดขึ้นจากความคิดริเริ่มของตนเอง มิได้ทำซ้ำ หรือดัดแปลงงานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่น เช่น นายแดง คิดเค้าโครงเรื่องของหนังสือ และแต่งหนังสือเล่มนั้นขึ้น โดยมีได้ลอกเลียนผลงานการประพันธ์ของบุคคลใด

2. ต้องเป็นผลงานที่เป็นรูปเป็นร่างสามารถจับต้องสัมผัสได้ หรือมองเห็นได้ มิใช่เป็นเพียงความคิดแต่มิได้ลงมือทำ

3. ต้องเป็นงานประเภทต่าง ๆ ที่กฎหมายได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 รวม 9 ประเภท ดังนี้

3.1 งานวรรณกรรม (Literary Work) ได้แก่ งานแต่งหนังสือ ทำภาพประกอบ เป็นต้น

3.2 งานนาฏกรรม (Dramatic Work) ได้แก่ การคิดทำเดิน ทำรำ จินตลีลาประกอบเพลง การแสดงประกอบเป็นเรื่องราว การแสดงละครใบ้ ปาฐกถา เทศนา สุนทรพจน์ เป็นต้น

3.3 งานดนตรี (Musical Work) ได้แก่ ผลงานการแต่งเพลง แต่งคำร้อง ทำนอง เรียบเรียงเสียงประสาน เป็นต้น

3.4 งานศิลปกรรม (Artistic Work) ได้แก่ ผลงานด้านศิลปะ การวาด การปั้น การให้สี แกะสลัก จิตรกรรม ภาพพิมพ์ ภาพถ่าย ภาพประกอบแผนที่ โครงสร้าง ภาพสามมิติ เป็นต้น

3.5 งานโสตทัศนศึกษา (Audio Visual Work) ได้แก่ ภาพแผ่นใส ระบบแสง สี เสียง ภาพประกอบเสียง เป็นต้น

3.6 งานภาพยนตร์ (Cinematographic Work) ได้แก่ ผลงานการสร้างภาพยนตร์ เป็นต้น

3.7 งานส่งบันทึกเสียง (Sound Recording Work) ได้แก่ เทปบันทึกเสียงรายการแสดงสด เป็นต้น

3.8 งานแพร่เสียง แพร่ภาพ (Sound and Video Broadcasting Works) ได้แก่ การกระจายเสียงในวิทยุหรือโทรทัศน์ รายการที่ออกอากาศ หรือกระจายเสียง ระบบสายเคเบิล การส่งสัญญาณผ่านระบบดาวเทียม เป็นต้น

3.9 งานอื่นใดในแผนกวรรณคดี แผนกวิทยาศาสตร์หรือแผนกศิลปะ (any other work in the Literary Scientific or artistic domain)

4. สิทธิของผู้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ งานอันมีลิขสิทธิ์ทั้ง 9 ประเภทที่กล่าวมาข้างต้น พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ได้ให้ความคุ้มครองเจ้าของลิขสิทธิ์ ซึ่งเป็นผู้สร้างสรรค์ผลงานมีสิทธิแต่ผู้เดียวที่กระทำการใด ๆ ต่อไปนี้

4.1 ทำซ้ำ หรือดัดแปลง หมายถึง คัดลอกไม่ว่าจะเป็นวิธีการใด ๆ เลียนแบบทำสำเนา ทำแม่พิมพ์บันทึกเสียง บันทึกภาพหรือทั้งภาพทั้งเสียงจากต้นฉบับ สำเนา หรือจากการโฆษณาในส่วนอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน โดยไม่มีลักษณะเป็นการจัดทำงานขึ้นมาใหม่

4.2 เผยแพร่ต่อสาธารณชน หมายถึง ทำให้ปรากฏต่อสาธารณชน โดยการแสดง บรรยาย บรรเลง ทำให้ปรากฏเสียงหรือภาพ การสร้าง จำหน่าย หรือโดยวิธีอื่นใดกับงานที่จัดทำขึ้น

4.3 ให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนางานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ และสิ่งบันทึกเสียง

4.4 อนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิในงานที่ทำซ้ำ ดัดแปลงงานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่น

5. อายุความแห่งการคุ้มครองลิขสิทธิ์ คือระยะเวลาที่เจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์จะห้าม หรือฟ้องร้องดำเนินคดี เพื่อเอาความผิดแก่บุคคลใด ที่ลอกเลียน ทำซ้ำ หรือทำการใด ๆ ที่เป็นการ ละเมิดลิขสิทธิ์ให้ต้องได้รับโทษตามกฎหมายลิขสิทธิ์ไว้ แต่มิได้คุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์ตลอดไป การ คุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งมีรายละเอียดปลีกย่อยอีกมากมาย เช่น สิทธิในลิขสิทธิ์นั้นจะมีอายุต่อไปอีก 50 ปี นับตั้งแต่เจ้าของลิขสิทธิ์ถึงแก่ความตาย แต่หลังจาก 50 ปี ต่อมา ลิขสิทธิ์นั้นจะตกเป็นของสาธารณะ โดยที่ใครจะนำไปใช้ได้โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตจาก ใครทั้งสิ้น

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ความหมายของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

มีผู้ให้ความหมายของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไว้หลายความหมาย ได้แก่

ครุชิต มาลัยวงศ์ (2540: 175) ได้ให้ความหมายของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง รูปแบบของการจัดเก็บและนำเสนอข้อมูลหลากหลายรูปแบบ ทั้งที่เป็นข้อความ ตัวเลข ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงต่างๆ ข้อมูลเหล่านี้มีวิธีเก็บในลักษณะพิเศษคือจากแฟ้มข้อมูลหนึ่ง ผู้อ่าน สามารถเลือกดูข้อมูลอื่นๆที่เกี่ยวข้องได้ทันที โดยข้อมูลอาจจะอยู่ในแฟ้มเดียวกันหรือไม่ก็ได้ ข้อมูลที่ กล่าวเป็นข้อความหรือตัวเลข เรียกว่าไฮเปอร์เท็กซ์ (hypertext) และถ้าหากข้อมูลนั้นรวมถึงเสียงและ ภาพเคลื่อนไหวด้วยก็เรียกว่าสื่อประสมไฮเปอร์มีเดีย (hypermedia)

บุปผชาติ ทังทิกกรณ์ (2540: 86) ได้ให้ความหมายของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไว้ว่าหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การคลิกเปิดเอกสารไฮเปอร์เท็กซ์และไฮเปอร์มีเดียได้ ทำให้ผู้ใช้เข้าถึงข้อมูลที่ เกี่ยวข้องเชื่อมโยงได้อย่างสะดวกและรวดเร็วพร้อมด้วยข้อมูลมัลติมีเดียในรูปหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะเป็นสื่อในการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามเวลาและสถานที่ที่ตนสะดวก

ปิลันธนา สงวนบุญญพงษ์ (2542: 20) ได้ให้ความหมายของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไว้ว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึงเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถนำเสนอข้อมูลได้ทั้ง ข้อความภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวและเสียง ผ่านคอมพิวเตอร์โดยการเชื่อมโยงข้อมูลที่สัมพันธ์ของเนื้อหาที่อยู่ในแฟ้ม เดียวกันหรืออยู่ในแฟ้มเข้าด้วยกันโดยไม่จำกัดว่าจะเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบใด หากเป็น

การเชื่อมโยงข้อความที่เป็นตัวอักษรหรือตัวเลข เรียกว่า ไฮเปอร์เท็กซ์ (hypertext) และถ้าหากข้อมูลนั้นรวมถึงเสียงและภาพเคลื่อนไหวก็เรียกว่า สื่อประสมไฮเปอร์มีเดีย (hypermedia)

อัครเดช ศรีมติพันธ์ (2547: 29) ได้ให้ความหมายของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไว้ว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง รูปแบบ การนำเสนอข้อมูลผ่านสื่อที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นฐานการติดต่อสื่อสาร ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือข้อมูลในลักษณะ e-Content เป็นสื่อการถ่ายทอดที่เปิดโลกการเรียนรู้แบบใหม่ที่สามารถเสนอข้อมูลตัวอักษรจากการคลิกเปิดเอกสารในรูปแบบไฮเปอร์เท็กซ์ (hypertext) และข้อมูลภาพนิ่ง เสียง และรวมถึงภาพเคลื่อนไหว เรียกว่าไฮเปอร์มีเดีย (hypermedia) การประสานและการเชื่อมโยงสัมพันธ์เนื้อหาอย่างไร้รอยต่อของข้อมูลที่อยู่ในแฟ้มเดียวกันหรืออยู่คนละแฟ้มเข้าด้วยกันเป็นหนึ่งเดียว ซึ่งผู้เรียนสามารถที่จะเลือกเรียนได้ตามความต้องการไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ทำให้ค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นจากความหมายที่กล่าวมา หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การนำหนังสือหนึ่งเล่มหรือหลายๆเล่ม มาออกแบบให้อยู่ในรูปแบบของอิเล็กทรอนิกส์ สามารถนำเสนอข้อมูลได้ทั้งตัวอักษรและตัวเลข เรียกว่า ไฮเปอร์เท็กซ์ (hypertext) และถ้าหากข้อมูลนั้นรวมถึงภาพ เสียงและภาพเคลื่อนไหวจะเรียกว่า ไฮเปอร์มีเดีย (hypermedia) โดยการประสานเชื่อมโยงสัมพันธ์ของเนื้อหาที่อยู่ในแฟ้มเดียวกันหรืออยู่คนละแฟ้ม เข้าด้วยกัน ทำให้ผู้ใช้สามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพซึ่งผู้เรียนสามารถที่จะเลือกเรียนได้ตามความต้องการไม่จำกัดและสถานที่ โดยอาจใช้ร่วมกับคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์เคลื่อนที่ชนิดอื่นๆ และเป็นสื่อที่นักเรียนสามารถศึกษา ทบทวนและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

องค์ประกอบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

1. อักขระ (Text) หรือข้อความ เป็นองค์ประกอบของโปรแกรมมัลติมีเดีย สามารถนำอักขระมาออกแบบเป็นส่วนหนึ่งของภาพหรือสัญลักษณ์ กำหนดหน้าที่การเชื่อมโยงนำเสนอเนื้อหา เสียง ภาพกราฟิก หรือวีดิทัศน์ เพื่อให้ผู้ใช้เลือกข้อมูลที่จะศึกษาการใช้อักขระเพื่อกำหนดหน้าที่ในการสื่อความหมายในคอมพิวเตอร์ ควรมีลักษณะดังนี้

1.1 สื่อความหมายให้ชัดเจน เพื่ออธิบายความสำคัญที่ต้องการนำเสนอ ส่วนของเนื้อหาสรุปแนวคิดที่ได้เรียนรู้

1.2 การเชื่อมโยงอักขระบนจอภาพสำหรับการมีปฏิสัมพันธ์มัลติมีเดีย การเชื่อมโยงทำได้หลายรูปแบบจากจุดหนึ่งในระบบเครือข่าย ด้วยแฟ้มเอกสารข้อมูลด้วยกันหรือต่างแฟ้มกันได้ทันที ในลักษณะรูปแบบตัวอักษร (Font) เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ (Symbol) การเลือกใช้แบบอักขระ เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ และการให้มีรูปแบบใดให้ดูองค์ประกอบการจัดวางองค์ประกอบด้านศิลป์ ที่ดูแล้วมีความเหมาะสม

1.3 กำหนดความยาวเนื้อหาให้เหมาะสมแก่การอ่านและในการดึงข้อมูลมาศึกษา ผู้ผลิตโปรแกรมสามารถใช้เทคนิคการแบ่งข้อมูลออกเป็นส่วนย่อย แล้วเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกัน หากต้องการศึกษาข้อมูลส่วนใดก็สามารถเข้าถึงข้อมูลส่วนต่างๆ ที่เชื่อมโยงกันได้ การเชื่อมโยงเนื้อหาสามารถกระทำได้ 3 ลักษณะด้วยกัน คือ ลักษณะเส้นตรง ลักษณะเส้นสาขา และลักษณะผสมผสานหลายมิติ

1.4 สร้างการเคลื่อนไหวให้อัศจรรย์ เพื่อสร้างความสนใจก่อนนำเสนอข้อมูล สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การเคลื่อนย้ายตำแหน่ง, การหมุน, การกำหนดให้เห็นเป็นช่วงๆ จังหวะ เป็นต้น ข้อสำคัญคือ ควรศึกษาถึงจิตวิทยาความต้องการรับรู้กับความถี่ในการใช้เทคนิคการเคลื่อนไหวของผู้ศึกษาโปรแกรมแต่ละวัยให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

1.5 เครื่องหมายและสัญลักษณ์ เป็นสื่อกลางที่สำคัญในการติดต่อกับผู้ศึกษาในบทเรียนมัลติมีเดียปฏิสัมพันธ์ การนำเสนอหรือออกแบบสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายควรใช้สัมพันธ์กับเนื้อหาในบทเรียนสามารถทำความเข้าใจกับความหมาย การนำเสนอความหมายที่ก่อประโยชน์กับผู้เรียน

2. ภาพนิ่ง (Still Image) เป็นภาพกราฟิก เช่น ภาพวาด ภาพถ่าย ภาพลายเส้น แผนที่ แผนภูมิที่ได้จากการสร้างภายในโปรแกรมคอมพิวเตอร์และภาพที่ได้จากการสแกนจากเอกสารภายนอก ภาพที่ได้เหล่านี้จะประมวลออกมาเป็นจุดภาพ (Pixel) แต่ละจุดบนภาพจะถูกแทนที่เป็นค่าความสว่าง (Brightness) ส่วนค่าสี (Color) ส่วนความละเอียดของภาพจะขึ้นอยู่กับจำนวนจุดและขนาดของจุดภาพ ภาพที่เหมาะสมไม่ใช้อยู่ที่ขนาดของภาพ หากแต่อยู่ที่ขนาดของไฟล์ภาพ การจัดเก็บภาพที่มีขนาดข้อมูลมาก ทำให้การดึงข้อมูลได้ยากเสียเวลา สามารถทำได้โดยการลดขนาดข้อมูล การบีบอัดข้อมูลชนิดต่างๆ ด้วยโปรแกรมในการจัดเก็บบีบอัดข้อมูล (คลายข้อมูล) ก่อนที่จะเก็บข้อมูลเพื่อประหยัดเนื้อที่ในการเก็บไฟล์ (File) กราฟิกที่ใช้ในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม แบ่งได้ 3 ไฟล์ คือ

2.1 ไฟล์สกุล GIF (Graphic Interchange Format) ไฟล์ชนิดบิตแมต มีการบีบอัดข้อมูลไฟล์มีขนาดไฟล์ต่ำ มีการสูญเสียข้อมูลน้อย สามารถทำพื้นของภาพให้เป็นพื้นแบบโปร่งใส (Transparent) นิยมใช้กับภาพวาดและภาพการ์ตูน มีระบบแสดงผลแบบหยาบและค่อยๆ ขยายไปสู่ละเอียดในระบบอินเทอร์เลซ (Interlace) มีโปรแกรมสนับสนุนจำนวนมากเรียกดูได้กับกราฟิกบราวเซอร์ (Graphic Browser) ทุกตัวมีความสามารถนำเสนอภาพแบบเคลื่อนไหว (Gif Animation) จุดด้อยของไฟล์ประเภทนี้คือ แสดงสีได้เพียง 256 สี

2.2 ไฟล์สกุล JPEG (Joint Photographic Expert Group) เป็นไฟล์ที่มีความละเอียดสูงเหมาะสมกับภาพถ่าย จุดเด่นคือ สนับสนุนสีได้ถึง 24 บิต (16.7 ล้านสี) การบีบอัดข้อมูลไฟล์สกุล JPEG สามารถทำได้หลาย JPEG สามารถทำได้หลายระดับ ดังนี้ Max, High, Medium และ Low

การบีบอัดข้อมูลมากจะทำให้ลบข้อมูลบางส่วนที่ความถี่ซ้ำซ้อนกันมากที่สุดออกจากภาพ ทำให้รายละเอียดบางส่วนหายไป มีระบบการแสดงผลแบบหยابและค่อยๆขยายไปสู่ละเอียด มีโปรแกรมสนับสนุนการสร้างเป็นจำนวนมากเรียกดูได้กับกราฟิกบราวเซอร์ (Graphics Browser) ทุกตัวตั้งค่าบีบไฟล์ได้ จุดด้อยคือทำให้พื้นของรูปโปร่งใสไม่ได้

2.3 ไฟล์สกุล PNG (Portable Network Graphics) จุดเด่นคือสามารถใช้งานข้ามระบบและกำหนดค่าการบีบไฟล์ตามต้องการ (8 บิต, 24 บิต, 64 บิต) มีระบบการบีบอัดแบบ Deflate ไม่เกิดการสูญเสียแสดงผลแบบ (Interlace) ได้เร็วกว่า GIF สามารถทำพื้นโปร่งใสได้ จุดด้อยคือหากกำหนดค่าการบีบไฟล์ไว้สูงจะใช้เวลาในการคลายไฟล์สูงตามไปด้วย แต่ขนาดของไฟล์จะมีขนาดต่ำไม่สนับสนุนกราฟิกบราวเซอร์ (Graphics Browser) รุ่นเก่าโปรแกรมสนับสนุนในการสร้างมีน้อย

3. ภาพเคลื่อนไหว (Animation) เกิดจากชุดภาพที่มีความแตกต่างกันนำมาแสดงเรียงต่อเนื่องกันไป ความแตกต่างของแต่ละภาพที่นำเสนอทำให้มองเห็นเป็นการเคลื่อนไหวของสิ่งต่างๆในเทคนิคเดียวกับภาพยนตร์การ์ตูน ภาพเคลื่อนไหวจะทำให้สามารถนำเสนอความคิดที่ซับซ้อนหรือยุ่งยากให้ง่ายต่อการเข้าใจ และสามารถกำหนดลักษณะและเส้นทางที่จะให้ภาพนั้นเคลื่อนที่ไปตามต้องการ คล้ายกับการสร้างภาพยนตร์ขึ้นมาตอนหนึ่งนั่นเอง การแสดงสี การลบภาพ โดยทำให้ภาพเลื่อนจางหาย หรือทำให้ภาพปรากฏในรูปแบบต่างๆ กัน นับเป็นสื่อที่ตีอีกชนิดหนึ่งในมัลติมีเดีย โปรแกรมสนับสนุนการสร้างภาพเคลื่อนไหวมีอยู่หลายโปรแกรมตามความต้องการของผู้ใช้และจัดเก็บภาพเป็นไฟล์สกุล Gif ไฟล์ประเภทนี้มีขนาดไฟล์ต่ำสามารถทำพื้นของภาพให้เป็นพื้นแบบโปร่งใสได้ (Transparent) เรียกดูได้กับกราฟิกบราวเซอร์ (Graphics Browser) ทุกตัวแต่สามารถแสดงผลได้เพียง 256 สี (ทรงศักดิ์ ลิ้มบรรจงมณี, 2542)

4. เสียง (Sound) เป็นสื่อช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในเนื้อหาได้ดีขึ้นและทำให้คอมพิวเตอร์มีชีวิตชีวาขึ้น ด้วยการเพิ่มการ์ดเสียงและโปรแกรมสนับสนุนเสียง อาจอยู่ในรูปของเสียงดนตรี เสียงสังเคราะห์ปรุงแต่ง การใช้เสียงในมัลติมีเดียนั้นผู้สร้างต้องแปลงสัญญาณเสียงไฟฟ้าเป็นสัญญาณเสียง analog ผ่านจากเครื่องเล่นวิทยุ เทปคลาสเซ็ทหรือแผ่นซีดี การอัดเสียงผ่านไมโครโฟนต่อเข้าไลน์อิน (Line-in) ที่พอร์ต (Port) การ์ดเสียงได้โดยตรงไม่ต้องผ่านไมโครโฟนและการ์ดเสียงที่มีคุณภาพดียอมจะทำให้ได้เสียงที่มีคุณภาพดีด้วยเช่นกัน ไฟล์เสียงมีหลายรูปแบบหลายสกุล WAV และ MIDI (Musica Instrument Digital Interface) ไฟล์ WAV ใช้เนื้อที่ในการเก็บสูงมากกว่า ส่วนไฟล์ MIDI เป็นไฟล์ที่นิยมใช้ในการเก็บเสียงดนตรี

5. ภาพวีดิทัศน์ (Video) ภาพวีดิทัศน์เป็นภาพเหมือนจริงที่ถูกเก็บในรูปของดิจิทัลมีลักษณะแตกต่างจากภาพเคลื่อนไหวที่ถูกสร้างขึ้นจากคอมพิวเตอร์ ในลักษณะคล้ายภาพยนตร์การ์ตูน ภาพวีดิทัศน์สามารถต่อสายตรงจากเครื่องเล่นวีดิทัศน์หรือเลเซอร์ดิสก์เข้าสู่เครื่องคอมพิวเตอร์ด้วย

วิธีการ Capture ระบบวีดิทัศน์ที่ทำงานจากฮาร์ดดิสก์ที่ไม่มีการบีบอัดสัญญาณวีดิทัศน์ ภาพวีดิทัศน์มีความต้องการพื้นที่ฮาร์ดดิสก์กว้างมาก ดังนั้นจึงต้องมีการบีบอัดข้อมูลให้มีขนาดเล็กเพื่อที่จะเพิ่มประสิทธิภาพและความเร็วในการส่งสูงสุดแต่ยังคงคุณภาพของวีดิทัศน์ ซึ่งต้องอาศัยการดวีดิทัศน์ในการทำหน้าที่ดังกล่าว การนำภาพวีดิทัศน์มาประกอบในมัลติมีเดียต้องมีอุปกรณ์สำคัญคือดิจิทัลวีดิทัศน์การ์ด (Digital Video Card) การทำงานในระบบวินโดวส์ ภาพวีดิทัศน์จะถูกเก็บไฟล์ตระกูลเอวีไอ (AVI : Audio Video Interleave) มูฟวี่ (MOV) และเอ็มเพ็ก (MPEG : Moving Pictures Experts Group) ซึ่งสร้างภาพวีดิทัศน์เต็มจอ 30 เฟรม ต่อวินาที ข้อเสียของการดูภาพวีดิทัศน์ ในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์คือ ไฟล์ของภาพจะมีขนาดใหญ่ตั้งแต่ 500 กิโลไบต์ หรือมากกว่า 10 เมกะไบต์ ทำให้เสียเวลาในการดาวน์โหลดที่ต้องใช้เวลานาน

6. การเชื่อมโยงข้อมูลแบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive Links) หมายถึงการที่ผู้ใช้มัลติมีเดียสามารถเลือกใช้ข้อมูลได้ตามต้องการโดยการใช้ตัวอักษร ปุ่ม หรือภาพ สำหรับตัวอักษรที่จะสามารถเชื่อมโยงได้ จะเป็นตัวอักษรที่มีสีแตกต่างจากตัวอักษรอื่นๆ ส่วนปุ่มก็จะมีลักษณะคล้ายกับปุ่มเพื่อชมภาพยนตร์หรือคลิกลงบนปุ่มเพื่อเข้าไปหาข้อมูลที่ต้องการหรือเปลี่ยนหน้าข้อมูล ส่วนมัลติมีเดียปฏิสัมพันธ์ (Interactive Multimedia) เป็นการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะการสื่อสารไปมาทั้งสองทางคือ การตอบโต้ระหว่างผู้ใช้คอมพิวเตอร์และมีการปฏิสัมพันธ์ผู้ใช้เลือกดูข้อมูล ดูภาพ ฟังเสียง หรือดูภาพวีดิทัศน์ ซึ่งรูปแบบของการมีปฏิสัมพันธ์อาจอยู่ในรูปใดรูปหนึ่งดังต่อไปนี้

6.1 การใช้เมนู (Menu Driven) ลักษณะที่พบเห็นได้ทั่วไปของการใช้เมนูคือ การจัดลำดับหัวข้อทำให้ผู้ใช้สามารถเลือกข่าวสารข้อมูลที่ต้องการได้ตามที่ต้องการและสนใจจะใช้เมนูมักประกอบด้วยเมนูหลัก (Main Menu) ซึ่งแสดงหัวข้อหลักให้เลือกและเมื่อไปยังแต่ละหัวข้อหลักจะประกอบด้วยเมนูย่อยที่มีหัวข้ออื่นให้เลือกหรือแยกไปยังเนื้อหาหรือส่วนอื่นๆเลยทันที

6.2 การใช้ฐานข้อมูลไฮเปอร์มีเดีย (Hypermedia Database) เป็นรูปแบบปฏิสัมพันธ์ที่ให้ผู้ใช้งานสามารถเลือกไปตามเส้นทางที่เชื่อมคำสำคัญซึ่งอาจเป็นคำ ข้อความเสียงหรือภาพคำสำคัญนี้จะเชื่อมโยงกันในลักษณะเหมือนใยแมงมุมโดยสามารถเดินทางและถอยหลังได้ตามความต้องการของผู้ใช้

7. การจัดเก็บข้อมูลมัลติมีเดีย เนื่องจากการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์แบบมัลติมีเดียที่เป็นการพัฒนาแบบใช้หลายสื่อผสมกัน (Multimedia) และเทคโนโลยีมัลติมีเดียมีจำนวนมาก ทำให้จำเป็นต้องใช้เนื้อที่เก็บข้อมูลเป็นจำนวนมาก สื่อที่ใช้จัดเก็บต้องมีขนาดความจุมากพอที่จะรองรับข้อมูลในรูปแบบวิดีโอ รูปภาพ ข้อความ ปัจจุบันแผ่นซีดีรอม (CD-ROM : Compact Disk Read Only Memory) และแผ่นดีวีดี (DVD) ได้รับความนิยมแพร่หลาย สามารถเก็บข้อมูลได้สูงมาก จึงสามารถเก็บข้อมูลแฟ้มอื่นๆได้มากกว่าที่ต้องการ จึงกล่าวได้ว่าซีดีรอมและดีวีดีเป็นสื่ออีกชนิด

หนึ่งที่ปฏิวัติรูปแบบการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังทำให้ผู้เรียนสามารถทบทวนและเรียนรู้ได้ด้วยตนเองในเวลาที่ยุ่เรียนสะดวกและมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นั้นมีด้วยกันหลายส่วน กล่าวคือ 1) อักษรหรือข้อความซึ่งต้องสื่อความหมายได้ชัดเจนมีการเชื่อมโยงบนจอภาพสำหรับการมีปฏิสัมพันธ์มัลติมีเดีย ความยาวของเนื้อหา มีความเหมาะสมในการอ่าน มีลักษณะเคลื่อนไหวเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน และควรสอดแทรกเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์อื่นๆ เพื่อการจดจำและส่งเสริมความเข้าใจเชื่อมโยงกับบทเรียน 2) ภาพนิ่ง คือภาพกราฟิกชนิดต่างๆ เช่น ภาพวาด ภาพถ่าย ภาพลายเส้น แผนที่ แผนภูมิ และภาพที่ได้จากการสแกนจากเอกสารอื่นๆ โดยการเลือกใช้ภาพที่มีความเหมาะสมควรเลือกใช้ภาพที่มีขนาดของไฟล์ภาพพอเหมาะไม่ใหญ่จนเกินไป เพราะจะทำให้ใช้เวลาในการดึงข้อมูล กราฟิกที่ใช้ในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมนั้นแบ่งได้ 3 ไฟล์ คือ ไฟล์สกุล GIF ไฟล์สกุล JPEG และไฟล์สกุล PNG 3) ภาพเคลื่อนไหว คือ ชุดภาพที่เกิดจากชุดภาพที่มีความแตกต่างกันมาเรียงเรียงให้ต่อเนื่องกัน ภาพเคลื่อนไหวจะทำให้สามารถนำเสนอความคิดที่ซับซ้อนหรือยุ่งยากต่อการเข้าใจ และสามารถกำหนดลักษณะและเส้นทางที่จะให้ภาพนั้นเคลื่อนที่ไปตามต้องการ 4) เสียง คือ สื่อที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในเนื้อหาได้ดีขึ้นและทำให้คอมพิวเตอร์มีชีวิตชีวาขึ้น 5) ภาพวีดิทัศน์ คือ ภาพเหมือนจริงที่ถูกเก็บในรูปแบบของดิจิทัลมีลักษณะแตกต่างจากภาพเคลื่อนไหวที่ถูกสร้างขึ้นจากคอมพิวเตอร์ ข้อเสียของการดูวีดิทัศน์ในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์คือ ไฟล์ภาพที่มีขนาดใหญ่เกินไปจะทำให้เสียเวลาในการดาวน์โหลดข้อมูล 6) การเชื่อมโยงข้อมูลแบบปฏิสัมพันธ์ คือ การที่ผู้ใช้มัลติมีเดียสามารถเลือกใช้ข้อมูลได้ตามต้องการโดยการใช้ตัวอักษร ปุ่ม หรือภาพ ส่วนมัลติมีเดียปฏิสัมพันธ์เป็นการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะการสื่อสารไปมาทั้งสองทาง คือ การตอบโต้ระหว่างผู้ใช้คอมพิวเตอร์และมีการปฏิสัมพันธ์ผู้ใช้เลือกได้ว่า จะดูข้อมูล ดูภาพ ฟังเสียงหรือดูภาพวีดิทัศน์ 7) การจัดเก็บข้อมูลมัลติมีเดีย คือ สื่อที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูลซึ่งต้องเป็นสื่อที่มีขนาดใหญ่มีความจุมากพอที่จะรองรับข้อมูลในรูปแบบวีดิโอ รูปภาพ ข้อความ ปัจจุบันแผ่นซีดีรอม (CD-ROM) และแผ่นดีวีดี (DVD) ได้รับความนิยมแพร่หลาย สามารถเก็บข้อมูลได้สูงมากจึงสามารถเก็บข้อมูลแฟ้มอื่นๆ ได้ตามต้องการ

กระบวนการผลิตและพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

1. องค์ประกอบด้านระบบมัลติมีเดีย

1.1 ระบบอุปกรณ์อินพุต (Input device) ระบบที่สามารถนำข้อมูลจากระบบ analog สู่ระบบ digital โดยใช้ฮาร์ดแวร์คอมพิวเตอร์เป็นตัวกลาง เช่น การอินพุตด้วยภาพ ภาพเคลื่อนไหว ด้วยอุปกรณ์กล้องวีดิโอ กล้องภาพนิ่ง ดิจิทัล เครื่องสแกนเนอร์ ซึ่งรับภาพทั้งที่เป็นแบบภาพ สไลด์ หรือจากฟิล์ม อุปกรณ์ตัดต่อภาพ การอินพุตด้วยเสียง การ์ดเสียง ไมโครโฟน และอุปกรณ์อ่าน คีย์บอร์ด เม้าส์ ซีดีรอม หรือดีวีดีรอม

1.2 ระบบการประมวลผลการจัดเก็บข้อมูลมัลติมีเดีย การใช้ซอฟต์แวร์ที่มีระบบสัมพันธ์เครื่องคอมพิวเตอร์ชนิดส่วนบุคคล หรือชนิดเวิร์คสเตชัน (Workstation) ซอฟต์แวร์ที่รันบนไมโครซอฟท์วินโดวส์ ใช้ปฏิบัติการในการแปลงสัญญาณ การบีบอัด การเปลี่ยนมาตรฐานและฟอร์แมต เช่น MPEG, AVI, Sound Processing

1.3 ระบบอุปกรณ์เอาต์พุต (output device) เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้กับอุปกรณ์แสดงวิดีโอ เสียง หรือเครื่องพิมพ์ เช่น จอแสดงผลแบบสัมผัส จอภาพที่มีคุณสมบัติรองรับการแสดงผลภาพข้อความ กราฟิก ภาพเคลื่อนไหว และภาพวิดีโอที่ได้รับความละเอียดสูง ลำโพงแบบรอบทิศทางที่ให้เหมือนสมจริง

1.4 ระบบการสร้าง (Production) กระบวนการออกแบบเนื้อหาการเรียนรู้ (Context creation) ที่อยู่ในรูปแบบข้อความ ภาพ เสียง วิดีโอ โดยใช้ซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวข้องกับ Authoring, Compuser, Painting, Editing, Simulating เพื่อสร้างสรรค์ผสมผสานให้เป็นสื่อที่น่าเรียนรู้

1.5 เนื้อหา (Text) หรือข้อมูล ข่าวสารที่บรรจุในสื่อ

2. องค์ประกอบด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย

2.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและเนื้อหา เป็นบุคลากรที่มีความรู้ประสบการณ์ทางด้านการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร รวมถึงการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของหลักสูตร วัตถุประสงค์ พื้นฐานการเรียนรู้ของผู้เรียน ขอบข่ายของเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน รายละเอียดคำอธิบายของเนื้อหาวิชา ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผลของหลักสูตรบุคคลกลุ่มนี้จะเป็นผู้ที่สามารถให้คำปรึกษาแนะนำ เรียกว่าทรัพยากรบุคคลด้านหลักสูตร

2.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่ในการเสนอเนื้อหาวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยเฉพาะซึ่งเป็นผู้ที่มีความชำนาญ มีประสบการณ์และมีความสำเร็จในด้านการเรียนการสอนมาเป็นอย่างดี เป็นต้นว่ามีความรู้ในเนื้อหาอย่างลึกซึ้งสามารถจัดลำดับความยากง่าย ความสัมพันธ์และความต่อเนื่องของเนื้อหา รู้เทคนิควิธีการนำเสนอเนื้อหาหรือวิธีการสอน การออกแบบและการสร้างบทเรียน ตลอดจนมีวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมาเป็นอย่างดี บุคคลกลุ่มนี้จะเป็นผู้ที่ช่วยทำให้การออกแบบบทเรียนมีทั้งคุณภาพและประสิทธิภาพที่น่าสนใจ

2.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนจะช่วยทำหน้าที่ในการออกแบบและให้คำแนะนำปรึกษาทางด้านการวางแผนการออกแบบบทเรียน ประกอบด้วยการออกแบบและการจัดวางรูปแบบ การออกแบบหน้าจอหรือเฟรมเนื้อหา การเลือกและวิธีการใช้อักษร เส้น รูปทรง กราฟิก แผนภูมิ รูปภาพ สี แสง การจัดทำ รายงานและสื่อการเรียนการสอนที่จะช่วยทำให้บทเรียนมีความสวยงามและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

2.4 ผู้เชี่ยวชาญด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นผู้ที่ทำงานด้านคอมพิวเตอร์หรือผู้เชี่ยวชาญโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้สร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์และสร้างสื่อมัลติมีเดียกระบวนการ

ผลิตสื่อมัลติมีเดียก็คล้ายๆกับอุตสาหกรรมภาพยนตร์ที่ต้องมีคนมาเกี่ยวข้องจำนวนบุคลากรที่จำเป็นในการผลิตจะนำมาซึ่งทักษะและความเชี่ยวชาญในแต่ละด้านและต้องมีการติดต่อสื่อสารกันในกลุ่มทำงานเพื่อให้ผลงานออกมามีความกลมกลืนกันกับกลุ่มคนดังกล่าว ได้แก่ ผู้ออกแบบกราฟิก โปรแกรมเมอร์ ผู้ออกแบบตกแต่งเสียง ผู้ถ่ายวิดีโอ ผู้ออกแบบภาพเคลื่อนไหว เป็นต้น

การบวนการผลิตหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีองค์ประกอบสองส่วน คือ 1. ด้านระบบมัลติมีเดียซึ่งประกอบไปด้วย 1) ระบบอุปกรณ์อินพุต คือระบบที่สามารถนำข้อมูลจากระบบ analog เป็นระบบ digital 2) ระบบการประมวลผลการจัดเก็บข้อมูลมัลติมีเดีย 3) ระบบอุปกรณ์เอาต์พุต เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้กับอุปกรณ์แสดงวิดีโอ เสียง หรือเครื่องพิมพ์ 4) ระบบการสร้าง คือกระบวนการออกแบบเนื้อหาการเรียนรู้อยู่ในรูปแบบของข้อความ ภาพ เสียง และวิดีโอ โดยใช้ซอฟต์แวร์ต่างๆเพื่อสร้างสรรค์ผสมผสานให้เป็นสื่อที่น่าเรียนรู้และ 5)เนื้อหา หรือข้อมูลข่าวสารที่บรรจุอยู่ในสื่อ นั้น 2. ด้านผู้เชี่ยวชาญด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียประกอบไปด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและเนื้อหา เป็นบุคคลที่มีความรู้ประสบการณ์ทางด้านการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร รวมถึงด้านอื่นๆ เรียกได้ว่าเป็นทรัพยากรบุคคลด้านหลักสูตร 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่ในการเสนอเนื้อหาวิชาใดวิชาหนึ่ง บุคคลกลุ่มนี้จะเป็นผู้ที่ช่วยให้การออกแบบบทเรียนมีทั้งคุณภาพและประสิทธิภาพที่น่าสนใจ 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนจะช่วยให้ที่ในการออกแบบและการจัดวางรูปแบบส่วนต่างๆที่จะช่วยให้บทเรียนมีความสวยงามและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น และ 4) ผู้เชี่ยวชาญด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์จะเป็นผู้ที่ทำงานด้านคอมพิวเตอร์หรือผู้ที่เชี่ยวชาญโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้สร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์และสร้างสื่อมัลติมีเดีย โดยบุคคลในกลุ่มนี้จะเป็นผู้ที่คอยติดต่อประสานกับคนกลุ่มอื่นๆ เพื่อให้ผลงานมีความกลมกลืนและตรงวัตถุประสงค์ในการสร้างบทเรียนหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ประโยชน์ของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นั้นมีประโยชน์ต่อผู้อ่าน โดยมีรายละเอียดโดยมีสรุป ดังต่อไปนี้ (เสาวลักษณ์ ญาณสมบัติ, 2545)

1. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถย้อนกลับเพื่อทบทวนบทเรียนหากไม่เข้าใจและสามารถเลือกเรียนได้ตามเวลาและสถานที่ที่ตนเองสะดวก
2. การตอบสนองที่รวดเร็วของคอมพิวเตอร์ที่ให้ทั้งสี สัน ภาพและเสียง ทำให้เกิดความตื่นเต้นและไม่เบื่อหน่าย
3. ช่วยให้การเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีประสิทธิภาพในแง่ที่ลดเวลา ลดค่าใช้จ่าย สนองความต้องการและความสามารถของบุคคลที่มีประสิทธิผลในแง่ที่ทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมาย

4. ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนหัวข้อที่สนใจข้อใดก่อนก็ได้ และสามารถย้อนกลับไปกลับมาในเอกสารหรือกลับมาเริ่มต้นที่จุดเริ่มต้นใหม่ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

5. สามารถแสดงทั้งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงได้พร้อมกัน หรือจะเลือกให้แสดงเพียงอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

6. การจัดเก็บข้อมูลจะสามารถจัดเก็บไฟล์แยกระหว่างตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง โดยใช้เท็กซ์ไฟล์เป็นศูนย์กลาง แล้วเรียกมาใช้ร่วมกันได้โดยการเชื่อมโยงข้อมูลจากสื่อต่างๆ ที่อยู่คนละที่เข้าด้วยกัน

7. สามารถปรับเปลี่ยน แก้ไข เพิ่มเติมข้อมูลได้ง่าย สะดวกและรวดเร็วทำให้สามารถปรับปรุงบทเรียนให้ทันสมัยกับเหตุการณ์ได้เป็นอย่างดี

8. ผู้เรียนสามารถค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะศึกษา จากแฟ้มเอกสารอื่นๆ ที่เชื่อมโยงอยู่ได้อย่างไม่จำกัดจากทั่วโลก

9. เสริมสร้างให้ผู้เรียนเป็นผู้มีเหตุผล มีความคิดและทักษะที่เป็น Logical เพราะการโต้ตอบกับเครื่องคอมพิวเตอร์ ผู้เรียนจะต้องทำอย่างมีขั้นตอน มีระเบียบและมีเหตุผลพอสมควรเป็นการฝึกลักษณะนิสัยที่ดีให้กับผู้เรียน

10. ผู้เรียนสามารถบูรณาการการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ เข้าด้วยกันได้อย่างต่อเนื่อง และมีความหมาย

11. ครูมีเวลาติดตามและตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียนแต่ละคนได้มากขึ้น

12. ครูมีเวลาศึกษาคำรา และพัฒนาความสามารถของตนเองได้มากขึ้น

13. ช่วยพัฒนาวิชาการ

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นั้นมีประโยชน์ต่อผู้เรียนหลายด้าน กล่าวคือ ทำให้ผู้เรียนสามารถย้อนกลับเพื่อทบทวนบทเรียนหากไม่เข้าใจ สามารถเลือกเรียนได้ตามเวลาและสถานที่ที่ตนเองสะดวก การตอบสนองที่รวดเร็วของคอมพิวเตอร์ที่ให้ทั้งสี สัน ภาพและเสียง ทำให้เกิดความตื่นเต้นและไม่เบื่อหน่าย ช่วยทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้นสนองความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคล ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนหัวข้อที่สนใจข้อใดก่อนก็ได้ และสามารถย้อนกลับไปกลับมาในเอกสารหรือกลับมาเริ่มต้นใหม่ได้อย่างสะดวก และยังมีประโยชน์ต่อผู้สร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ คือ สามารถปรับเปลี่ยน แก้ไข เพิ่มเติมข้อมูลได้ง่าย สะดวกและรวดเร็วทำให้สามารถปรับปรุงบทเรียนให้ทันสมัยกับเหตุการณ์ได้เป็นอย่างดี

ข้อดีของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

1. การตอบสนองที่รวดเร็วของคอมพิวเตอร์ที่ให้ทั้งสี สัน ภาพ และเสียง ทำให้เกิดความตื่นเต้นไม่เบื่อหน่าย
2. ช่วยให้การเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีประสิทธิภาพในแง่ที่ลดเวลา ลดค่าใช้จ่าย สนองความต้องการและความสามารถของบุคคล มีประสิทธิผลในแง่ที่ทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมาย
3. สามารถทำสำเนาได้อย่างสะดวก ทั้งสำเนาในรูปเอกสารและสำเนาลงในแผ่นซีดีรอมหรือสำเนาในฮาร์ดดิสก์
4. เนื่องจากการเปิดอ่านมีระบบการเรียกค้นและการเชื่อมโยง ผู้เรียนหรือผู้อ่านสามารถเลือกเรียนหัวข้อที่สนใจก่อนก็ได้ และสามารถย้อนกลับไปกลับมาในเอกสารหรือกลับมาเริ่มต้นที่จุดเริ่มต้น (Home Page) เพื่อทบทวนบทเรียนหากไม่เข้าใจได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ตลอดจนสามารถเลือกเรียนได้ตามเวลา และสถานที่ที่ตนเองสะดวก
5. สามารถแสดงด้วยข้อความและตัวอักษรแล้ว ยังสามารถแสดงข้อมูลที่เป็นกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว และเสียงได้พร้อมกัน หรือจะเลือกให้แสดงเพียงอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้
6. การจัดเก็บข้อมูลสามารถจัดเก็บได้เป็นไฟล์แยกระหว่างตัวอักษรภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหวและเสียง โดยใช้เท็กซ์ไฟล์เป็นศูนย์กลาง แล้วเรียกใช้ร่วมกันได้โดยการเชื่อมโยงข้อมูลจากสื่อต่างๆ ที่อยู่คนละที่เข้าด้วยกัน รวมทั้งสามารถปรับเปลี่ยนแก้ไข เพิ่มเติมข้อมูลได้ง่ายสะดวก และรวดเร็ว ทำให้สามารถปรับปรุงเนื้อหาในบทเรียนให้ทันสมัยกับเหตุการณ์ได้
7. การสร้างและการพิมพ์ทำให้รวดเร็วกว่ากระดาษ และสามารถปรับเปลี่ยนแก้ไข เพิ่มเติมข้อมูลได้สะดวกและรวดเร็ว ทำให้สามารถปรับปรุงเนื้อหาในบทเรียนให้ทันสมัยกับเหตุการณ์ได้เป็นอย่างดี
8. ผู้เรียนสามารถค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะศึกษาจากแฟ้มเอกสารหรือหนังสือเล่มอื่นได้ที่เชื่อมโยงอยู่ได้อย่างไม่จำกัดทั่วโลก เพียงแต่ผู้อ่านใช้ (Mouse) และคลิก (Click) ไปในตำแหน่งข้อความ (Link) ที่สนใจและโปรแกรม Browser ก็จะทำหน้าที่เชื่อมโยงข้อมูลหรือเนื้อหา มาแสดงผลให้อ่านได้ในทันที

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นั้นมีประโยชน์ต่อผู้เรียนหลายด้าน กล่าวคือ ทำให้ผู้เรียนสามารถย้อนกลับเพื่อทบทวนบทเรียนหากไม่เข้าใจ สามารถเลือกเรียนได้ตามเวลาและสถานที่ที่ตนเองสะดวก การตอบสนองที่รวดเร็วของคอมพิวเตอร์ที่ให้ทั้งสี สัน ภาพและเสียง ทำให้เกิดความตื่นเต้นและไม่เบื่อหน่าย ช่วยทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น สนองความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคล ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนหัวข้อที่สนใจข้อใดก่อนก็ได้ และสามารถย้อนกลับไปกลับมาในเอกสารหรือกลับมาเริ่มต้นใหม่ได้อย่างสะดวก และยังมีประโยชน์ต่อผู้สร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ คือ สามารถ

ปรับเปลี่ยน แก้ไข เพิ่มเติมข้อมูลได้ง่าย สะดวกและรวดเร็วทำให้สามารถปรับปรุงบทเรียนให้ทันสมัยกับเหตุการณ์ได้เป็นอย่างดี การจัดเก็บข้อมูลสามารถจัดเก็บได้เป็นไฟล์แยกกระหว่างตัวอักษร ภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหวและเสียง โดยใช้เท็กซ์ไฟล์เป็นศูนย์กลาง แล้วเรียกใช้ร่วมกันได้โดยการเชื่อมโยงข้อมูลจากสื่อต่างๆ ที่อยู่คนละที่เข้าด้วยกัน รวมทั้งสามารถปรับเปลี่ยนแก้ไข เพิ่มเติมข้อมูลได้ง่ายสะดวกและรวดเร็ว ทำให้สามารถปรับปรุงเนื้อหาในบทเรียนให้ทันสมัยกับเหตุการณ์ได้

ข้อจำกัดของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

1. ผู้เรียนจะต้องมีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และเครือข่าย นอกจากตั้งใจเรียนเนื้อหา
2. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เล่มเดียวกันหรือหน้าเดียวกัน เมื่อจะอ่านด้วยโปรแกรม Browser ต่างๆ กัน อาจแสดงผลในลักษณะที่ต่างกันได้ เช่น ข้อความในระดับเดียวกันแสดงขนาดรูปแบบและสีของตัวอักษรไม่เหมือนกัน ทั้งนี้แล้วแต่ผู้ผลิตจะออกแบบโปรแกรม Browser มาให้แสดงผลเหมือนหรือต่างกันอย่างไร แม้แต่โปรแกรม Browser เดียวกันก็ต่างกันเพราะผู้ใช้สามารถกำหนดตัวเลือก (Option) ได้แตกต่างกัน หรือใช้คอมพิวเตอร์ที่มีความละเอียดหน้าจอสูง ก็จะสามารถแสดงรูปภาพได้ชัดเจนและสวยงามกว่าคอมพิวเตอร์ที่มีจอภาพความละเอียดต่ำ
3. ความเร็วของระบบเครือข่ายมีผลต่อการเข้าถึงหรือการอ่านเนื้อหา
4. ความสามารถในการอ่านในสภาพแวดล้อมทั่วไป ความสามารถในการพกพา ความสามารถในการอ่านที่ต้องเปิดคอมพิวเตอร์ให้บูท (Boot) และโหลดโปรแกรม Browser เข้ามาจนกว่าจะหาสิ่งที่ต้องการพบ
5. การอ่านหลงทางของเนื้อหา เมื่อเข้าไปในไฮเปอร์เท็กซ์ และไฮเปอร์มีเดีย ซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้และการบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียน
6. บุคลิกภาพของการอ่านหนังสือจะเปลี่ยนไปจากเดิม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อในด้านต่างๆ ที่ยังไม่มีผลสรุปเปรียบเทียบที่แน่นอน
7. ความยากในการวิเคราะห์และออกแบบเนื้อหา สำหรับการจำลองหรือแสดงผลเนื้อหาให้ง่ายต่อการอ่านและการเรียนรู้ภายใต้เทคโนโลยีมัลติมีเดีย ระบบเครือข่าย และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ตามต้องการ

แม้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จะมีประโยชน์และข้อดีหลายด้าน แต่ก็ยังมีข้อจำกัดอยู่บ้าง กล่าวคือ ผู้เรียนจะต้องมีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และเครือข่าย หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เล่มเดียวกันหรือหน้าเดียวกัน เมื่ออ่านด้วยโปรแกรม Browser ต่างๆ กัน อาจแสดงผลในลักษณะที่ต่างกันได้ ความเร็วของระบบเครือข่ายมีผลต่อการเข้าถึงหรือการอ่านเนื้อหา ความสามารถในการอ่านในสภาพแวดล้อมต่างๆ และความยากในการวิเคราะห์และออกแบบเนื้อหา สำหรับการจำลองหรือแสดงผลเนื้อหาให้ง่ายต่อการอ่านและการเรียนรู้ภายใต้เทคโนโลยีมัลติมีเดีย ระบบเครือข่าย และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ตามต้องการ

รูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

รูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สามารถแบ่งออกได้เป็นหลายรูปแบบด้วยกันดังนี้

1. รูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามลักษณะการเข้าถึงข้อมูลและการอ่านรูปแบบนี้ จะเป็นการแบ่งประเภทของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้ชัดเจนมากที่สุดกว่าทุกๆแบบที่มี โดยแบ่งออกเป็น

1.1 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์อ้างอิง (Automated Reference Books) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์อ้างอิงใช้การเข้าถึงข้อมูลในลักษณะการสุ่ม (Random) ผู้อ่านจะค้นหาคำที่ต้องการทราบและอ่านจนจบเนื้อหานั้น จากนั้นจึงค้นหาที่ต้องการทราบต่อไป หนังสืออิเล็กทรอนิกส์อ้างอิงสามารถดูภาพจากฐานข้อมูลไฮโปเทกซ์ได้ จัดเป็นแหล่งทรัพยากรซึ่งผู้ใช้สามารถค้นหาหรือเลือกอ่านหนังสือที่มีอยู่ได้ง่ายมาก ในอนาคตหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ประเภทนี้จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านคุณภาพหรือปริมาณในการบรรจุฐานข้อมูล และทางที่ผู้อ่านสามารถค้นหาและใช้ข่าวสาร แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ยังคงไว้ซึ่งโมเดลการอ้างอิงอยู่

1.2 หนังสือเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (Automated Textbook Books) หนังสือเรียนอิเล็กทรอนิกส์มีลักษณะการเข้าถึงข้อมูลส่วนใหญ่แบบอ่านไปตามลำดับ (Sequence) จากนั้นก็มีการอ่านเนื้อหาเหล่านั้นไปเรื่อยๆ จนจบบทและอ่านบทต่อไปตามลำดับหรือเลือกหัวข้อใหม่ตามความสนใจของผู้อ่าน หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จะแตกต่างจากหนังสืออ้างอิงอิเล็กทรอนิกส์ตรงที่ผู้อ่านจะมีความคาดหวังที่จะได้รับความรู้จากการอ่านหนังสือ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์รูปแบบนี้จะเป็นตัวเสริมคำนิยามของหนังสือโดยจะขยายความรู้ความเข้าใจให้กับผู้เรียนทางอ้อมโดยใช้สื่อหลากหลายชนิด

2. รูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามช่องทางการสื่อสาร (Baker, 1992) สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.1 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ช่องทางการสื่อสารทางเดียวเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้อ่านสามารถรับสารได้เพียงช่องทางเดียว เช่น ใช้ตาหู หรือใช้หูฟังแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ได้แก่ หนังสือเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (Text Books), หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาพนิ่ง (Picture Books), หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไฮเปอร์มีเดีย (Hypermedia Books)

3. รูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามหน้าที่ (Baker, 1992) สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 รูปแบบ คือ

3.1 รูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับเก็บเอกสารสำคัญ (Archival) จะมีที่เก็บข้อมูลข่าวสารขนาดใหญ่ในรูปแบบฐานข้อมูล วิธีใช้งานผู้ใช้ชั้นปลายสามารถใช้งานได้หลากหลายรูปแบบ ตัวอย่างหนังสือประเภทนี้ได้แก่ สารานุกรมโกรเลียร์ (Grolier Encyclopedia) สารานุกรมมัลติมีเดียคอมพิวตัน (Compton's Multimedia Encyclopedia)

3.2 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ให้ข่าวสารความรู้ (Information) จะมีลักษณะคาบเกี่ยวกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์รูปแบบแรก แต่ข่าวสารจะกินความแคบกว่าแบบแรก และมีลักษณะเฉพาะมากกว่ามีความสัมพันธ์กับหัวข้อเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ตัวอย่างเช่น หนังสือเรียนแพทยศาสตร์ ออกซฟอร์ดบนซีดีรอม หนังสือรายชื่อเพลงนิมบัส (Nimbus Music Catalogue)

3.3 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการสอน (Instructional) เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีประสิทธิภาพและมีประโยชน์อย่างมากในการถ่ายทอดความรู้ความชำนาญเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการอบรม ผู้เรียนจะได้รับความรู้และทราบความก้าวหน้าในการเรียนของตน หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีการออกแบบหน้าจอสำหรับคอมพิวเตอร์พื้นฐานการอบรม (Computer – Based Training)

3.4 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบตั้งคำถาม (Interrogational) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์รูปแบบนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการทดสอบ, สอบย่อย และประเมินผลกิจกรรม โดยวัดจากความรู้ที่ได้จากการศึกษาหัวข้อที่เกี่ยวข้อง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบตั้งคำถามจะประกอบด้วย 3 ลักษณะที่สำคัญคือ ธนาการตั้งคำถามหรือแบบฝึกหัด, ข้อสอบ, ลักษณะการประเมินผลและระบบผู้เชี่ยวชาญ จะมีการวิเคราะห์ผลที่ได้จากการเรียน ทักษะการแข่งขันและพิจารณาให้ระดับที่เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน

4. รูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามชนิดของข้อมูลข่าวสารและเครื่องอำนวยความสะดวก (Barker, 1992) สามารถแบ่งออกได้เป็น 10 ประเภท คือ

4.1 หนังสือเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (Text Books) ในระยะแรกจะมีลักษณะเป็นเส้นตรงมีโครงสร้างเป็นตัวอักษร (Text) ต่อมาจะมีลักษณะเป็นมัลติมีเดียมากขึ้นโดยใช้คุณสมบัติของไฮเปอร์เท็กซ์ในการนำเสนอ

4.2 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาพนิ่ง (Static Picture Books) ในระยะแรกจะประกอบไปด้วยภาพนิ่งหลายๆภาพชนิดรวมกัน ภาพแต่ละภาพจะมีคุณภาพที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของงาน

4.3 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ภาพเคลื่อนไหว (Moving Picture Books) มีโครงสร้างจากภาพเคลื่อนไหวสั้นๆ (Animation Clips) หรือภาพวิดีโอ (Motion Video Segment) หรือทั้งสองอย่างรวมกัน

4.4 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์หลายภาษา (Talking Books) จะมีลักษณะเป็นเนื้อหาประกอบคำบรรยาย เพื่อให้ง่ายต่อการรับรู้ของผู้อ่าน

4.5 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สื่อประสม (Multimedia Books) เป็นการรวมช่องทางการสื่อสารสองทางหรือมากกว่านั้นเข้าด้วยกันเพื่อเข้ารหัสข่าวสาร เป็นการรวมตัวอักษร, ภาพนิ่งและ

ภาพเคลื่อนไหวมารวมไว้ด้วยกันตามโครงสร้างแบบเส้นตรง เมื่อผลิตเสร็จจะออกมาในรูปแบบของสื่อเดียว ได้แก่ จานแม่เหล็กหรือซีดีรอม

4.6 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์รวมสื่อ (Poly Media Books) มีลักษณะตรงกันข้ามกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สื่อประสม โดยใช้การรวมสื่อที่แตกต่างกัน ได้แก่ ซีดีรอม จานแม่เหล็กกระดาษ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ และอื่นๆ เพื่อส่งข้อมูลไปยังผู้ใช้

4.7 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไฮเปอร์มีเดีย (Hypermedia Books) จะมีลักษณะคล้ายกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สื่อประสม คือ ใช้การสื่อสารหลายช่องทาง แต่จะมีโครงสร้างเป็นแบบนอนลิเนียร์ โดยมีโครงสร้างแบบใยแมงมุม

4.8 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผู้เชี่ยวชาญ (Intelligent Electronic Books) มีการบรรจุเทคนิคปัญญาเทียม เช่น ระบบผู้เชี่ยวชาญ (Expert System) และระบบเครือข่ายประสาท (Neural Networks) ซึ่งสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และประยุกต์ให้เข้ากับพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละคนที่มีความแตกต่างกัน

4.9 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สื่อทางไกล (Telemedia Electronic Books) ต้องอาศัยการสื่อสารทางไกลช่วยในการนำเสนอเนื้อหา เช่น การเรียนการสอนในระบบเทเลคอนเฟอเรนซ์ การส่งข้อความทางอีเมล ตลอดจนเป็นทรัพยากรในการสอนทางไกล เช่น ห้องสมุดดิจิทัล

4.10 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไซเบอร์บุ๊ก (Cyberbook Books) ให้เทคนิคของความจริงเสมือน (Virtual Reality) ในการสร้างสถานการณ์จำลองเพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าไปอยู่ในประสบการณ์จริง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

วรางคณา พลายสาร (2550: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องสัญลักษณ์พื้นฐานที่ใช้ในการเขียนแบบไฟฟ้า สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาไฟฟ้ากำลัง พบว่าคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับดีสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และประสิทธิผลหลังการเรียนผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 82 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือไม่ต่ำกว่า 0.06

นิกร นวโชติรส (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะและพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องจำนวนบวก ลบ คูณ ทหาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สื่ออีบุ๊ก กลุ่มประชากรได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องจำนวนบวก ลบ คูณ ทหาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และจาก

การใช้นวัตกรรมหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจต่อการเรียนรู้ ส่งผลให้มีการพัฒนาทางด้านทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องจำนวนบวก ลบ คูณ หาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพิ่มขึ้น สืบเนื่องจากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและจากการสัมภาษณ์นักเรียนที่ได้ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องจำนวนบวก ลบ คูณ หาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปรากฏว่านักเรียนทุกคนชอบและมีความสุขที่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในการเรียน

ศนิดา สร้อยทอง (2554: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับผลการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรื่องแรงลัพธ์และแรงเสียดทาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่าผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านความพึงพอใจภาพรวมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบกระบวนการทางวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.75)

ดลวรรณ พวงวิภาต (2554: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลการเรียนรู้และความคงทนเรื่องคำศัพท์จากนิทานภาษาอังกฤษจากการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องคำศัพท์จากนิทานภาษาอังกฤษจากการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 82.11/83.43 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่นักเรียนเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องคำศัพท์จากนิทานภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความคงทนในการเรียนหลังเรียนไปแล้ว 2 สัปดาห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องคำศัพท์จากนิทานภาษาอังกฤษกับการเรียนแบบปกติ พบว่าคะแนนความคงทนในการเรียนรู้แตกต่างจากคะแนนทดสอบหลังเรียนเฉลี่ยลดลง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องคำศัพท์จากนิทานภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับมาก

ศิริพร บุญเรือง (2555: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดดอนหวาน (นครรัฐประสาธ) ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์วิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความมีประสิทธิภาพ 83.18/82.74 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการอ่านจับใจความอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.54$, S.D. = 0.66)

กานต์ จันทรแดง (2555: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องการอ่านออกเสียงสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ โรงเรียนเทศบาล 4 (รัตนโกสินทร์ 200 ปี) จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญพบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นจากแบบประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาในภาพรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.43) และผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.71$, $S.D.=0.27$) ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของกลุ่มตัวอย่าง หลังใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สูงกว่าก่อนใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต่ำ โรงเรียนเทศบาล 4 (รัตนโกสินทร์ 200 ปี) จังหวัดนครพนม ที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการอ่านออกเสียงพบว่าในภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{x} = 2.81$, $S.D.=0.30$)

อรุณ อารีรอบ (2556: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ศิลปกรรมไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย) ผลการวิจัยพบว่า 1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องประวัติศาสตร์ศิลปกรรมไทยมีประสิทธิภาพ 87.56/87.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องประวัติศาสตร์ศิลปกรรมไทย เห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับดีมาก

จรัสสม ปานบุตร (2556: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองเค็ด ผลการวิจัยพบว่า 1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องการอ่านออกเสียงภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 84.88/82.27 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองเค็ด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ร้อยละ 23.87 3) ทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองเค็ด หลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอ่านออกเสียงภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.16 อยู่ในเกณฑ์ระดับดี 4) ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการอ่านออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองเค็ด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.53$, $\sigma = 0.44$)

งานวิจัยต่างประเทศ

เค็ลลี่ (Kelly: 1996) ศึกษากรณีตัวอย่าง: การพิมพ์วารสารอิเล็กทรอนิกส์บนเว็ลต์ไวด์เว็บ ซึ่งได้กล่าวไว้ว่าเว็ลต์ไวด์เว็บเป็นเครื่องมือที่ใช้สื่อสารทั่วโลก ไฮเปอร์มีเดียมีสมรรถภาพและความสามารถในการถ่ายทอดข้อมูลได้ไม่จำกัด ดังนั้นจึงมีการใช้เว็ลต์ไวด์เว็บขึ้นมาเรื่อยๆ ผลการวิจัยพบว่านโยบายของแต่ละแผนไม่สามารถที่จะนำมาประเมินได้ จนกว่าวารสารจะมีการออกเผยแพร่อย่างเป็นทางการแล้วมีความเป็นไปได้ในการวางยุทธศาสตร์ทางการตลาด เพื่อที่จะผลิตวารสารอิเล็กทรอนิกส์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อเผยแพร่ต่อไป

อัลเบิร์ก (Auberg, 1999: Abstract) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการประยุกต์ใช้มัลติมีเดียและไฮเปอร์เท็กซ์เพื่อสอนวรรณกรรมของ William Shakespeare ดำเนินวิธีโดยการวิจัยใช้เครื่องมือ CD-ROM เพื่อบรรจุเสียงและวิดีโอในลักษณะสื่อประสม ผ่านการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารในลักษณะ

มัลติมีเดียและไฮเปอร์เท็กซ์ที่บรรจุเนื้อหาวรรณกรรม เป็นบทเรียนใช้สอนบทเรียนที่เน้นถึงลักษณะการแสดง (cast) และการเล่นบทบาท (play) ของตัวละครบทบาทการสอนที่เน้นการปฏิบัติ

วิลสัน (Wilson, 2003: Abstract) ได้ศึกษาโครงสร้างของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มุ่งประเด็นไปที่ความเข้าใจและเจตคติ และจุดเด่นที่สำคัญของผู้เรียนในโรงเรียน แห่งราชอาณาจักรกับการสังเกตไปที่การปรับปรุงการออกแบบของ E-book reader เพื่อการเรียนการสอนในอนาคต ผู้เรียนมีโอกาสในการอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และให้ผลป้อนกลับผ่านแบบสอบถาม พบว่าผู้เรียนสนใจและเอาใจใส่การอ่านจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น

แรนดัลล์ (Randall, 2004 : 4301-A) ได้วิจัยเปรียบเทียบกันระหว่างการสอนแบบควบคุมกับการสอนแบบฝึกฝน การวิจัยนี้เพื่อแยกแยะผลกระทบต่อการเรียนการสอนฝึการอ่านในโรงเรียนในเมืองจำนวน 2 โรงเรียน คือโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน วิธีการเก็บข้อมูล คือการสัมภาษณ์ การสังเกตการสอนในห้องเรียนโดยตรงของเกรด 2 และเกรด 4 การเขียนบันทึกเพื่อทำความเข้าใจให้ดีกว่าการใช้กลยุทธ์และเทคนิคในการสอนอย่างไร จุดประสงค์ของการวิจัย เลือกโรงเรียน 2 โรงเรียน แต่ละโรงเรียนมีจำนวนประชากรเท่ากัน จากการทดลองแสดงให้เห็นว่าเทคนิคและกลยุทธ์ที่หลากหลายมีผลกระทบต่อคะแนนการสอบอ่าน ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปคือการจัดการเรียนการสอนอ่าน ควรใช้กลยุทธ์ที่หลากหลาย

สรุปการศึกษาวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในการวิจัยเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาทักษะของผู้เรียนพบว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อที่สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาทักษะผู้เรียนให้สูงขึ้นได้ และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

จากการศึกษางานเอกสารและแนวคิดต่างๆ ดังที่กล่าวทำให้เห็นว่าแนวทางในการแก้ปัญหาการจัดการกระบวนการเรียนการสอนโดยการผลิตสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ช่วยแก้ปัญหาด้านการจัดประสบการณ์ และยังช่วยลดเวลาเรียน ตลอดทั้งยังช่วยครูผู้สอนที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา หลักสูตรได้ศึกษาการใช้กิจกรรม ด้วยเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับเนื้อหากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นสำคัญโดยจะเสนอวิธีการวิจัยในครั้งนี้ตามลำดับต่อไปนี้

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ซึ่งเป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D Research and Development) โดยผู้วิจัยได้เสนอรายละเอียดดังหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ระเบียบวิธีการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
4. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 13 ห้องเรียน โดยจำแนกเป็นนักเรียนในห้องเรียนพิเศษจำนวน 4 ห้อง คือห้องเรียนที่ 1-3 รวม 118 คน และนักเรียนห้องเรียนปกติจำนวน 8 ห้อง รวม 436 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยาพุทธมณฑล เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มมา 1 ห้องเรียน จำนวน 38 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่ การเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน
2. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาเป็นเนื้อหาเรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันในรายวิชาสังคมศึกษา (ส 21103) รายวิชาพื้นฐาน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ซึ่งมีเนื้อหาสาระ คือ กฎหมายคุ้มครองเด็ก กฎหมายการศึกษา กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค และกฎหมายลิขสิทธิ์

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ในการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดการทดลองภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง จำนวน 6 คาบเรียน โดยแบ่งออกเป็นคาบเรียนกิจกรรมในชั้นเรียน 2 คาบเรียน และกิจกรรมในห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ 4 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที

ระเบียบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D Research and Development) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อน สอบหลัง One Group Pretest – Posttest Design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538) ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงแบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest – Posttest Design

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E	T ₁	X	T ₂

เมื่อ	E	แทน กลุ่มตัวอย่าง
	T ₁	แทน การทดสอบก่อนเรียน
	X	แทน การสอนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
	T ₂	แทน การทดสอบหลังเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 6 ชนิด คือ

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อใช้สอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาหลักสูตรการเรียนรู้อสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมและด้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดการเรียนรู้ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

3. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1

4. แบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

5. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตริวิทยา พุทธมณฑล ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ 4
ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ รวม 30 คะแนน

6. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อหนังสือ
อิเล็กทรอนิกส์เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating
Scale) 5 ระดับ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับผู้เชี่ยวชาญ มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากเอกสารตำราและงานวิจัยที่
เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสัมภาษณ์

2. สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างทั้งด้านเนื้อหาและหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

3. นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

4. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาและด้านหนังสือ
อิเล็กทรอนิกส์ด้านละ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความ
เหมาะสมของภาษาและค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)
แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขโดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาคือค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.05-1.00 ถือว่า
แบบสอบถามมีความสอดคล้อง หากค่าความสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 ต้องนำไปปรับปรุงและแก้ไข
ดังเกณฑ์ต่อไปนี้

+ 1 แน่ใจว่ารายการพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อสอดคล้องกับเนื้อหา

0 ไม่แน่ใจว่ารายการพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อสอดคล้องกับเนื้อหา

- 1 แน่ใจว่ารายการพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

นำมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยของข้อคำถาม พิจารณาประเด็น
สัมภาษณ์ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ที่คำนวณได้ ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC
ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา มีค่า 1.00 และค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสือ
อิเล็กทรอนิกส์ มีค่า 1.00 ซึ่งนำไปใช้และปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามที่ยังไม่สมบูรณ์ตามคำแนะนำของ
ผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาจำนวน 3 ท่าน ที่มีความรู้ ความชำนาญด้านวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 3 ท่าน โดยมีคุณสมบัติเป็นอาจารย์ที่สอนด้านสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นแนวทางการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

7. นำข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาการเรียนการสอนและด้านสื่อหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไป

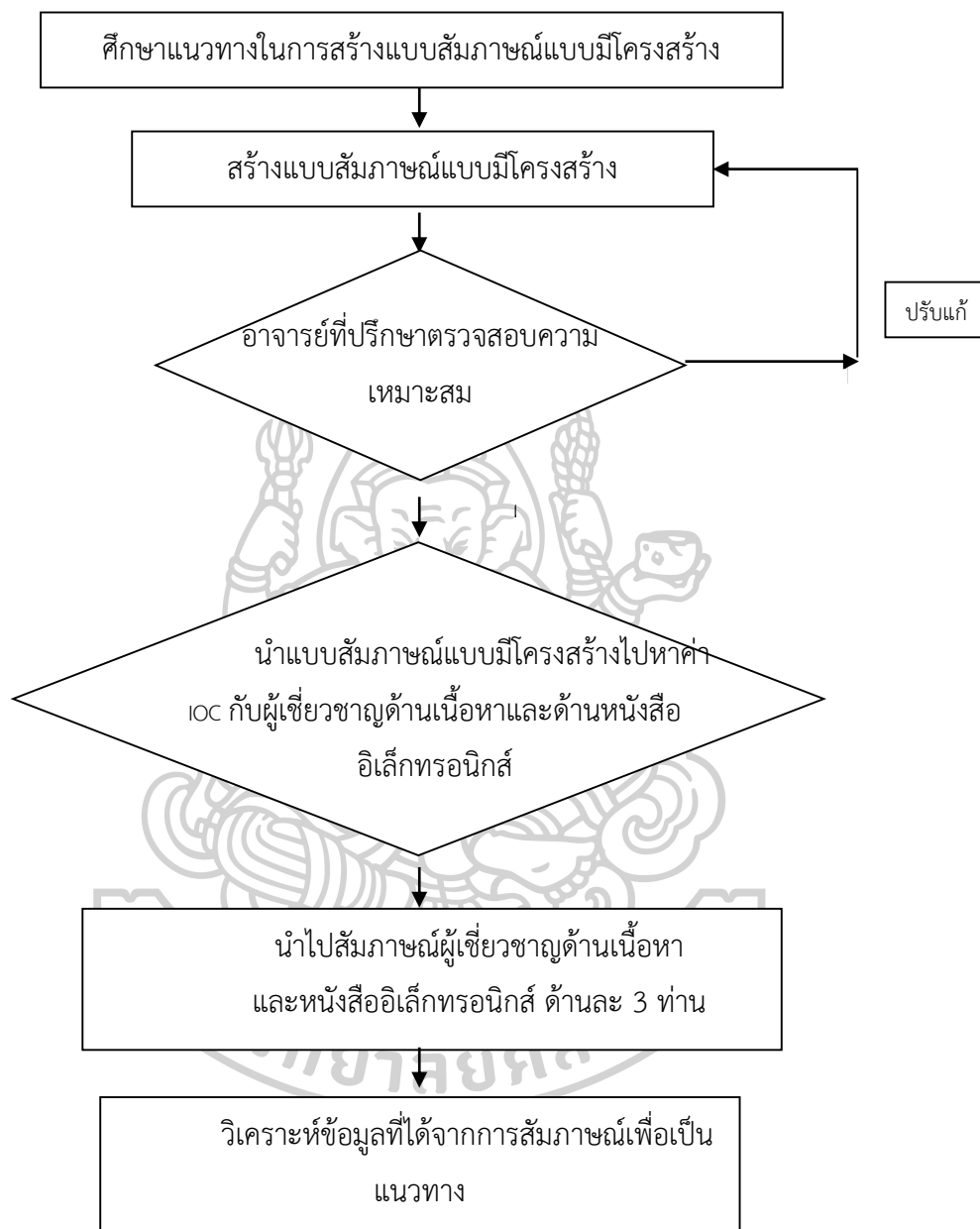
ตารางที่ 2 สรุปประเด็นสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ประเด็นสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์
1. ท่านคิดว่าระดับความยากง่ายของเนื้อหาเรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่นำมาพัฒนาหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ควรแบ่งเนื้อหาอย่างไรและควร เรียงลำดับเนื้อหาอย่างไรจึงให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ	เนื้อหาควรเรียงลำดับจากง่ายไปหายากและ เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สำคัญในหลักสูตรสังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม
2. ท่านคิดว่าการสอนสังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรมเพื่อให้สามารถเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหา เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันควรมีการนำเสนอ แบบใด	นำเข้าสู่บทเรียนด้วยการวิเคราะห์จากข่าวหรือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง
3. ท่านคิดว่าในแต่ละเนื้อหาควรมีการใส่กิจกรรม อย่างไรบ้าง จึงจะทำให้การเรียนด้วยหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์เกิดความน่าสนใจ	ควรมีการให้ตัวอย่างที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม มีการ วิเคราะห์โดยใช้กรณีศึกษาหรือเหตุการณ์ต่างๆ
4. แบบฝึกหัดที่ใช้ในการฝึกให้ผู้เรียนเกิดความ เข้าใจในเรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันควรมี รูปแบบใด	ควรมีทั้งแบบปลายปิดและปลายเปิด เพื่อให้ ผู้เรียนได้รู้จักการวิเคราะห์
5. เกณฑ์การตัดสินว่าผู้เรียนสามารถเข้าใจและ นำเรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันไปใช้ได้นั้นควร ตรวจสอบจากสิ่งใด	ผู้เรียนสามารถบอกข้อสรุปทั่วไปและบอก แนวทาง การนำความรู้ไปใช้ได้ สามารถ ยกตัวอย่างและแสดงวิเคราะห์เหตุผลได้

ตารางที่ 3 สรุปประเด็นสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ประเด็นสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์
1. ท่านคิดว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ควรมีลักษณะอย่างไรและมีองค์ประกอบอะไรบ้าง	ควรมีลักษณะของมัลติมีเดีย องค์ประกอบด้านโครงสร้างควรประกอบด้วย หน้าปก คำนำ บทกกล่าวเกี่ยวกับข้อมูลในหนังสือ สารบัญ เนื้อหาควรมีลักษณะที่จูงใจ มีภาพเคลื่อนไหว
2. ท่านคิดว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่อยู่ในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ควรมีรูปแบบใด	ควรเป็นกิจกรรมร่วมกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน
3. ท่านมีความคิดเห็นเรื่องการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันในด้านต่อไปนี้ได้อย่างไร	
3.1 ด้านการดำเนินเรื่องตามเนื้อหา 3.2 ลักษณะของภาพ 3.3 การออกแบบด้านกราฟิก 3.4 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน 3.5 ลักษณะของเสียง - เสียงดนตรี - เสียงบรรยาย - อื่นๆ	เสียงที่ใช้ประกอบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นั้นไม่ได้แต่งต้องไม่มากเกินความจำเป็น
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ควรนำมาใช้ในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมควรมีรูปแบบอย่างไรบ้าง	แบบทดสอบหรือข้อสอบให้นักเรียนสรุปความรู้จากบทเรียนและลักษณะเลือกตอบ จับคู่เติมคำ เขียนตอบแบบสั้น
5. แบบฝึกหัดระหว่างเรียนที่นำมาใช้ในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสมกับเรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันตามศักยภาพของตัวสื่อ ควรเป็นรูปแบบใดและควรมีการแสดงผลย้อนกลับ (feedback) เพื่อให้นักเรียนทราบในลักษณะใด (ภาพ เสียง ข้อความ ฯลฯ) ควรมีเฉลยหรือไม่ และอยู่ในขั้นตอนใด	แบบฝึกหัดอยู่ท้ายบทหรือเรื่องนั้นๆ มีการเขียนคำชี้แจงอย่างชัดเจน
6. ข้อเสนอแนะอื่นๆ	หารูปแบบโปรแกรมที่เหมาะสมจะช่วยเพิ่มศักยภาพในการพัฒนา e-book

สรุปขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

แผนภูมิที่ 2 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

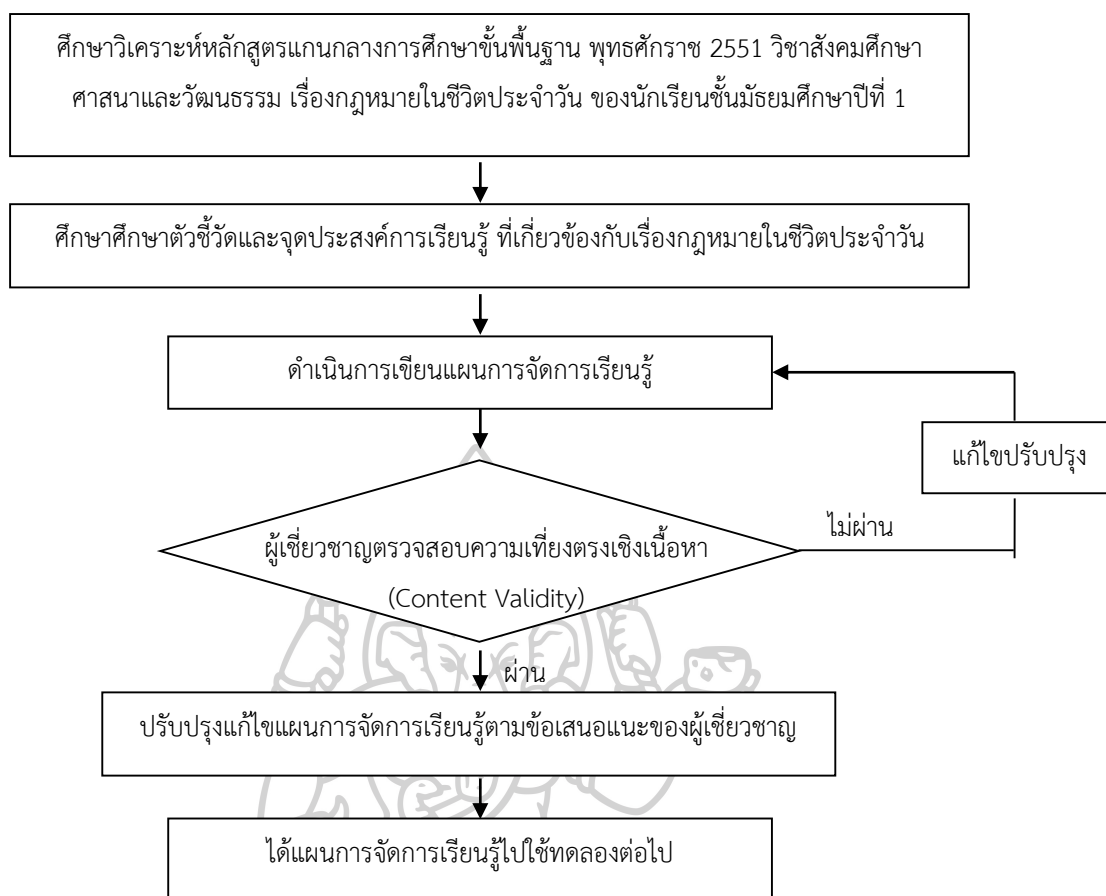
แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดการเรียนรู้ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนดังนี้ คือ

1. ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สารระการ
เรียนรู้ที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต
2. ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน
แล้วกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้
3. ดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผนการจัดการเรียนรู้ แต่ละแผน
ประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ ตัวชี้วัดการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ ทักษะ
ที่ได้รับ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลและเอกสารอ้างอิง
4. นำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง
เชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าดัชนีความสอดคล้อง
ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ซึ่งผลการหาค่าดัชนีความ
สอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 0.93 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (รายละเอียดใน
ภาคผนวก ค หน้า 153) โดยใช้เกณฑ์ประเมิน ดังนี้
  - + 1 แน่ใจว่ารายการพิจารณาแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา
  - 0 ไม่แนใจว่ารายการพิจารณาแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา
  - 1 แน่ใจว่ารายการพิจารณาแผนการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา
5. ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
6. ได้แผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้จริง โดยสามารถสรุปเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 3 แสดงขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ใช้เป็นสื่อประกอบในการจัดการเรียนรู้มีลำดับขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร เนื้อหาวิชา ขอบข่ายของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รวมถึงศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ วิธีการและหลักการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และโปรแกรมที่ใช้ในการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยให้สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาและตัวชี้วัดการเรียนรู้ของหลักสูตรในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
3. นำความเห็นและแนวทางแก้ไขของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำ Storyboard
4. จัดทำ Storyboard รวมทั้งรายละเอียดที่เกี่ยวกับการวัดประเมินผล นำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และความถูกต้องในการออกแบบหนังสือ

อิเล็กทรอนิกส์ และนำข้อสรุปที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข Storyboard ก่อนนำไปสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน

5. ดำเนินการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวันสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

6. นำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ได้ไปตรวจสอบคุณภาพสื่อ (Quality Evaluation) โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 3 ท่านและผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและความเหมาะสมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และทำการประเมินประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยใช้แบบประเมินคุณภาพสื่อเป็นมาตรฐานประเมินค่า 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	มีคุณภาพระดับดีมาก
4	หมายถึง	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	มีคุณภาพระดับดี
3	หมายถึง	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	มีคุณภาพระดับปานกลาง
2	หมายถึง	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	มีคุณภาพระดับพอใช้
1	หมายถึง	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	มีคุณภาพระดับปรับปรุง

7. ผลการประเมินหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา พบว่า ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}=4.63$, S.D.=0.29) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการประเมินพบว่า ผลการประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในประเด็น เนื้อหาที่นำเสนอตรงและครอบคลุม ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ความถูกต้องของเนื้อหา การลำดับเนื้อหาที่มีความเหมาะสม ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากันอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}=5.00$, S.D.=0.00) โดยผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า เป็นสื่อที่ดึงดูดความสนใจผู้เรียนได้เป็นอย่างดี มีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของเด็กปัจจุบันที่ใช้เทคโนโลยีเป็นส่วนใหญ่ (รายละเอียดในภาคผนวก ค หน้า 180)

8. ผลการประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จากผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่าผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x}=4.00$, S.D.=0.30) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการประเมินพบว่า ผลการประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในประเด็น การออกแบบบทเรียนให้ใช้งานได้ง่าย สะดวกและไม่สับสน การออกแบบหน้าจอเหมาะสม น่าสนใจ ตัวอักษรมีความชัดเจนและเหมาะสม รูปภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน การจัดการและการควบคุม การใช้และการออกจากโปรแกรมสะดวก สามารถทบทวนบทเรียนซ้ำๆได้ ความสะดวกและง่ายต่อการนำไปใช้ ความเหมาะสมของเครื่องมือแสดงผล (Hard Ware) ที่ใช้ใน ปัจจุบันและรองรับการใช้งานในอนาคต เอกสารคู่มือการใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความเหมาะสม เข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากันในระดับดี ($\bar{x}=4.00$, S.D.=0.30) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสือ

อิเล็กทรอนิกส์ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าควรปรับเนื้อหา แบ่งหน้าหรือจัดข้อความไม่ให้แน่นจนเกินไป ปรับขนาดตัวอักษรให้อ่านง่ายขึ้น จุดเด่น คือรูปแบบ กราฟิก การออกแบบดีมีความสวยงาม ควรลดความคมชัดของพื้นหลังลงเพื่อให้ตัวอักษรดูชัดเจนมากขึ้นหรือใช้พื้นหลังให้น้อยลง (รายละเอียดในภาคผนวก ค หน้า 181)

สรุปได้ว่า ผลการประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}=4.63$, S.D.=0.29) และด้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับดี ($\bar{x}=4.00$, S.D.=0.30) ดังนั้นคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวันสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x}=4.31$, S.D.=0.295)

9. ปรับปรุงแก้ไขหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำแนะนำมี 3 ด้าน ดังนี้

ตารางที่ 4 สรุปความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพสื่อทั้ง 6 ท่าน ด้านเนื้อหา 3 ท่านและด้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 3 ท่าน

หัวข้อความคิดเห็น	สรุปรวมจากผู้เชี่ยวชาญการประเมินคุณภาพสื่อทั้ง 6 ท่าน
1. ด้านเนื้อหา	เนื้อหาเหมาะสมกับผู้เรียนดี สามารถเพิ่มเติมเนื้อหาที่เป็นข้อควรรู้ในรูปแบบของลิงค์เพิ่มเติมและควรเรียงเนื้อหาจากง่ายไปหายาก ควรเพิ่มเติมขั้นนำเข้าสู่บทเรียนในแต่ละเนื้อหา เช่น รูปภาพ คำถาม คลิปวิดีโอ
2. ด้านการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	ปรับขนาดของตัวอักษรให้ใหญ่ขึ้น
3. ด้านเทคนิค	ควรเพิ่มลิงค์ เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาเพิ่มเติม

จากตารางที่ 4 ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพสื่อและเนื้อหาทั้ง 6 ท่าน ผู้วิจัยได้ทำการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

10. นำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองหาประสิทธิภาพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ให้มีประสิทธิภาพ 80/80 ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

10.1 การทดลองแบบรายบุคคลหรือแบบเดี่ยว (One-to-one Try out) ผู้วิจัยนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 3 คนที่

เป็นกลุ่มตัวอย่างทดลองสื่อ และยังไม่เคยเรียนเนื้อหานี้มาก่อน โดยทำการแบ่งนักเรียนออกเป็นเด็ก เก่ง ปานกลางและอ่อน อย่างละ 1 คน (พิจารณาจากเกรดเฉลี่ยวิชาสังคมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560) ใช้เวลาทดลองรวม 4 คาบ (คาบละ 50 นาที) โดยกำหนดให้ผู้เรียน 1 คนนั่ง ประจำคอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง หลังจากนั้นผู้วิจัยแจ้งจุดประสงค์ในการทดลองครั้งนี้ พร้อมทั้งอธิบาย วิธีการเรียนจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ให้กับผู้เรียนได้รับทราบ จากนั้นให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน (pretest) แล้วศึกษาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้วยตนเอง พร้อมทำแบบฝึกหัดให้ เรียบร้อย หลังจากนั้นผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (posttest) แล้วนำผลทดสอบหาประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80 หลังจากนั้นนำข้อเสนอแนะผลการทดลองที่ได้มาวิเคราะห์หาข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นต่อไป ได้ผลการทดลองดังนี้

ตารางที่ 5 ประสิทธิภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันเกณฑ์ 80/80 ครั้งที่ 1 ของการทดลองรายบุคคล

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน						คะแนน หลังเรียน (30)	ร้อยละ
	ชุดที่ 1 (10)	ชุดที่ 2 (10)	ชุดที่ 3 (10)	ชุดที่ 4 (10)	รวม (40)	ร้อยละ		
1	5	6	6	7	24	60.00	21	70.00
2	7	5	5	6	23	57.50	19	63.33
3	6	6	7	6	25	62.50	20	66.66
รวม	18	17	18	19	75	62.50	60	66.67
						$E_1 = 62.50$	$E_2 = 66.67$	

จากตารางที่ 4 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวันที่ผ่านมา การ ทดลองหาประสิทธิภาพได้คะแนนทดสอบระหว่างเรียนมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 62.50 และประสิทธิภาพของ การทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 66.67 แสดงว่าประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวันมีประสิทธิภาพ 62.50/66.70 แต่มีข้อบกพร่องที่ได้สังเกตและมี ข้อเสนอแนะของนักเรียน เช่น ตัวอักษรในบางหน้ามีขนาดเล็กเกินไป สีของพื้นหลังกลืนกับสีของ ตัวอักษร จึงได้ปรับปรุงแก้ไข ก่อนที่จะนำไปทดลองกลุ่มย่อยต่อไป

10.2 การทดลองกลุ่มเล็ก (Small Group Tryout) ผู้วิจัยนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 9 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทดลอง สื่อ และยังไม่เคยเรียนเนื้อหาที่ผ่านมา ก่อน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ เด็กเก่ง ปานกลางและ อ่อน กลุ่มละ 3 คน (พิจารณาจากเกรดเฉลี่ยวิชาสังคมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560) ใช้ เวลาทดลองรวม 3 คาบ (คาบละ 50 นาที) โดยกำหนดให้ผู้เรียน 1 คนนั่งประจำคอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง หลังจากนั้นผู้วิจัยแจ้งจุดประสงค์ในการทดลองครั้งนี้ พร้อมทั้งอธิบายวิธีการเรียนจากหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ให้กับผู้เรียนทราบ หลังจากนั้นให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน (pretest) แล้ว ศึกษาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้วยตนเอง พร้อมทั้งทำแบบฝึกหัดให้เรียบร้อย หลังจากนั้นผู้เรียนทำ แบบทดสอบหลังเรียน (posttest) แล้วนำผลทดสอบหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หลังจากนั้น นำข้อเสนอแนะและผลการทดลองที่ได้มาวิเคราะห์หาข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ ดียิ่งขึ้นต่อไป

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน เกณฑ์ 80/80 ครั้งที่ 2 ของการทดลองกลุ่มเล็ก

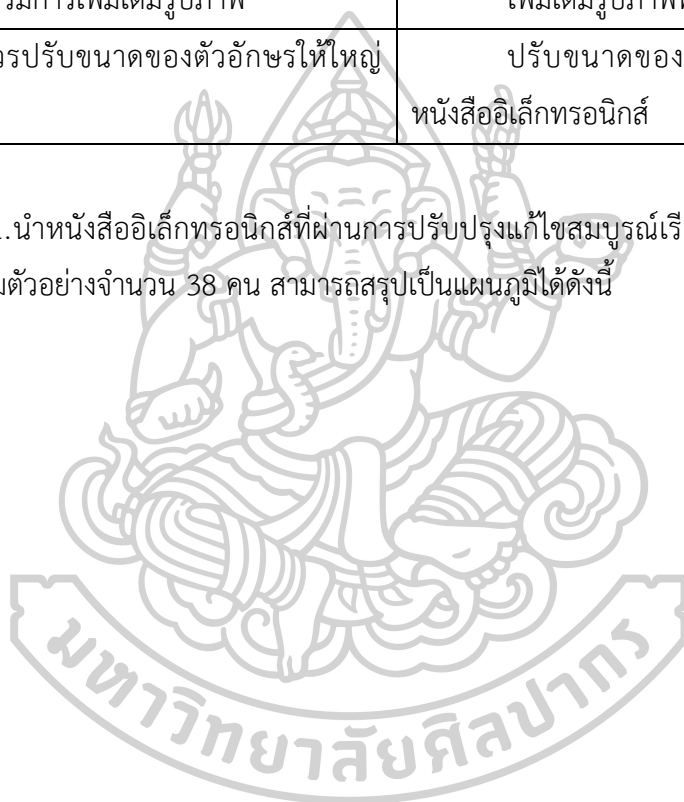
คนที่	คะแนนระหว่างเรียน						คะแนน หลังเรียน (30)	ร้อยละ	
	ชุดที่ 1 (10)	ชุดที่ 2 (10)	ชุดที่ 3 (10)	ชุดที่ 4 (10)	รวม (40)	ร้อยละ			
1	5	8	5	8	26	65.00	23	76.66	
2	7	8	5	7	27	67.50	25	83.33	
3	6	7	7	8	28	70.00	25	83.33	
4	8	7	8	7	30	75.00	24	80.00	
5	6	7	8	7	28	70.00	27	90.00	
6	8	7	8	9	32	80.00	22	73.33	
7	8	8	7	8	31	77.50	25	83.33	
8	8	7	7	8	30	75.00	24	80.00	
9	6	7	8	7	28	70.00	23	76.66	
รวม	62	66	61	69	260	72.22	194	71.85	
							$E_1 = 72.22$	$E_2 = 71.85$	

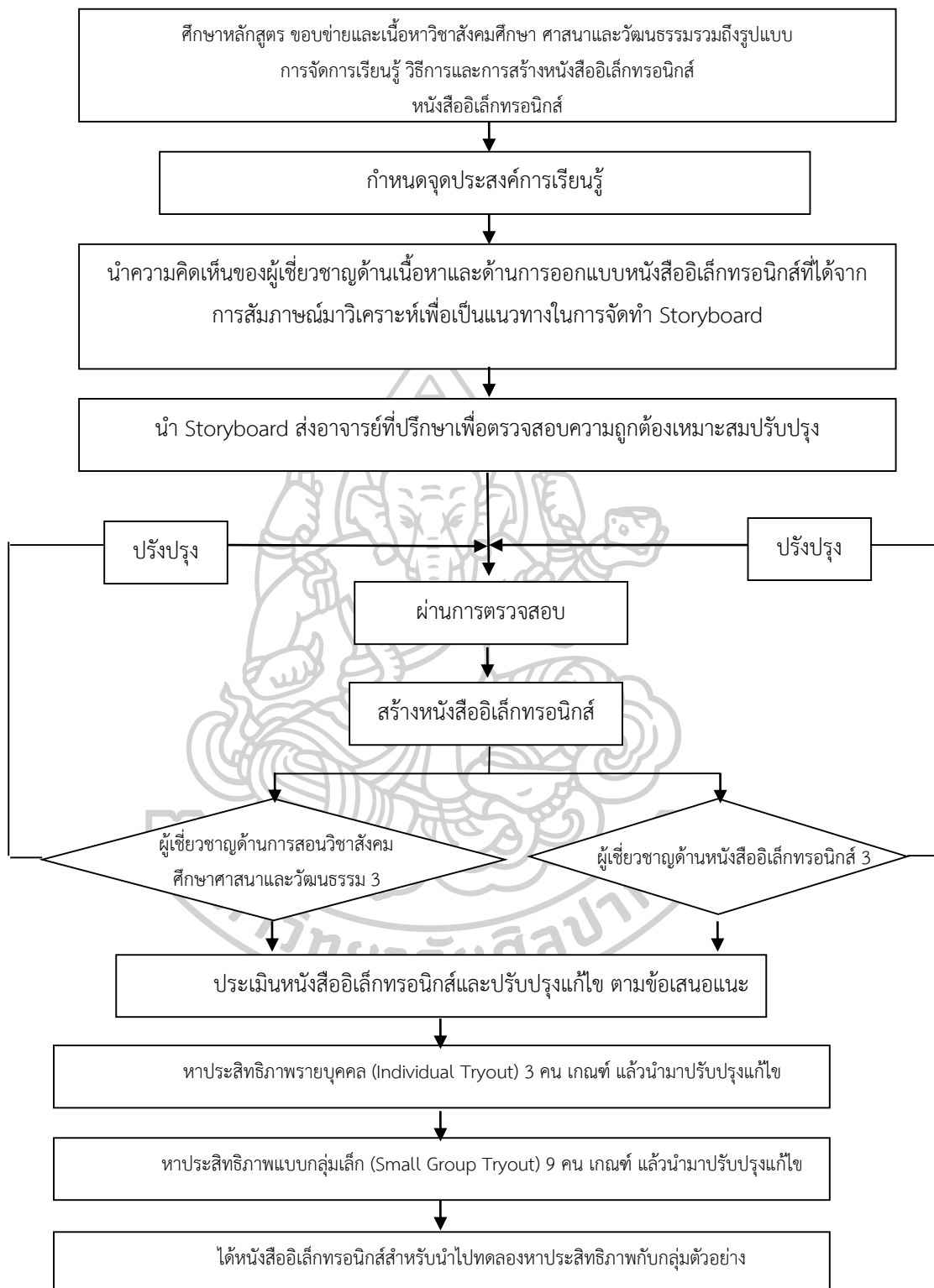
จากการทดลอง พบว่า ผลของการทดลองระหว่างเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 72.22 และ ผลของการทดลองหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 71.85 แสดงว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 72.22/71.85 และได้ ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ตารางที่ 7 ข้อบกพร่องและการปรับปรุงแก้ไขหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากการทดลองกลุ่มย่อย

ข้อบกพร่อง	การปรับปรุงแก้ไข
1. ควรมีการเพิ่มเติมรูปภาพ	เพิ่มเติมรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา
2. ควรปรับขนาดของตัวอักษรให้ใหญ่ ขึ้น	ปรับขนาดของตัวอักษรในแต่ละหน้า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

11. นำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์เรียบร้อยแล้วนำไปใช้จริง ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 38 คน สามารถสรุปเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 4 แสดงขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

แบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

การสร้างแบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักการสร้างแบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. กำหนดรูปแบบการประเมินหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ออกเป็น 2 ส่วน คือแบบปลายปิดมีลักษณะการตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อแสดงความคิดเห็น โดยใช้แนวคิดของเบสท์ (Best 1986 : 195) ดังนี้

5	หมายถึง	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	มีคุณภาพระดับดีมาก
4	หมายถึง	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	มีคุณภาพระดับดี
3	หมายถึง	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	มีคุณภาพระดับปานกลาง
2	หมายถึง	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	มีคุณภาพระดับพอใช้
1	หมายถึง	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	มีคุณภาพระดับปรับปรุง

โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมาย โดยใช้แนวคิดของเบสท์ (Best, 1986: 195) การให้ความหมายโดยการให้ค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านและรายข้อ ดังนี้

อยู่ระหว่าง 4.50-5.00	มีค่า	ดีมาก
อยู่ระหว่าง 3.50-4.49	มีค่า	ดี
อยู่ระหว่าง 2.50-3.49	มีค่า	ปานกลาง
อยู่ระหว่าง 1.50-2.49	มีค่า	พอใช้
อยู่ระหว่าง 1.00-1.49	มีค่า	ควรปรับปรุง

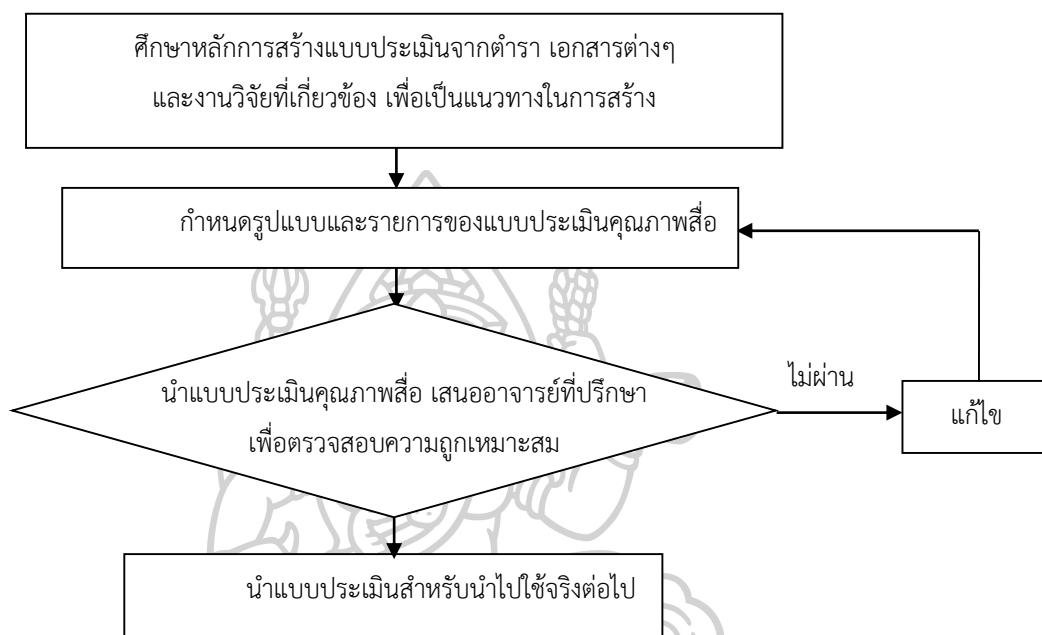
3. นำแบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างเสร็จแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่ได้รับคำแนะนำ

4. นำแบบประเมินที่ผ่านการปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผล จำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจสอบหาความเที่ยงตรงของแบบประเมิน โดยการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (IOC : Index of Item Objective Congruence) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- + 1 แน่ใจว่าแบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความเหมาะสม
- 0 ไม่แน่ใจว่าแบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความเหมาะสม
- 1 แน่ใจว่าแบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไม่มีความเหมาะสม

นำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคำนวณหาค่า IOC โดยได้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) ของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่าแบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.05

5. ได้แบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ปรับปรุงแล้วไปประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 3 ท่าน สำหรับนำไปใช้ต่อไป และสามารถสรุปเป็นแผนภูมิการสร้างได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 5 แสดงการสรุปขั้นตอนการสร้างแบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน โดยดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเกณฑ์ในการสร้างแบบทดสอบจากเอกสารวัดและประเมินผลต่างๆ ตามหลักสูตรตัวชี้วัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และสร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อนำไปสร้างตามแบบทดสอบจากเนื้อหา เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน

2. สร้างแบบทดสอบให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งแบบทดสอบมีลักษณะเป็นแบบชนิด 4 ตัวเลือก 50 ข้อ โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้งหมด ซึ่งมีการกำหนดค่าของคะแนน ดังนี้ ตอบถูกได้ 1 คะแนน และตอบผิดได้ 0 คะแนน

3. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง

4. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความชัดเจน ความถูกต้องของภาษาที่ใช้ และความสอดคล้องด้วยดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) โดยกำหนดเกณฑ์พิจารณาดังนี้

- + 1   แน่ใจว่าแบบทดสอบมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- 0   ไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- 1   แน่ใจว่าแบบทดสอบไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

5. นำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) ของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง แล้วเลือกค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

6. นำแบบทดสอบที่ผ่านเกณฑ์ไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสตรีวิทยา พุทธมณฑล ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่เคยเรียนเรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน ในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มาแล้วจำนวน 80 คน

7. นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบรายข้อแล้วเลือกข้อสอบที่มีความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20-0.80 และมีอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป แล้วเลือกแบบทดสอบที่มีค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกตามเกณฑ์มาใช้จำนวน 30 ข้อ

8. นำแบบทดสอบที่มีค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ มาตัดไว้ 30 ข้อ และนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน KR – 20 เป็นสูตรในการคำนวณ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2543 : 123)

9. นำแบบทดสอบที่ผ่านเกณฑ์แล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสตรีวิทยา พุทธมณฑล ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 38 คน เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ทั้งนี้ได้ข้อสรุปขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังแผนภูมิที่ 6

แผนภูมิที่ 6 แสดงขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง
กฎหมายในชีวิตประจำวัน

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน มีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและตำราต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคและวิธีการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

2. สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายในชีวิตประจำวัน

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง

4. ปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง และนำไปใช้จริงต่อไป โดยในการทดลองแบบเดี่ยว และทดลองแบบกลุ่ม ได้สอบถามปัญหา ข้อเสนอเกี่ยวกับแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อนำไปปรับปรุงและใช้จริงกับการทดลองภาคสนาม และจากการสอบถามก็ไม่พบว่ามีปัญหาใดๆที่เกี่ยวกับแบบสอบถาม จึงได้นำแบบสอบถามไปใช้จริงกับการทดลองภาคสนามต่อไป ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้น

5 หมายถึง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีคุณภาพระดับดีมาก

4 หมายถึง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีคุณภาพระดับดี

3 หมายถึง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีคุณภาพระดับปานกลาง

2 หมายถึง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีคุณภาพระดับพอใช้

1 หมายถึง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีคุณภาพระดับปรับปรุง

โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมาย โดยใช้แนวคิดของเบสท์ (Best 1986 : 195) การให้ความหมายโดยการให้ค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านและรายข้อ ดังนี้

อยู่ระหว่าง 4.50-5.00 มีค่า ดีมาก

อยู่ระหว่าง 3.50-4.49 มีค่า ดี

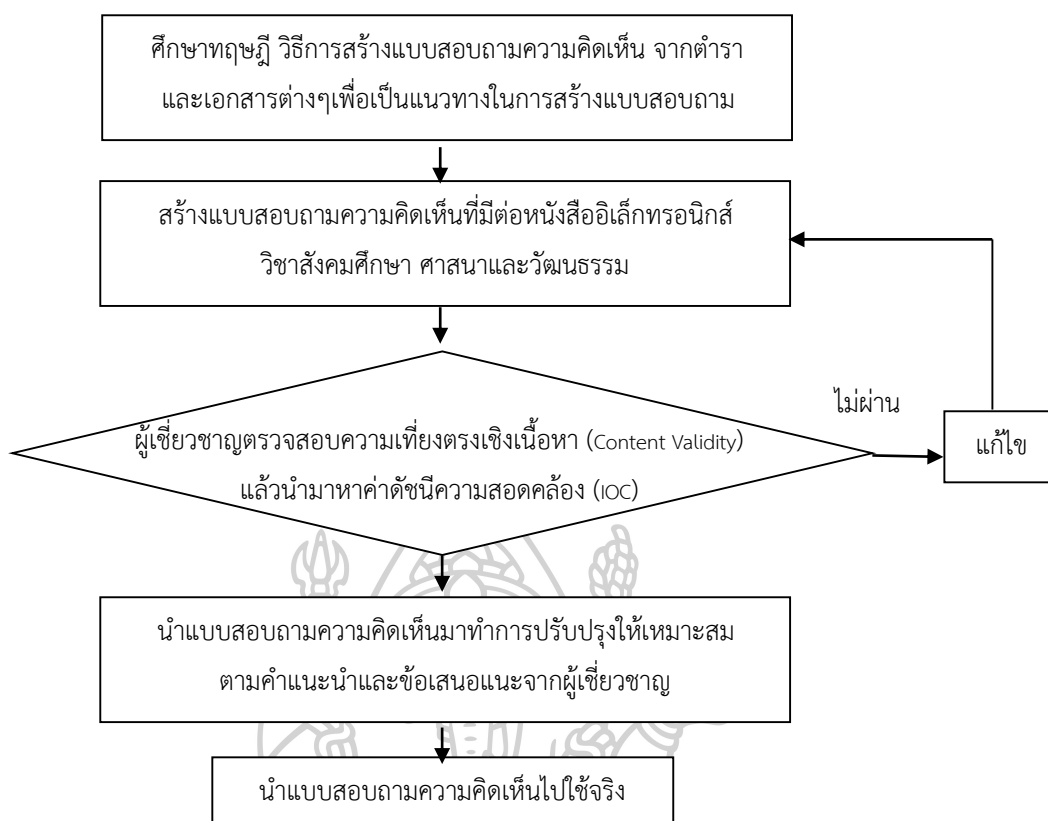
อยู่ระหว่าง 2.50-3.49 มีค่า ปานกลาง

อยู่ระหว่าง 1.50-2.49 มีค่า พอใช้

อยู่ระหว่าง 1.00-1.49 มีค่า ควรปรับปรุง

5. นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองกับกลุ่มทดลองและวิเคราะห์ผล สามารถสรุปเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 7 สรุปขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น

ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

ดำเนินการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสตรีวิทยา พุทธมณฑล จำนวน 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ โดยมีวิธีการในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. สัปดาห์ที่ 1 คาบเรียนที่ 1 ซึ่งแจ้งทำความเข้าใจและกำหนดข้อตกลงในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์กับนักเรียนแล้วทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน จำนวน 30 ข้อ โดยกำหนดเวลาในการทดสอบ จำนวน 1 คาบ

2. ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน ดังนี้

2.1 สัปดาห์ที่ 1 คาบเรียนที่ 2 ให้นักเรียนศึกษาบทเรียนจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ชุดที่ 1 เรื่องกฎหมายคุ้มครองเด็ก จำนวน 1 คาบเรียน พร้อมทำแบบฝึกหัดจำนวน 4 ข้อ

2.2 สัปดาห์ที่ 2 คาบเรียนที่ 3 ให้นักเรียนศึกษาบทเรียนจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ชุดที่ 2 เรื่องกฎหมายการศึกษา จำนวน 1 คาบเรียน พร้อมทำแบบฝึกหัด จำนวน 3 ข้อ

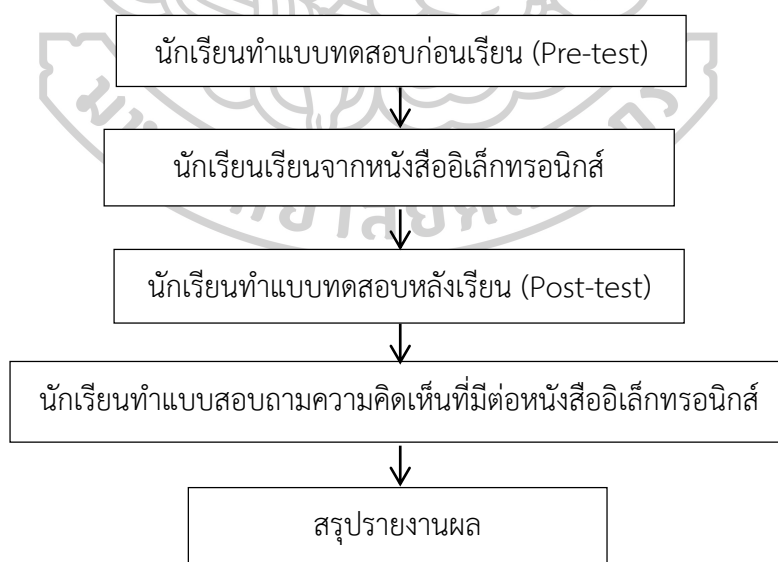
2.3 สัปดาห์ที่ 2 คาบเรียนที่ 4 ให้นักเรียนศึกษาบทเรียนจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ชุดที่ 3 เรื่องกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค จำนวน 1 คาบเรียน พร้อมทำแบบฝึกหัดจำนวน 5 ข้อ

2.4 สัปดาห์ที่ 3 คาบเรียนที่ 5 ให้นักเรียนศึกษาบทเรียนจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ชุดที่ 4 เรื่องกฎหมายลิขสิทธิ์ จำนวน 1 คาบเรียน จำนวน 1 ข้อ

3. สัปดาห์ที่ 3 คาบเรียนที่ 6 เมื่อผู้เรียนศึกษาบทเรียนครบแล้วให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบ หลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ โดย กำหนดเวลาในการทดสอบ จำนวน 1 คาบเรียน แล้วนำผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มา ตรวจสอบและเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ ทดสอบค่าที (t-test)

4. ให้ผู้เรียนทำแบบสอบถามความคิดเห็นต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องกฎหมายใน ชีวิตประจำวัน แล้วนำผลที่ได้ไปหาค่าเฉลี่ยเพื่อเทียบกับเกณฑ์การแบบสอบถามความคิดเห็นของ นักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ทั้งนี้ได้ข้อสรุปขั้นตอนการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินการใช้ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน ไว้ดังแผนภูมิที่ 7

แผนภูมิที่ 8 แสดงขั้นตอนการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในงานวิจัย

1. ค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

2. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = $\sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$

สัญลักษณ์ของสูตรค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีความหมายดังนี้

X แทน ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

3. การหาค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยง

การหาค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบแต่ละข้อ ใช้สูตรดังนี้

$$\text{ค่าความยาก (p)} = \frac{P_H + P_L}{2n}$$

$$\text{ค่าอำนาจจำแนก} = \frac{P_H - P_L}{n}$$

สัญลักษณ์ของสูตรค่าความยากและค่าอำนาจจำแนก มีความหมายดังนี้

P_H แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง

P_L แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ
 n แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงและต่ำ
 ค่าสัมประสิทธิ์แห่งค่าความเที่ยงของคูเดอร์-ริชาร์ด หรือ KR_{20} ใช้สูตรดังนี้

$$r_{tt} = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum pq}{s^2}\right)$$

สัญลักษณ์ของสูตรค่าความเที่ยง มีความหมายดังต่อไปนี้

r_{tt} แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง
 K แทน จำนวนข้อสอบ
 P แทน สัดส่วนของคนทำถูกในแต่ละข้อ
 q แทน สัดส่วนของคนทำผิดในแต่ละข้อ
 S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน
 $\sum$ แทน ผลรวม

4. การหาประสิทธิภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

สถิติที่ใช้คำนวณหาประสิทธิภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เกณฑ์มาตรฐาน 80/80 มีสูตร
 ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของคะแนนที่นักเรียนอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน และตอบคำถามในแบบฝึกหัดระหว่างเรียน

$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของคะแนนที่นักเรียนทำแบบทดสอบ
 วัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

$$E_2 = \frac{\sum y}{N} \times 100$$

สัญลักษณ์ของสูตรการคำนวณหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
 มีความหมายดังต่อไปนี้ (ไชยยศ เรื่องสุวรรณ, 2533: 139)

E_1 แทน	ค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกหัดระหว่างเรียน
E_2 แทน	ค่าประสิทธิภาพของแบบทดสอบหลังเรียน
Σx แทน	คะแนนรวมของแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของทุกคน
Σy แทน	คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียนของทุกคน
N แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
A แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดระหว่างเรียน
B แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

5. ค่าสถิติทดสอบสมมติฐานที่แบบไม่อิสระ (t-test Dependent Samples)

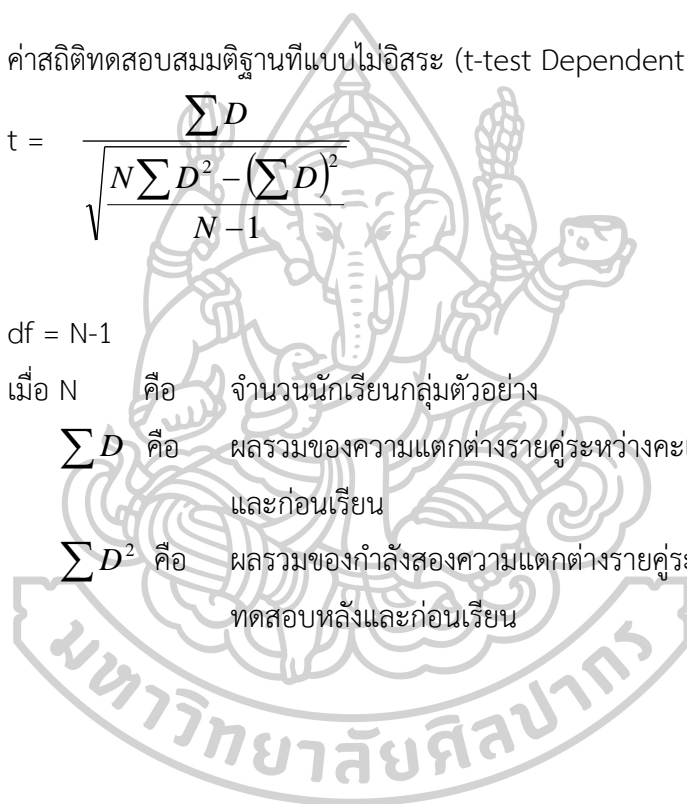
$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

$$df = N-1$$

เมื่อ N คือ จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

$\sum D$ คือ ผลรวมของความแตกต่างรายคู่ระหว่างคะแนนการทดสอบหลังและก่อนเรียน

$\sum D^2$ คือ ผลรวมของกำลังสองความแตกต่างรายคู่ระหว่างคะแนนการทดสอบหลังและก่อนเรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและ หลังการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

ในการรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาประสิทธิภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

ตอนที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียนที่เรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล โดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาประสิทธิภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล จำนวน 38 คน นำผลการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนที่ได้จากการใช้หนังสือ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน มาวิเคราะห์ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ตามเกณฑ์ ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 8 ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

จำนวน นักเรียน	คะแนนระหว่างเรียน					คะแนน หลังเรียน	ประสิทธิภาพ E_1/E_2
	ชุดที่ 1 (10)	ชุดที่ 2 (10)	ชุดที่ 3 (10)	ชุดที่ 4 (10)	รวม (40)		
38	300	305	304	309	1218	982	80.12/86.13
คิดเป็นร้อยละ					80.12	86.13	

จากตารางที่ 7 ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน พบว่า ผลการทดสอบระหว่างเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80.12 และผลการทดสอบหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 86.13 แสดงว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 80.12/86.13 ซึ่งตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนกับหลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล จำนวน 38 คน ด้วยแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 9 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

การทดสอบ	จำนวนนักเรียน (N)	คะแนน เต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t.	P
ก่อนเรียน	38	30	17.63	2.12	24.51	.050
หลังเรียน	38	30	25.68	0.57		

จากตารางที่ 9 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน พบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนเรียน โดยที่ค่า t เท่ากับ 24.513 เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับค่า t ที่ $df (38-1) = 37$ พบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจดีขึ้น จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

เมื่อนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบกัน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สูงกว่าก่อนเรียนร้อยละ แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล หนังสือเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D	แปรผล	ลำดับที่
1. เนื้อหาที่มีความง่ายเหมาะสมกับความสามารถในการเรียน	4.32	0.66	ดี	6
2. เนื้อหาที่มีความน่าสนใจมากกว่าการเรียนในหนังสือ	4.50	0.73	ดีมาก	1
3. การเรียงลำดับเนื้อหาเข้าใจง่าย	4.39	0.75	ดี	3
4. ขนาดตัวอักษรชัดเจน เข้าใจง่าย	4.16	0.82	ดี	7
5. ภาพประกอบช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในบทเรียน	4.34	0.75	ดี	5
6. ภาษาที่ใช้ในบทเรียนมีความเหมาะสมเข้าใจง่าย	4.39	0.68	ดี	3
7. การจัดองค์ประกอบมีความเหมาะสม สวยงาม	4.37	0.71	ดี	4
8. เวลาที่มีความเหมาะสม	4.03	0.75	ดี	8
9. การประเมินผลครอบคลุม เนื้อหาที่เรียน	4.47	0.60	ดี	2
10. ความคิดเห็นโดยภาพรวมในการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับดี	4.47	0.69	ดี	2
เฉลี่ย	4.43	0.06	ดี	

จากตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าความคิดเห็นที่นักเรียนมีต่อการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในภาพรวมอยู่ในระดับ ดี ($\bar{x}=4.43, S.D.=0.06$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการประเมิน พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นลำดับที่ 1 ได้แก่ เนื้อหาที่น่าสนใจมากกว่า การเรียนในหนังสือ ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}=4.50, S.D.=0.73$) ลำดับที่ 2 จำนวน 2 รายการ คือ การประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาที่เรียน ($\bar{x}=4.47, S.D.=0.60$) และความคิดเห็นโดยภาพรวมในการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดี ($\bar{x}=4.47, S.D.=0.69$) และลำดับที่ 3 จำนวน 2 รายการ คือ การเรียงลำดับเนื้อหาเข้าใจง่าย ($\bar{x}=4.39, S.D.=0.75$) ภาษาที่ใช้ในบทเรียนมีความเหมาะสมเข้าใจง่าย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดี ($\bar{x}=4.39, S.D.=0.68$)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ การเรียนด้วยหนังสือหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน
2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่
  - 2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน
  - 2.2 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

ประชากร

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยาพุทธมณฑลที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยาพุทธมณฑล เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 38 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อใช้สอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และเนื้อหาหลักสูตรการเรียนรู้อัจฉริยะศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดการเรียนรู้ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน
3. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
4. แบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
5. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ รวม 30 คะแนน
6. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E1/E2
2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ค่า t-test Dependent
3. การวิเคราะห์คะแนนความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ผลปรากฏเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ดังนี้

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 80.12/86.13 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

3. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 4.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับอยู่ในระดับ 0.06 ($\bar{x}=4.43$, S.D.=0.06) ซึ่งอยู่ในระดับ ดี เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศตรีวิทยา พุทธมณฑล สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.12/86.13 ซึ่งมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้พัฒนาอย่างเป็นระบบ ตามขั้นตอนการพัฒนา ได้มีการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหากฎหมายในชีวิตประจำวัน และด้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา มีการทดลองและปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยคำนึงถึงความรู้พื้นฐานและความแตกต่างระหว่างบุคคล และมีการประเมินหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในลักษณะกลุ่มย่อย เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง จึงเป็นผลให้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรัสสม ปานบุตร (2556:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองเค็ด ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการอ่านออกเสียงภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 84.88/82.27 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เนื่องจากได้ดำเนินการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ตามขั้นตอนการพัฒนา ได้มีการศึกษาเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาการอ่านออกเสียงภาษาไทยและด้านการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยคำนึงถึงความรู้พื้นฐานและความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน ซึ่งนอกจากให้นักเรียนได้เรียนรู้ภายในช่วงเวลาเรียนแล้ว นักเรียนยังสามารถนำไปใช้เรียนรู้นอกเวลาเรียนกับคอมพิวเตอร์เครื่องอื่นๆได้ ทำให้ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลที่เรียนช้าและเรียนเร็วแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลลิตา เกตุเอม (2555: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาอังกฤษเรื่อง Food and Drinks ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ศูนย์การเรียนรู้เครือข่ายขนาดเล็ก โรงเรียนวัดนาขวาง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินความคิดเห็นโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและสื่อของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เรื่อง Food and Drinks โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x}$ 3.70, S.D.=0.24) แยกเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ =3.06, S.D.=0.18) ด้านสื่ออยู่ในระดับดี ($\bar{x}$ =4.35, S.D.=0.24) เนื่องจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นอย่างดี คือการเน้นในเรื่องความสำคัญของการใช้ภาพและเสียงเพื่อเป็นสื่อกลางในการออกแบบและการผสมผสานกราฟิกส์เคลื่อนไหว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดลวรรณ พวงวิภาต (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการเรียนรู้และความคงทนเรื่องคำศัพท์ภาษาอังกฤษจากการเรียนด้วยหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องคำศัพท์จากนิทานภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 82.11/83.43 เนื่องจากสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นสื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบเอกัตบุคคล ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลาได้ตามความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคล รวมทั้งสามารถทบทวนบทเรียนได้ตามความต้องการ และได้ทราบความก้าวหน้าทางการเรียนของตนเป็นระยะๆ จากการทำแบบฝึกหัดในบทเรียน จึงทำให้ผู้เรียนเกิดแรงกระตุ้นที่จะแข่งขันกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ในแต่ละหมวด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถ อาวีรอบ (2556 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องประวัติศาสตร์ศิลปกรรมไทย สำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาตอนปลาย) ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องประวัติศาสตร์ศิลปกรรมไทย มีประสิทธิภาพ 87.56/87.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เนื่องจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้มีการศึกษาเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะ ด้านครูผู้สอนศิลปะ และด้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อศึกษาปัญหาในการเรียนการสอนเรื่องประวัติศาสตร์ศิลปกรรมไทย โดยได้ข้อมูลจากครูผู้สอนวิชาศิลปะ พร้อมกับศึกษาเนื้อหาที่มีความสำคัญ สมควรแก่การบันทึกไว้ในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องประวัติศาสตร์ศิลปกรรมไทย โดยเนื้อหาที่ได้นั้น ผ่านจากการกลั่นกรองจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและอาจารย์ประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนการสอนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน มีการอธิบายเนื้อหาให้เข้าใจง่าย ยกตัวอย่างให้นักเรียนเห็นอย่างชัดเจน ทั้งในรูปแบบของวิดีโอและกรณีศึกษาที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นเป็นรูปธรรมได้ และช่วยให้ผู้เรียนสามารถย้อนกลับเพื่อ

ทบทวนหากไม่เข้าใจ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เนื้อหาในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความน่าสนใจมากกว่าการเรียนในหนังสือและภาพประกอบช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในบทเรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรัสสม ปานบุตร (2556: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองเค็ด ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองเค็ด หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ร้อยละ 23.87 เนื่องจากการเรียนการสอนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถย้อนกลับเพื่อทบทวนหากไม่เข้าใจและสามารถเลือกเรียนได้ มีการอธิบายเนื้อหาบทเรียนเข้าใจง่ายขึ้น พร้อมกับเรียนแล้วสนุกเพลิดเพลิน ไม่เบื่อหน่ายและสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบทเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลลิตา เกตุเอม (2555: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาอังกฤษเรื่อง Food and Drinks ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ศูนย์การเรียนรู้เครือข่ายขนาดเล็ก โรงเรียนวัดนาขวาง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากที่เรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง Food and Drinks สูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยคะแนนค่าเฉลี่ย ($\mu=20.90$, $\sigma = 3.27$) สูงกว่าคะแนนค่าเฉลี่ยก่อนเรียน ($\mu=8.97$, $\sigma = 2.87$) เนื่องจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อใหม่ที่น่าสนใจ ที่มีทั้งเสียงและภาพเคลื่อนไหวรวมทั้งคลิปวิดีโอ ซึ่งสามารถสร้างแรงจูงใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี และการใช้เรื่องราวที่เหมาะสมกับความสามารถของเด็กและใกล้ชิดตัวเด็กทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถ อาวีรอบ (2556: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องประวัติศาสตร์ศิลปกรรมไทย สำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาตอนปลาย) ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เนื่องจากการเรียนการสอนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องประวัติศาสตร์ศิลปกรรมไทย เป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนการสอนในภาคทฤษฎี ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน ได้ศึกษาบทเรียนที่มีทั้งภาพและเสียงด้วยตนเองตามความสนใจ โดยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง ประวัติศาสตร์ศิลปกรรมไทยได้มีการนำตัวอย่างศิลปกรรมไทยในยุคสมัยต่างๆที่เป็นภาพ 4 สี มีความคมชัด ทำให้เห็นลักษณะของงานศิลปกรรมได้ชัดเจน การคิดวิเคราะห์ลักษณะเด่นของงานศิลปกรรมแต่ละยุคสมัย การสรุปความให้นักเรียนมีความรู้ควบคู่กับความสนุกสนานในการเรียนรู้ รวมถึงหากนักเรียนมีความต้องการที่จะเรียนหรือดูภาพตัวอย่างซ้ำเพื่อทบทวนก็สามารถทำได้ง่าย ซึ่งมีความแตกต่างจากการเรียนการสอนในชั้นเรียน 3) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องประวัติศาสตร์ศิลปกรรมไทย เห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับดีมาก

3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าความคิดเห็นที่นักเรียนมีต่อการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในภาพรวมอยู่ในระดับ ดี ($\bar{x}=4.43, S.D.=0.06$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการประเมิน พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นลำดับที่ 1 ได้แก่ เนื้อหาที่น่าสนใจมากกว่าการเรียนในหนังสือ ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}=4.50, S.D.=0.73$) ลำดับที่ 2 จำนวน 2 รายการ คือ การประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาที่เรียน ($\bar{x}=4.47, S.D.=0.60$) และความคิดเห็นโดยภาพรวมในการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดี ($\bar{x}=4.47, S.D.=0.69$) และลำดับที่ 3 จำนวน 2 รายการ คือ การเรียงลำดับเนื้อหาเข้าใจง่าย ($\bar{x}=4.39, S.D.=0.75$) ภาษาที่ใช้ในบทเรียนมีความเหมาะสม เข้าใจง่าย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดี ($\bar{x}=4.39, S.D.=0.68$) ทั้งนี้เพราะ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อที่มีลักษณะแบบมัลติมีเดีย มีทั้งตัวอักษร ภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหว ซึ่งเป็นการสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนเป็นอย่างดี ทำให้ผู้เรียนสืบค้นข้อมูลได้อย่างเต็มที่ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ไปตามความสามารถและความสนใจของตน สามารถทบทวนส่วนที่ไม่เข้าใจได้ และสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลาตามที่ต้องการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลลิตา เกตุเอม (2555: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาอังกฤษเรื่อง Food and Drinks ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ศูนย์การเรียนรู้เครือข่ายขนาดเล็ก โรงเรียนวัดนาขวาง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง Food and Drinks พบว่าในภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\mu=4.44, \sigma = 0.57$) เนื่องจากนักเรียนมีความสนใจตื่นตัวกับสื่อการเรียนรู้แบบใหม่ที่ตนเองมีอิสระในการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องผ่านครู ในตัวสื่อนั้นมีทั้งภาพการ์ตูนสีสันสดใส มีการออกเสียงคำศัพท์ที่นักเรียนสามารถฝึกการฟังและออกเสียงตามได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรัสสม ปานบุตร (2556: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองเค็ด ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอ่านออกเสียงภาษาไทยของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองเค็ด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.53, S.D.=0.44$) เนื่องจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อที่มีลักษณะแบบมัลติมีเดีย มีทั้งตัวอักษร ภาพกราฟิก เสียงและภาพเคลื่อนไหว ซึ่งเป็นการสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้เรียนสืบค้นข้อมูลได้เต็มที่ ผู้เรียนจะเรียนรู้ไปตามความสามารถ โดยไม่เร่งหรือรอผู้อื่น หากมีส่วนใดไม่เข้าใจก็สามารถย้อนกลับมาเรียนรู้ใหม่ได้ เรียนรู้ซ้ำได้เรื่อยๆ และสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลาตามที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถ อารีรอบ (2556: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องประวัติศาสตร์ศิลปกรรมไทย สำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4

(มัธยมศึกษาตอนปลาย) ผลการวิจัยพบว่า 3) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องประวัติศาสตร์ศิลปกรรมไทย เห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับดีมาก

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

จากการสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ ประโยชน์และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. มีการปฐมนิเทศในห้องเรียนเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และการเตรียมพร้อมเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. เตรียมอุปกรณ์และห้องเรียนให้พร้อม เพื่อการรับชมวิดีโอต่างๆที่อยู่ในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
3. ควรสร้างห้องเรียนออนไลน์ (Google Classroom) หรือสื่อในรูปแบบอื่นๆที่สามารถใช้งานกับโทรศัพท์มือถือ ในเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันเพิ่มเติม หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้นักเรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองนอกเวลาตามที่ตนเองต้องการได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำวิธีสอนหรือเทคนิคการสอนรูปแบบต่างๆ เช่น วิธีสอนแบบร่วมมือ วิธีการเรียนการสอนแบบจิ๊กซอว์ การใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นต้น มาใช้ร่วมกับการเรียนการสอนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อไป
2. ควรมีการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในสาระวิชาอื่นๆ เช่น หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ เพราะหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี มีความเหมาะสมกับการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล

รายการอ้างอิง

Auberg, S. N. (1999). *A pedagogical application of multimedia and hypertext : Hamlet an edition. Dissertation Abstracts International. Available:*
http://www.lib.umi.com/dissertation/fullcit/9945165.

Baker, P. (1992). Electronic Books and Libraries of the Future. *The Electronic Library*, 10(1 (June)), 139-149.

Best, J. w. (1986). *Research in Education* (5th ed.). New Jersey: Prentice Hall.

Wilson, R. (2003). *Ebook Readers in Higher Education*. (Research. Fellow, Department of Computer and Information Sciences, University of Strathclyde, Glasgow, United Kingdom).

กรมวิชาการ. (2545ก). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กรมวิชาการ. (2545ข). แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กรมวิชาการ. (2546). การจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กานต์ จันทร์แดง. (2555). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง การอ่านออกเสียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ โรงเรียนเทศบาล 4 (รัตนโกสินทร์ 200 ปี) จังหวัดนครพนม. (การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ครุฑชิต มาลัยวงศ์. (2540). นวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษาทศวรรษ 2000. กรุงเทพมหานคร:

ซีเอ็ดยูเคชั่น.

จรัสสม ปานบุตร. (2556). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองเค็ด. (การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ไชยยศ เรื่องสุวรรณ. (2533). เทคโนโลยีการศึกษา : ทฤษฎีและการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: โอเดียน สโตร์.

ดลวรรณ พวงวิภาต. (2554). ผลการเรียนรู้และความคงทนเรื่องคำศัพท์ภาษาอังกฤษจากการเรียนด้วยหนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. (การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นิกร นวโชติรส. (2550). การพัฒนาทักษะหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องจำนวนการบวก การลบ การคูณ การหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สื่ออิบุ๊ก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต), มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

บุปผชาติ ทัททิกรณ์. (2540). เครือข่ายแมงมุมในโลกการศึกษา. *Internet Magazine*, 2 (มิถุนายน), 83-88.

ปิลันธนา สงวนบุญญาพงษ์. (2540). การพัฒนาและหาประสิทธิภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมเรื่องสิ่งพิมพ์เพื่อประชาสัมพันธ์. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต), สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ.

พงศธร บุญอารีย์. (2543). กฎหมายกับสังคม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดวงกมล.

ไพฑูริย์ ศรีฟ้า. (2551). *E-BOOK* หนังสือพูดได้. กรุงเทพมหานคร: ฐานบุ๊คส์.

มานิตย์ จุมปา. (2548). “สังคมและความประพฤติ” ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมาย (พิมพ์ครั้งที่ 6 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ลลิตา เกตุเอม. (2555). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์วิชาภาษาอังกฤษเรื่อง *Food and Drinks* ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ศูนย์การเรียนรู้เครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนวัดนาขวาง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร. (การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา

- เทคโนโลยีการศึกษา), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคทางการวิจัยเพื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สุวี
 นียาสาสน์.
- วนิดา ชมพูพงษ์. (2555). ผลการใช้ชุดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์เรื่องภูมิศาสตร์ประเทศไทยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 (เขาวนปรีชาอุทิศ). (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา), ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วรางคณา พลายสาร. (2550). การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง สัญลักษณ์พื้นฐานที่ใช้ในการเขียนแบบไฟฟ้า. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศนิดา สร้อยทอง. (2554). ผลการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบกระบวนกรทางวิทยาศาสตร์เรื่องแรงลัพธ์และแรงเสียดทาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิริพร บุญเรือง. (2555). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดดอนหวาย (นครรัฐประสาธ). (การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2547). การสร้างสื่อการสอนและนวัตกรรมสู่การพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพมหานคร: ราชบุรุษธรรมรักษ์การพิมพ์.
- เสาวลักษณ์ ญาณสมบัติ. (2545). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องนวัตกรรมการสอนที่ยืดผู้เรียนเป็นสำคัญ. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อรรณ อารีรอบ. (2556). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ศิลปกรรมไทย สำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาตอนปลาย). (การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อัครเดช ศรีมณีพันธ์. (2547). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์รูปแบบสื่อประสม เรื่องการใช้สื่อการสอน สำหรับบุคลากรมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา), มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อัจฉรียา ชูตินันท์. (2549). อาชญวิทยาและทัณทวิทยา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ เพื่อสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
ประเมินหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

ด้านเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน

1. อาจารย์ไพพร ดีบาง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ (คศ.3 สังคมศึกษา)
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล
แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร
2. อ.ดร.เพียรพิทย์ โรจนบุญา ประธานสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
3. อ.ดร.สรภัส น้ำสมบูรณ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ด้านสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นภาพรณ ษอดสิน อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
2. อาจารย์ ดร.วรวิภา มั่นสุขผล อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. อาจารย์ ดร.วรภากร หงษ์โต ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบางลี่วิทยา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบ
สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสอบถามความคิดเห็น
ของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1. อาจารย์วรัชชิตา พิทักษ์พิเศษ	ครู วิทยฐานะ ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี
2. อาจารย์ ดร.จิระ ดีช่วย	โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร
2. อาจารย์กรรณิการ์ ประเสริฐวุฒิกุล	โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ส่วนที่ 1 หลักการเบื้องต้น

หัวข้อวิจัย

การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

ผู้วิจัย

นางสาวกรรณิการ์ กลั๊บสกุล นักศึกษาปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

เนื้อหา

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม
 มาตรฐานการเรียนรู้ที่ ส 2.1 : เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.1/1 ปฏิบัติตามกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิของบุคคล

ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวัน

กฎหมายเป็นระเบียบ กฎเกณฑ์ และกติกาของสังคมที่กำหนดขึ้นมาเพื่อบังคับให้คนในสังคมประพฤติปฏิบัติตาม เพราะหากสังคมไม่มีกฎหมาย สมาชิกของสังคมย่อมปฏิบัติตามอำเภอใจของตนเอง ซึ่งอาจจะไปละเมิดสิทธิจนก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นและทำให้สังคมสับสนวุ่นวายได้ ดังนั้นหากต้องการให้สังคมเป็นระเบียบ สงบ และคนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข สมาชิกของสังคมทุกคนต้องปฏิบัติตามกฎหมาย

กฎหมายที่ควรศึกษาในขั้นนี้เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคล ได้แก่ กฎหมายคุ้มครองเด็ก กฎหมายการศึกษา กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค และกฎหมายลิขสิทธิ์

1. กฎหมายคุ้มครองเด็ก

กฎหมายคุ้มครองเด็กหรือพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เป็นกฎหมายที่กำหนดวิธีการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับการอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และมีพัฒนาการที่เหมาะสม ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมความมั่นคงของสถาบันครอบครัว รวมทั้งป้องกันมิให้เด็กถูกทารุณกรรม ตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ หรือถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองเด็ก 3 ระดับ ได้แก่ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด เพื่อทำหน้าที่ในการคุ้มครองเด็ก มีสาระสำคัญ ดังนี้

1.1 การสงเคราะห์เด็ก

การสงเคราะห์เด็ก คือ การอุปการะเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กที่ได้รับการสงเคราะห์สำหรับเด็กที่ได้รับการสงเคราะห์มีหลายประเภท ได้แก่

1. เด็กเร่ร่อน คือ เด็กที่ไม่มีบิดามารดา หรือผู้ปกครอง หรือมีแต่ไม่เลี้ยงดูสามารถเลี้ยงดูได้จนทำให้เด็กต้องเร่ร่อนไปในที่ต่างๆ หรือเด็กที่มีชีวิตเร่ร่อนจนน่าจะเกิดอันตรายต่อสวัสดิภาพของตน รวมทั้งเด็กกำพร้าซึ่งเป็นเด็กที่บิดามารดาเสียชีวิต หรือเด็กที่ไม่มีบิดามารดา หรือไม่อาจสืบหาบิดามารดาได้ ตลอดจนเด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือผลัดหลงทาง

2. เด็กที่ผู้ปกครองไม่สามารถอุปการะเลี้ยงดูได้ เช่น ถูกจำคุก กักขัง พิการ ทุพพลภาพ เจ็บป่วยเรื้อรัง ยากจน เป็นผู้เยาว์ หย่า ถูกทิ้งร้าง เป็นโรคจิตหรือโรคประสาท

3. เด็กที่ผู้ปกครองมีความประพฤติหรือประกอบอาชีพไม่เหมาะสม ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางร่างกายหรือจิตใจของเด็กที่อยู่ในความปกครอง

4. เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยมิชอบ ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำหรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ถูกทารุณกรรม หรือตกอยู่ในภาวะอื่นซึ่งอาจเป็นเหตุให้เด็กมีความประพฤติเสื่อมเสียในทางศีลธรรมอันดีหรือเกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ

5. เด็กพิการ เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย สมอ่ง สติปัญญา หรือจิตใจ รวมทั้งเด็กที่อยู่ในสภาพยากลำบาก ซึ่งเป็นเด็กที่อยู่ในครอบครัวยากจนหรือบิดามารดาหย่าร้าง ทั้งร้างถูกคุมขัง หรือแยกกันอยู่และได้รับความลำบาก หรือเด็กที่ต้องรับภาระหน้าที่ในครอบครัวเกินวัย หรือความสามารถและสติปัญญา หรือเด็กที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้

6. เด็กที่อยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ ได้แก่ เด็กซึ่งกระทำความผิด หรือต้องหาว่ากระทำความผิด หรือเด็กซึ่งได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิด ที่ศาล พนักงานอัยการ หรือพนักงานสอบสวนเห็นว่าตามพฤติกรรมหรือสภาพแวดล้อมต้องได้รับการสงเคราะห์

1.2 การคุ้มครองเด็ก

การคุ้มครองเด็กหรือการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก คือ การให้การศึกษอบรม ฝึกอาชีพ เพื่อแก้ไขความประพฤติ บำบัด รักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจแก่เด็ก สำหรับเด็กที่จะได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพมี 3 ลักษณะ ได้แก่

1. เด็กที่ถูกทารุณกรรม คือ เด็กที่ถูกกระทำหรือละเว้นการกระทำใดๆ จนเป็นเหตุให้เด็กเสื่อมเสียเสรีภาพหรือเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ การกระทำทางเพศต่อเด็ก การใช้เด็กให้กระทำหรือประพฤตินลักษณะที่น่าจะเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ หรือขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรม

2. เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด คือเด็กที่มีลักษณะเฉพาะดังนี้

2.1 เด็กที่ประพฤติตนไม่สมควร เช่น เกเร ข่มเหงรังแกผู้อื่น เล่นการพนัน เสพสุรายาเสพติดให้โทษ ซื้อหรือขายบริการทางเพศ หรือไม่เข้าเรียนในโรงเรียน

2.2 เด็กที่ประกอบอาชีพหรือคบหาสมาคมกับบุคคลที่น่าจะชักนำไปในทางกระทำผิดกฎหมายหรือขัดต่อศีลธรรมอันดี เช่น ขอดาน มั่วสุมสร้างความเดือนร้อนแก่ผู้อื่น หรือมีอาชีพที่ผิดกฎหมาย

2.3 เด็กที่อยู่ในสภาพแวดล้อมหรือสถานที่อันอาจชักนำไปในทางเสียหาย เช่น กับบุคคลที่ติดยาเสพติดให้โทษหรือให้บริการทางเพศ เร่ร่อน ถูกทอดทิ้ง

3. เด็กที่อยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ มี 4 ลักษณะ ได้แก่

3.1 เด็กที่ต้องหาว่ากระทำผิดกฎหมาย แต่อายุยังไม่ถึงเกณฑ์ที่ต้องรับโทษทางอาญา

3.2 เด็กที่ศาลหรือผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนส่งมารับการคุ้มครองสวัสดิภาพและไม่มีผู้ปกครองหรือผู้ให้การอุปการะเลี้ยงดู หรือมีแต่ไม่อยู่ในสภาพที่จะให้การเอาใจใส่ดูแลแก่เด็กได้

3.3 เด็กที่ประกอบอาชีพที่น่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ หรือประกอบอาชีพในบริเวณที่เสี่ยงอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ

3.4 เด็กที่อาศัยอยู่กับบุคคลหรือมีพฤติกรรมที่น่าสงสัยว่าประกอบอาชีพที่ไม่สุจริต หรือหลอกลวงประชาชน

ทั้งนี้ผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กจะไปเยี่ยมเยียน ให้คำปรึกษา แนะนำกับผู้ปกครองในเรื่องการอบรมสั่งสอนและการเลี้ยงดูเด็ก รวมทั้งตักเตือนในเรื่องความประพฤติ การศึกษา และการประกอบอาชีพแก่เด็ก ตลอดจนรายงานสภาพความเป็นอยู่ของเด็กและผู้ปกครองต่อผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.3 การปฏิบัติต่อเด็ก

กฎหมายกำหนดวิธีการปฏิบัติต่อเด็กไว้ 3 ประการ คือ

1. ต้องให้เด็กได้รับประโยชน์สูงสุด การปฏิบัติต่อเด็กต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ เช่น ในด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจและอารมณ์ เด็กต้องได้รับการป้องกันโรค การรักษาพยาบาล มีโอกาสเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และได้รับข้อมูลสารสนเทศที่เหมาะสมจากแหล่งต่างๆ ได้รับการอบรมเลี้ยงดูด้วยความรักความเข้าใจ ความเอาใจใส่ ให้มีความรู้และทักษะในการดำรงชีวิต มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อครอบครัว สังคม และการดำเนินชีวิต มีความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองอย่างถูกต้อง นอกจากนี้จะต้องปฏิบัติต่อเด็กอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา หรือความคิดเกี่ยวกับการเมือง

2. ต้องให้เด็กได้รับการอุปการะเลี้ยงดู ผู้ปกครองต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนและพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนตามสมควรแก่ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด เช่น มีการจดทะเบียนการเกิด มีผู้ปกครองตามกฎหมาย ได้รับการศึกษา ได้รับสิทธิทางด้านสาธารณสุขและการคุ้มครองจากหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ตลอดจนต้องคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนมิให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ

3. ต้องไม่ปฏิบัติต่อเด็กโดยมิชอบ ผู้ปกครองต้องไม่กระทำการเหล่านี้ต่อเด็ก เช่น ทอดทิ้งเด็กไว้ในสถานรับเลี้ยงเด็กหรือสถานพยาบาล หรือไว้กับบุคคลรับจ้างเลี้ยงเด็กโดยเจตนาไม่รับเด็กกลับคืน หรือละทิ้งเด็กไว้ในสถานที่ที่ไม่จัดให้มีการป้องกันดูแลสวัสดิภาพ หรือให้การเลี้ยงดูที่เหมาะสม หรือละเลยไม่ทำให้สิ่งที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิต จะทำให้เกิดอันตรายแก่เด็กได้ หรือขัดขวางการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็ก หรือทารุณกรรมต่อร่างกายหรือจิตใจของเด็ก หรือใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการขอราน หรือการกระทำผิดเพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากเด็ก

1.4 การส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา

นอกจากการสงเคราะห์และให้การคุ้มครองเด็กแล้ว กฎหมายยังกำหนดให้มีการส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การให้คำปรึกษาแนะนำ โรงเรียนและสถานศึกษาต้องมีระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนวให้คำปรึกษาและฝึกอบรมเพื่อให้มีความประพฤติที่เหมาะสม มีความรับผิดชอบต่อสังคม และเกิดความปลอดภัยแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง

2. การปฏิบัติตนตามระเบียบ นักเรียนและนักศึกษาต้องประพฤติตนตามระเบียบของโรงเรียนหรือสถานศึกษา โดยไม่ต้องปฏิบัติสิ่งเหล่านี้ เช่น หนีเรียนหรือออกนอกสถานศึกษาในเวลาเรียนโดยไม่ได้รับอนุญาต เล่นการพนันหรือจัดให้มีการเล่นพนันหรือมั่วสุมในวงการเล่น สิ่งมีเนมา บุหรี่ หรือยาเสพติด ลักทรัพย์ กรรโชกทรัพย์ ข่มขู่ หรือยังคับขืนใจเพื่อเอาทรัพย์สินบุคคลอื่น ก่อเหตุทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายบุคคลอื่น เตรียมการหรือกระทำการอันน่าจะเกิดความไม่สงบเรียบร้อยหรือขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน แสดงพฤติกรรมทางซู้สาวที่ไม่เหมาะสมในที่สาธารณะ เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี รวมทั้งออกนอกสถานที่พักเวลากลางคืนเพื่อเที่ยวเตร่หรือรวมกลุ่มสร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

1.5 ประโยชน์ของการปฏิบัติตนตามกฎหมายคุ้มครองเด็ก

การปฏิบัติตนตามกฎหมายคุ้มครองเด็กจะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อตนเอง การได้รู้ถึงลักษณะและพฤติกรรมของเด็กที่ได้รับการสงเคราะห์ย่อมจะทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงคุณค่าของการประพฤติตนให้เป็นคนดี หลีกเลี่ยงการกระทำผิดต่างๆ และให้ความเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ผู้ปกครองและครู ตลอดจนแนะนำและชักจูงเพื่อนๆ ไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวในสิ่งไม่ดีทั้งหลายซึ่งจะเป็นภัยอันตรายต่อตนเองได้ ส่งผลให้ตนเองเกิดความปลอดภัย คลายความทุกข์กังวลของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่มีความห่วงใยต่อตัวเรา ด้วยเหตุที่ลูกปฏิบัติดี

2. ประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม ครอบครัวเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและสังคม เมื่อเราปฏิบัติตนได้เหมาะสม ครอบครัวย่อมมีความอบอุ่น หากหลายครอบครัวมีลักษณะเช่นเดียวกัน ย่อมจะทำให้ชุมชนและสังคมปราศจากบุคคลที่ขาดระเบียบ สังคมย่อมมีความเจริญรุ่งเรืองและก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาประเทศ

2. กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา

กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาในปัจจุบัน ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีสาระสำคัญที่ควรรู้และทำความเข้าใจ ดังนี้

2.1 จุดมุ่งหมายและหลักการ

เนื่องจากมนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่จะส่วนพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า ดังนั้น การศึกษาจึงมีส่วนสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้คนในชาติมีความรู้ เพื่อนำไปพัฒนาประเทศต่อไป รัฐจึงต้องลงทุนด้านการศึกษา เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติขึ้นมาทดแทนผู้ใหญ่ที่จะอ่อนกำลังลงในอนาคต ประเทศชาติจึงต้องทุ่มเทงบประมาณจำนวนมากเพื่อพัฒนาการศึกษา สำหรับการจัดการศึกษาของทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยมุ่งเน้นให้คนในสังคมมีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม และดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณีของชาติ

2.2 หน้าที่ของรัฐในการจัดการศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 กำหนดให้รัฐจะต้องดำเนินการทางด้านการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน ดังนี้

1. รัฐต้องจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี โดยให้เด็กและเยาวชนในชาติมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการเข้ารับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย
2. รัฐต้องจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ สำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคมต้องจัดให้มีการสื่อสารและการเรียนรู้ สำหรับผู้ที่มีร่างกายพิการ ทูพพลภาพ บุคคลที่ไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ บุคคลที่ไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส

2.3 สิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

บิดามารดา หรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับจำนวน 9 ปี โดยให้เด็กที่มีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดเข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุสิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับ ตลอดจนให้ได้รับการศึกษานอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับ ตลอดจนให้ได้รับการศึกษาภาคบังคับตามความพร้อมของครอบครัว

2.4 รูปแบบการจัดการศึกษา

1. การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาการศึกษา การวัด และการประเมินผลอันเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน ได้แก่ การเรียนการสอนในโรงเรียน วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน
2. การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมกับสภาพปัญหา และความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม เช่น การศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เป็นต้น
3. การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อมและโอกาส โดยอาศัยจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งเรียนรู้ เช่น การฝึกอบรมวิชาชีพของสถาบันแรงงานต่าง ๆ การอบรมวิชาชีพในสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน การอบรมภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ตามสถาบันต่าง ๆ เป็นต้น

2.5 แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดการศึกษาทุกรูปแบบจะเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ แะพัฒนาตนเองได้ โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ด้วยเหตุนี้ กระบวนการจัดการเรียนรู้อาจต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

3. กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตของคนในสังคม โดยทั่วไปจะเกี่ยวข้องกับการบริโภคสินค้าและการใช้บริการ เช่น มนุษย์ต้องบริโภคอาหาร เครื่องดื่ม ต้องใช้บริการรถประจำทาง รถไฟฟ้า รวมทั้งบริการอื่นๆ เพื่ออำนวยความสะดวก เช่น การใช้บัตรเครดิต โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น ดังนั้นการบริโภคหรือการใช้บริการต่าง ๆ จะต้องได้มาตรฐานและมีคุณภาพครบถ้วนตามที่ผู้ผลิตได้โฆษณาแนะนำไว้ ด้วยเหตุนี้ รัฐในฐานะผู้คุ้มครองดูแลประชาชน หากพบว่าประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากการบริโภคสินค้าและบริการจะต้องรีบ เข้าไปแก้ไขเยียวยาและชดเชยความเสียหายให้กับประชาชน

หน่วยงานที่คุ้มครองผู้บริโภคมีอยู่หลากหลายและกระจายตามประเภทของการบริโภคสินค้าและบริการ เช่น

1. กรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับอาหาร ยา หรือเครื่องสำอาง เป็นหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข ที่ต้องเข้ามาดูแล
2. กรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมก็เป็นหน้าที่ของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ที่ต้องเข้ามาดูแล
3. กรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับเจ้าของธุรกิจจัดสรรที่ดิน อาคารชุด เป็นหน้าที่ของกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทยเข้ามาดูแล
4. กรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับคุณภาพหรือราคาสินค้าอุปโภคบริโภค เป็นหน้าที่ของกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ ที่ต้องเข้ามาดูแล
5. กรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับการประกันภัยหรือประกันชีวิต เป็นหน้าที่ของกรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ ที่ต้องเข้ามาดูแล

สำหรับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 จัดเป็นกฎหมายเฉพาะที่ที่ไม่ซับซ้อนหรือขัดกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่คุ้มครองผู้บริโภคในด้านต่างๆ ตามตัวอย่างข้างต้น เพราะหากเกิดกรณีจำเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบมิได้ดำเนินการแก้ไขหรือดำเนินการไม่ครบถ้วนตามขั้นตอนของกฎหมาย ผู้เดือดร้อนสามารถร้องเรียนต่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อให้สั่งการแก้ไขแทนได้ เพราะสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นหน่วยงานคุ้มครองด้านการบริโภคสินค้าและบริการทั่วไป นอกเหนือจากการทำงานของหน่วยงานอื่น ๆ

กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ได้บัญญัติสิทธิของผู้บริโภคได้ 5 ประการคือ

1. สิทธิที่จะได้รับข่าวสารรวมทั้งคำพรรณนาคุณภาพที่ถูกต้องและเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการได้แก่ สิทธิที่จะได้รับการโฆษณาหรือการแสดงฉลากตามความเป็นจริงและปราศจากพิษภัยแก่ผู้บริโภค รวมตลอดถึงสิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการอย่างถูกต้องและเพียงพอที่จะไม่หลงผิด ในการซื้อสินค้าหรือรับบริการโดยไม่เป็นธรรม
2. สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการได้แก่ สิทธิที่จะเลือกซื้อสินค้าหรือรับบริการด้วยความ สมัครใจของผู้บริโภค และปราศจากการชักจูงใจอันไม่เป็นธรรม

3. สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการได้แก่ สิทธิที่จะได้รับสินค้าหรือบริการที่ปลอดภัย มีสภาพและคุณภาพได้มาตรฐานเหมาะสมแก่การใช้ ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกายหรือทรัพย์สิน ในกรณีใช้ตามคำแนะนำหรือระมัดระวังตามสภาพของสินค้าหรือบริการนั้นแล้ว

4. สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญาได้แก่ สิทธิที่จะได้รับข้อสัญญาโดยไม่ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบธุรกิจ

5. สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหายได้แก่ สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองและชดเชยค่าเสียหาย เมื่อมีการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคตามข้อ 1, 2, 3 และ 4 ดังกล่าว

นอกจากนี้ ผู้บริโภคจะต้องปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริโภค โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย ในที่นี้จะขอกกล่าวถึงหน้าที่ของผู้บริโภคที่ควรปฏิบัติ คือ

1. ผู้บริโภคต้องใช้ความระมัดระวังตามสมควรในการซื้อสินค้าหรือรับบริการ เช่น ตรวจสอบฉลากแสดงราคาและปริมาณ ไม่หลงเชื่อในคำโฆษณาคุณภาพสินค้า

2. การเข้าทำสัญญาผูกมัดการตามกฎหมาย โดยการลงมือชื่อ ต้องตรวจสอบความชัดเจนของภาษาที่ใช้ตามสัญญาให้เข้าใจรัดกุม หรือควรปรึกษาผู้รู้ทางกฎหมายหากไม่เข้าใจ

3. ข้อตกลงต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีผลบังคับใช้ ควรทำเป็นหนังสือและลงลายมือชื่อผู้ประกอบธุรกิจด้วย

4. ผู้บริโภคมีหน้าที่เก็บหลักฐานไว้ เพื่อประโยชน์ในการเรียกร้องค่าเสียหาย

5. เมื่อมีการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค ผู้บริโภคควรดำเนินการเรียกร้องต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือต่อคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

4. กฎหมายคุ้มครองลิขสิทธิ์

ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ให้ความหมายไว้ว่า ลิขสิทธิ์ หมายถึง สิทธิแต่ผู้เดียวของผู้สร้างสรรค์ผลงานที่จะทำการใด ๆ กับงานที่สร้างสรรค์ได้ทำขึ้น เช่น การทำซ้ำหรือดัดแปลงนำออกเผยแพร่ต่อสาธารณชน นำออกให้ผู้อื่นเช่าต้นฉบับรวมทั้งอนุญาตให้ผู้อื่นใช้ลิขสิทธิ์ของตนได้

ลิขสิทธิ์จัดเป็นทรัพย์สินทางปัญญาอย่างหนึ่งในหลาย ๆ อย่าง โดยผลงานลิขสิทธิ์ที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของมนุษย์จะได้รับความคุ้มครองจากพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ปี พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติเครื่องหมาย พ.ศ. 2534 พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 และพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 ซึ่งในกฎหมายแต่ละฉบับเป็นการคุ้มครองผลงานที่มนุษย์ใช้ความสามารถและสติปัญญาสร้างสรรค์ขึ้น

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ได้กำหนดขอบข่ายงานที่มีลิขสิทธิ์ ดังนี้

1. ต้องเป็นงานที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของผู้สร้างสรรค์ โดยเกิดขึ้นจากความคิดริเริ่มของตนเอง มิได้ทำซ้ำ หรือดัดแปลงงานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่น เช่น นายแดง คิดเค้าโครงเรื่องของหนังสือ และแต่งหนังสือเล่มนั้นขึ้น โดยมีได้ลอกเลียนผลงานการประพันธ์ของบุคคลใด

2. ต้องเป็นผลงานที่เป็นรูปเป็นร่างสามารถจับต้องสัมผัสได้ หรือมองเห็นได้ มิใช่เป็นเพียงความคิดแต่มีได้ลงมือทำ

3. ต้องเป็นงานประเภทต่าง ๆ ที่กฎหมายได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 รวม 9 ประเภท ดังนี้

3.1 งานวรรณกรรม (Literary Work) ได้แก่ งานแต่งหนังสือ ทำภาพประกอบ เป็นต้น

3.2 งานนาฏกรรม (Dramatic Work) ได้แก่ การคิดทำเดิน ทำรำ จินตลีลาประกอบเพลง การแสดงประกอบเป็นเรื่องราว การแสดงละครใบ้ ปาฐกถา เทศนา สุนทรพจน์ เป็นต้น

3.3 งานดนตรี (Musical Work) ได้แก่ ผลงานการแต่งเพลง แต่งคำร้อง ทำนอง เรียบเรียงเสียงประสาน เป็นต้น

3.4 งานศิลปกรรม (Artistic Work) ได้แก่ ผลงานด้านศิลปะ การวาด การปั้น การให้สี แกะสลัก จิตรกรรม ภาพพิมพ์ ภาพถ่าย ภาพประกอบแผนที่ โครงสร้าง ภาพสามมิติ เป็นต้น

3.5 งานโสตทัศนศึกษา (Audio Visual Work) ได้แก่ ภาพแผ่นใส ระบบแสง สี เสียง ภาพประกอบเสียง เป็นต้น

3.6 งานภาพยนตร์ (Cinematographic Work) ได้แก่ ผลงานการสร้างภาพยนตร์ เป็นต้น

3.7 งานส่งบันทึกเสียง (Sound Recording Work) ได้แก่ เทปบันทึกเสียงรายการแสดงสด เป็นต้น

3.8 งานแพร่เสียง แพร่ภาพ (Sound and Video Broadcasting Works) ได้แก่ การกระจายเสียงในวิทยุหรือโทรทัศน์ รายการที่ออกอากาศ หรือกระจายเสียง ระบบสายเคเบิล การส่งสัญญาณผ่านระบบดาวเทียม เป็นต้น

3.9 งานอื่นใดในแผนกวรรณคดี แผนกวิทยาศาสตร์หรือแผนกศิลปะ (any other work in the Literary Scientific or artistic domain)

4. สิทธิของผู้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ งานอันมีลิขสิทธิ์ทั้ง 9 ประเภทที่กล่าวมาข้างต้น พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ได้ให้ความคุ้มครองเจ้าของลิขสิทธิ์ ซึ่งเป็นผู้สร้างสรรค์ผลงานมีสิทธิแต่ผู้เดียวที่กระทำการใด ๆ ต่อไปนี้

4.1 ทำซ้ำ หรือดัดแปลง หมายถึง คัดลอกไม่ว่าจะเป็นวิธีการใด ๆ เลียนแบบทำสำเนา ทำแม่พิมพ์บันทึกเสียง บันทึกภาพหรือทั้งภาพทั้งเสียงจากต้นฉบับ สำเนา หรือจากการโฆษณาใน ส่วนอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน โดยไม่มีลักษณะเป็นการจัดทำงานขึ้นมาใหม่

4.2 เผยแพร่ต่อสาธารณชน หมายถึง ทำให้ปรากฏต่อสาธารณชน โดยการแสดง บรรยาย บรรเลง ทำให้ปรากฏเสียงหรือภาพ การสร้าง จำหน่าย หรือโดยวิธีอื่นใดกับงานที่จัดทำขึ้น

4.3 ให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนางานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์และ สิ่งบันทึกเสียง

4.4 อนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิในงานที่ทำซ้ำ ดัดแปลงงานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่น

5. อายุความแห่งการคุ้มครองลิขสิทธิ์ คือระยะเวลาที่เจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์จะห้ามหรือ ฟ้องร้องดำเนินคดี เพื่อเอาความผิดแก่บุคคลใด ที่ลอกเลียน ทำซ้ำ หรือทำการใด ๆ ที่เป็นการละเมิด ลิขสิทธิ์ให้ต้องได้รับโทษตามกฎหมายลิขสิทธิ์ไว้ แต่มิได้คุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์ตลอดไป การ คุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งมีรายละเอียดปลีกย่อยอีกมากมาย เช่น สิทธิ์ในลิขสิทธ์นั้นจะมีอายุต่อไปอีก 50 ปี นับตั้งแต่เจ้าของลิขสิทธ์ถึงแก่ความตาย แต่หลังจาก 50 ปี ต่อมา ลิขสิทธ์นั้นจะตกเป็นของสาธารณะ โดยที่ใครจะนำไปใช้ได้โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตจาก ใครทั้งสิ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งประกอบด้วยภาพ ภาพเคลื่อนไหว และตัวอักษร ตามรูปแบบของหนังสือนิทานในรูปแบบของสื่อมัลติมีเดีย ซีดีรอม เพื่อ ใช้ร่วมกับคอมพิวเตอร์ และเป็นสื่อที่นักเรียนสามารถศึกษาทบทวนและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

2. ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ผลการเรียนรู้โดยการอ่านหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ซึ่งวัดและประเมินผลขณะเรียนรู้และหลังการเรียนรู้ โดยกำหนดเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละของคะแนนที่นักเรียนอ่านหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน และตอบคำถามในแบบฝึกหัดระหว่างเรียน

80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละของคะแนนที่นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผล สัมฤทธิ์หลังเรียน เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการสอบวัดความรู้ที่ได้จากการอ่าน หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. เนื้อหา หมายถึง เนื้อหาวิชาที่ใช้ในการศึกษาวิจัยค้นคว้าเป็นเนื้อหาในรายวิชา ส 22103 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เรื่องกฎหมาย ในชีวิตประจำวัน ซึ่งกล่าวถึงความหมาย ความสำคัญ และประเภทของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ

คุ้มครองสิทธิของบุคคล มีด้วยกันทั้งหมด 4 เรื่อง คือ 1. กฎหมายคุ้มครองเด็ก 2. กฎหมายการศึกษา
3. กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค 4. กฎหมายลิขสิทธิ์

5. ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนที่มีต่อหนังสือ
อิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน เกี่ยวกับเนื้อหา การใช้ภาษา แบบฝึกหัดท้ายบท
คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ที่วัดได้จากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็น
แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อสอบถาม
ความคิดเห็นเพิ่มเติม

6. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ
สตรีวิทยาพุทธมณฑล แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

เรื่อง การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดช่วยตอบตามความเป็นจริงแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ชื่อ.....
2. วุฒิทางการศึกษา.....
3. ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน.....
4. ประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและแนวทางการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1. ท่านคิดว่าระดับความยากง่ายของเนื้อหาเรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่นำมาพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ควรแบ่งเนื้อหาอย่างไรและควรเรียงลำดับเนื้อหาอย่างไรจึงทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ

.....

.....

2. ท่านคิดว่าการสอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเพื่อให้สามารถเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาเรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันควรมีการนำเสนอข้อมูลเข้าสู่บทเรียนในรูปแบบใด

.....

.....

3. ท่านคิดว่าในแต่ละเนื้อหาควรมีการใส่กิจกรรมอย่างไรบ้าง จึงจะทำให้การเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เกิดความน่าสนใจ

.....

.....

4. แบบฝึกหัดที่ใช้ในการฝึกให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันควรมีรูปแบบใด

.....

.....

5. เกณฑ์การตัดสินว่าผู้เรียนสามารถเข้าใจและนำเรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันไปใช้ได้นั้น ควรตรวจสอบจากสิ่งใด

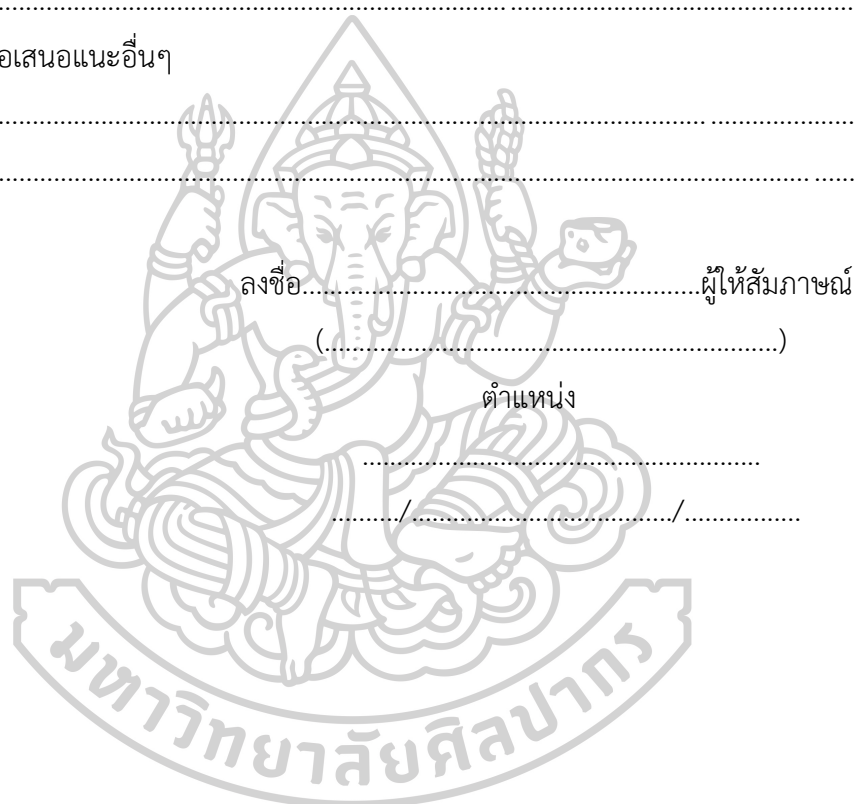
.....

.....

6. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ส่วนที่ 1 หลักการเบื้องต้น

หัวข้อวิจัย

การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

ผู้วิจัย

นางสาวกรรณิการ์ กลับลกุล นักศึกษาปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

เนื้อหา

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม
 มาตรฐานการเรียนรู้ที่ ส 2.1 : เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.1/1 ปฏิบัติตามกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิของบุคคล

ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวัน

กฎหมายเป็นระเบียบ กฎเกณฑ์ และกติกาของสังคมที่กำหนดขึ้นมาเพื่อบังคับให้คนในสังคมประพฤติปฏิบัติตาม เพราะหากสังคมไม่มีกฎหมาย สมาชิกของสังคมย่อมปฏิบัติตามอำเภอใจของตนเอง ซึ่งอาจจะไปละเมิดสิทธิจนก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นและทำให้สังคมสับสนวุ่นวายได้ ดังนั้นหากต้องการให้สังคมเป็นระเบียบ สงบ และคนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข สมาชิกของสังคมทุกคนต้องปฏิบัติตามกฎหมาย

กฎหมายที่ควรศึกษาในชั้นนี้เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคล ได้แก่ กฎหมายคุ้มครองเด็ก กฎหมายการศึกษา กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค และกฎหมายลิขสิทธิ์

1. กฎหมายคุ้มครองเด็ก

กฎหมายคุ้มครองเด็กหรือพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เป็นกฎหมายที่กำหนดวิธีการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับการอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และมีพัฒนาการที่เหมาะสม ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมความมั่นคงของสถาบันครอบครัว รวมทั้งป้องกันมิให้เด็กถูกทารุณกรรม ตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ หรือถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองเด็ก 3 ระดับ ได้แก่ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด เพื่อทำหน้าที่ในการคุ้มครองเด็ก มีสาระสำคัญ ดังนี้

1.1 การสงเคราะห์เด็ก

การสงเคราะห์เด็ก คือ การอุปการะเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กที่ได้รับการสงเคราะห์สำหรับเด็กที่ได้รับการสงเคราะห์มีหลายประเภท ได้แก่

1. เด็กเร่ร่อน คือ เด็กที่ไม่มีบิดามารดา หรือผู้ปกครอง หรือมีแต่ไม่เลี้ยงดูสามารถเลี้ยงดูได้จนทำให้เด็กต้องเร่ร่อนไปในที่ต่างๆ หรือเด็กที่มีชีวิตเร่ร่อนจนน่าจะเกิดอันตรายต่อสวัสดิภาพของตน รวมทั้งเด็กกำพร้าซึ่งเป็นเด็กที่บิดามารดาเสียชีวิต หรือเด็กที่ไม่มีบิดามารดา หรือไม่อาจสืบหาบิดามารดาได้ ตลอดจนเด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือผลัดหลงทาง

2. เด็กที่ผู้ปกครองไม่สามารถอุปการะเลี้ยงดูได้ เช่น ถูกจำคุก กักขัง พิกัด พุพพลภาพเจ็บป่วยเรื้อรัง ยากจน เป็นผู้เยาว์ หย่า ถูกทิ้งร้าง เป็นโรคจิตหรือโรคประสาท

3. เด็กที่ผู้ปกครองมีความประพฤติหรือประกอบอาชีพไม่เหมาะสม ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางร่างกายหรือจิตใจของเด็กที่อยู่ในความปกครอง

4. เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยมิชอบ ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำหรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ถูกทารุณกรรม หรือตกอยู่ในภาวะอื่นซึ่งอาจเป็นเหตุให้เด็กมีความประพฤติเสื่อมเสียในทางศีลธรรมอันดีหรือเกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ

5. เด็กพิการ เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย สมออง สติปัญญา หรือจิตใจ รวมทั้งเด็กที่อยู่ในสภาพยากลำบาก ซึ่งเป็นเด็กที่อยู่ในครอบครัวยากจนหรือบิดามารดาหย่าร้าง ทั้งร้าง ถูกคุมขัง หรือแยกกันอยู่และได้รับความลำบาก หรือเด็กที่ต้องรับภาระหน้าที่ในครอบครัวเกินวัย หรือความสามารถและสติปัญญา หรือเด็กที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้

6. เด็กที่อยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ ได้แก่ เด็กซึ่งกระทำความผิด หรือต้องหาว่ากระทำความผิด หรือเด็กซึ่งได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิด ที่ศาล พนักงาน อัยการ หรือพนักงานสอบสวนเห็นว่าตามพฤติกรรมหรือสภาพแวดล้อมต้องได้รับการสงเคราะห์

1.2 การคุ้มครองเด็ก

การคุ้มครองเด็กหรือการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก คือ การให้การศึกษอบรม ฝึกอาชีพ เพื่อแก้ไขความประพฤติ บำบัด รักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจแก่เด็ก สำหรับเด็กที่จะได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพมี 3 ลักษณะ ได้แก่

1. เด็กที่ถูกทารุณกรรม คือ เด็กที่ถูกกระทำหรือละเว้นการกระทำใดๆ จนเป็นเหตุให้เด็กเสื่อมเสียเสรีภาพหรือเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ การกระทำทางเพศต่อเด็ก การใช้เด็กให้กระทำหรือประพฤตินลักษณะที่น่าจะเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ หรือขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรม

2. เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด คือเด็กที่มีลักษณะเฉพาะดังนี้

2.1 เด็กที่ประพฤติตนไม่สมควร เช่น เกเร ข่มเหงรังแกผู้อื่น เล่นการพนัน เสพสุรายาเสพติดให้โทษ ซื้อหรือขายบริการทางเพศ หรือไม่เข้าเรียนในโรงเรียน

2.2 เด็กที่ประกอบอาชีพหรือคบหาสมาคมกับบุคคลที่น่าจะชักนำไปในทางกระทำผิดกฎหมายหรือขัดต่อศีลธรรมอันดี เช่น ขอทาน มั่วสุมสร้างความเดือนร้อนแก่ผู้อื่น หรือมีอาชีพที่ผิดกฎหมาย

2.3 เด็กที่อยู่ในสภาพแวดล้อมหรือสถานที่อันอาจชักนำไปในทางเสียหาย เช่น กับบุคคลที่ติดยาเสพติดให้โทษหรือให้บริการทางเพศ เร่ร่อน ถูกทอดทิ้ง

3. เด็กที่อยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ มี 4 ลักษณะ ได้แก่

3.1 เด็กที่ต้องหาว่ากระทำผิดกฎหมาย แต่อายุยังไม่ถึงเกณฑ์ที่ต้องรับโทษทางอาญา

3.2 เด็กที่ศาลหรือผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนส่งมารับการคุ้มครองสวัสดิภาพและไม่มีผู้ปกครองหรือผู้ให้การอุปการะเลี้ยงดู หรือมีแต่ไม่อยู่ในสภาพที่จะให้การเอาใจใส่ดูแลแก่เด็กได้

3.3 เด็กที่ประกอบอาชีพที่น่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ หรือประกอบอาชีพในบริเวณที่เสี่ยงอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ

3.4 เด็กที่อาศัยอยู่กับบุคคลหรือมีพฤติกรรมที่น่าสงสัยว่าประกอบอาชีพที่ไม่สุจริต หรือหลอกลวงประชาชน

ทั้งนี้ผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กจะไปเยี่ยมเยียน ให้คำปรึกษา แนะนำกับผู้ปกครองในเรื่องการอบรมสั่งสอนและการเลี้ยงดูเด็ก รวมทั้งตักเตือนในเรื่องความประพฤติ การศึกษา และการประกอบอาชีพแก่เด็ก ตลอดจนรายงานสภาพความเป็นอยู่ของเด็กและผู้ปกครองต่อผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.3 การปฏิบัติต่อเด็ก

กฎหมายกำหนดวิธีการปฏิบัติต่อเด็กไว้ 3 ประการ คือ

1. ต้องให้เด็กได้รับประโยชน์สูงสุด การปฏิบัติต่อเด็กต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ เช่น ในด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจและอารมณ์ เด็กต้องได้รับการป้องกันโรค การรักษาพยาบาล มีโอกาสเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และได้รับข้อมูลสารสนเทศที่เหมาะสมจากแหล่งต่างๆ ได้รับการอบรมเลี้ยงดูด้วยความรักความเข้าใจ ความเอาใจใส่ ให้มีความรู้และทักษะในการดำรงชีวิต มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อครอบครัว สังคม และการดำเนินชีวิต มีความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองอย่างถูกต้อง นอกจากนี้จะต้องปฏิบัติต่อเด็กอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา หรือความคิดเกี่ยวกับการเมือง

2. ต้องให้เด็กได้รับการอุปการะเลี้ยงดู ผู้ปกครองต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรม สั่งสอนและพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนตามสมควรแก่ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด เช่น มีการจดทะเบียนการเกิด มีผู้ปกครองตามกฎหมาย ได้รับการศึกษา ได้รับสิทธิทางด้านสาธารณสุขและการคุ้มครองจากหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ตลอดจนต้องคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนมิให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ

3. ต้องไม่ปฏิบัติต่อเด็กโดยมิชอบ ผู้ปกครองต้องไม่กระทำการเหล่านี้ต่อเด็ก เช่น ทอดทิ้งเด็กไว้ในสถานรับเลี้ยงเด็กหรือสถานพยาบาล หรือไว้กับบุคคลรับจ้างเลี้ยงเด็กโดยเจตนาไม่รับเด็กกลับคืน หรือละทิ้งเด็กไว้ในสถานที่ที่ไม่จัดให้มีการป้องกันดูแลสวัสดิภาพ หรือให้การเลี้ยงดูที่เหมาะสม หรือละเลยไม่ทำให้สิ่งที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิต จะทำให้เกิดอันตรายแก่เด็กได้ หรือขัดขวางการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็ก หรือทารุณกรรมต่อร่างกายหรือจิตใจของเด็ก หรือใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการขอราน หรือการกระทำผิดเพื่อการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากเด็ก

1.4 การส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา

นอกจากการสงเคราะห์และให้การคุ้มครองเด็กแล้ว กฎหมายยังกำหนดให้มีการส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การให้คำปรึกษาแนะนำ โรงเรียนและสถานศึกษาต้องมีระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนวให้คำปรึกษาและฝึกอบรมเพื่อให้มีความประพฤติที่เหมาะสม มีความรับผิดชอบต่อสังคม และเกิดความปลอดภัยแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง

2. การปฏิบัติตนตามระเบียบ นักเรียนและนักศึกษาต้องประพฤติตนตามระเบียบของโรงเรียนหรือสถานศึกษา โดยไม่ต้องปฏิบัติสิ่งเหล่านี้ เช่น หนีเรียนหรือออกนอกสถานศึกษาในเวลาเรียนโดยไม่ได้รับอนุญาต เล่นการพนันหรือจัดให้มีการเล่นพนันหรือมั่วสุ่มในวงการเล่น สิ่งมีนเมา บุหรี่ หรือยาเสพติด ลักทรัพย์ กรรโชกทรัพย์ ช่มชู้ หรือยังคับขี้ใจเพื่อเอาทรัพย์สินบุคคลอื่น ก่อเหตุทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายบุคคลอื่น เตรียมการหรือกระทำการอันน่าจะเกิดความไม่สงบเรียบร้อยหรือขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน แสดงพฤติกรรมทางซู้สาวที่ไม่เหมาะสมในที่สาธารณะ เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี รวมทั้งออกนอกสถานที่พักเวลากลางคืนเพื่อเที่ยวเตร่หรือรวมกลุ่มสร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

1.5 ประโยชน์ของการปฏิบัติตนตามกฎหมายคุ้มครองเด็ก

การปฏิบัติตนตามกฎหมายคุ้มครองเด็กจะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อตนเอง การได้รู้ถึงลักษณะและพฤติกรรมของเด็กที่ได้รับการสงเคราะห์ ย่อมจะทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงคุณค่าของการประพฤติตนให้เป็นคนดี หลีกเลี่ยงการกระทำผิดต่างๆ และให้ความเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ผู้ปกครองและครู ตลอดจนแนะนำและชักจูงเพื่อนๆ ไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวในสิ่งไม่ดีทั้งหลายซึ่งจะเป็นภัยอันตรายต่อตนเองได้ ส่งผลให้ตนเองเกิดความปลอดภัย คลายความทุกข์กังวลของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่มีความห่วงใยต่อตัวเรา ด้วยเหตุที่ถูกปฏิบัติดี

2. ประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม ครอบครัวเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและสังคม เมื่อเราปฏิบัติตนได้เหมาะสม ครอบครัวย่อมมีความอบอุ่น หากหลายครอบครัวมีลักษณะเช่นเดียวกัน ย่อมจะทำให้ชุมชนและสังคมปราศจากบุคคลที่ขาดระเบียบ สังคมย่อมมีความเจริญรุ่งเรืองและก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาประเทศ

2. กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา

กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาในปัจจุบัน ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีสาระสำคัญที่ควรรู้และทำความเข้าใจ ดังนี้

2.1 จุดมุ่งหมายและหลักการ

เนื่องจากมนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่จะส่วนพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า ดังนั้น การศึกษาจึงมีส่วนสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้คนในชาติมีความรู้ เพื่อนำไปพัฒนาประเทศต่อไป รัฐจึงต้องลงทุนด้านการศึกษา เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติขึ้นมาทดแทนผู้ใหญ่ที่จะอ่อนกำลังลงในอนาคต ประเทศชาติจึงต้องทุ่มเทงบประมาณจำนวนมากเพื่อพัฒนาการศึกษา สำหรับการจัดการศึกษาของทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยมุ่งเน้นให้คนในสังคมมีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม และดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณีของชาติ

2.2 หน้าที่ของรัฐในการจัดการศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 กำหนดให้รัฐจะต้องดำเนินการทางด้านการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน ดังนี้

1. รัฐต้องจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี โดยให้เด็กและเยาวชนในชาติมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการเข้ารับการศึกษอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

2. รัฐต้องจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ สำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคมต้องจัดให้มีการสื่อสารและการเรียนรู้ สำหรับผู้ที่มีร่างกายพิการ หูพลาภาพ บุคคลที่ไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ บุคคลที่ไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส

3. สิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

บิดามารดา หรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับจำนวน 9 ปี โดยให้เด็กที่มีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดเข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุสิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับ ตลอดจนให้ได้รับการศึกษานอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับ ตลอดจนให้ได้รับการศึกษาภาคบังคับตามความพร้อมของครอบครัว

2.4 รูปแบบการจัดการศึกษา

1. การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษากำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาการศึกษา การวัด และการประเมินผลอันเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน ได้แก่ การเรียนการสอนในโรงเรียน วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน

2. การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษามีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมกับสภาพปัญหา และความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม เช่น การศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เป็นต้น

3. การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อมและโอกาส โดยอาศัยจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งเรียนรู้ เช่น การฝึกอบรมวิชาชีพของสถาบันแรงงานต่าง ๆ การอบรมวิชาชีพในสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน การอบรมภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ตามสถาบันต่าง ๆ เป็นต้น

2.5 แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดการศึกษาทุกรูปแบบจะเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ แะพัฒนาตนเองได้ โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ด้วยเหตุนี้ กระบวนการจัดการเรียนรู้จึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

3. กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตของคนในสังคม โดยทั่วไปจะเกี่ยวข้องกับการบริโภคสินค้าและการใช้บริการ เช่น มนุษย์ต้องบริโภคอาหาร เครื่องดื่ม ต้องใช้บริการรถประจำทาง รถไฟฟ้า รวมทั้งบริการอื่นๆ เพื่ออำนวยความสะดวก เช่น การใช้บัตรเครดิต โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น ดังนั้นการบริโภคหรือการใช้บริการต่าง ๆ จะต้องได้มาตรฐานและมีคุณภาพครบถ้วนตามที่ผู้ผลิตได้โฆษณาแนะนำไว้ ด้วยเหตุนี้ รัฐในฐานะผู้คุ้มครองดูแลประชาชน หากพบว่าประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากการบริโภคสินค้าและบริการจะต้องรีบ เข้าไปแก้ไขเยียวยาและชดเชยความเสียหายให้กับประชาชน

หน่วยงานที่คุ้มครองผู้บริโภคมีอยู่หลากหลายและกระจายตามประเภทของการบริโภคสินค้าและบริการ เช่น

1. กรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับอาหาร ยา หรือเครื่องสำอาง เป็นหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข ที่ต้องเข้ามาดูแล
2. กรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมก็เป็นหน้าที่ของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ที่ต้องเข้ามาดูแล
3. กรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับเจ้าของธุรกิจจัดสรรที่ดิน อาคารชุด เป็นหน้าที่ของกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทยเข้ามาดูแล
4. กรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับคุณภาพหรือราคาสินค้าอุปโภคบริโภค เป็นหน้าที่ของกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ ที่ต้องเข้ามาดูแล
5. กรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับการประกันภัยหรือประกันชีวิต เป็นหน้าที่ของกรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ ที่ต้องเข้ามาดูแล

สำหรับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 จัดเป็นกฎหมายเฉพาะที่ที่ไม่ซับซ้อนหรือขัดกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่คุ้มครองผู้บริโภคในด้านต่างๆ ตามตัวอย่างข้างต้น เพราะหากเกิดกรณีจำเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบมิได้ดำเนินการแก้ไขหรือดำเนินการไม่ครบถ้วนตามขั้นตอนของกฎหมาย ผู้เดือดร้อนสามารถร้องเรียนต่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อให้สั่งการแก้ไขแทนได้ เพราะสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นหน่วยงานคุ้มครองด้านการบริโภคสินค้าและบริการทั่วไป นอกเหนือจากการทำงานของหน่วยงานอื่น ๆ

กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ได้บัญญัติสิทธิของผู้บริโภคได้ 5 ประการคือ

1. สิทธิที่จะได้รับข่าวสารรวมทั้งคำพรรณนาคุณภาพที่ถูกต้องและเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการได้แก่ สิทธิที่จะได้รับการโฆษณาหรือการแสดงฉลากตามความเป็นจริงและปราศจากพิษภัยแก่ผู้บริโภค รวมตลอดถึงสิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการอย่างถูกต้องและเพียงพอที่จะไม่หลงผิด ในการซื้อสินค้าหรือรับบริการโดยไม่เป็นธรรม
2. สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการได้แก่ สิทธิที่จะเลือกซื้อสินค้าหรือรับบริการโดยความ สมัครใจของผู้บริโภค และปราศจากการชักจูงใจอันไม่เป็นธรรม

3. สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการได้แก่ สิทธิที่จะได้รับสินค้าหรือบริการที่ปลอดภัย มีสภาพและคุณภาพได้มาตรฐานเหมาะสมแก่การใช้ ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกายหรือทรัพย์สิน ในกรณีใช้ตามคำแนะนำหรือระมัดระวังตามสภาพของสินค้าหรือบริการนั้นแล้ว

4. สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญาได้แก่ สิทธิที่จะได้รับข้อสัญญาโดยไม่ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบธุรกิจ

5. สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหายได้แก่ สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองและชดเชยค่าเสียหาย เมื่อมีการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคตามข้อ 1, 2, 3 และ 4 ดังกล่าว

นอกจากนี้ ผู้บริโภคจะต้องปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริโภค โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย ในที่นี้จะขอกกล่าวถึงหน้าที่ของผู้บริโภคที่ควรปฏิบัติ คือ

1. ผู้บริโภคต้องใช้ความระมัดระวังตามสมควรในการซื้อสินค้าหรือรับบริการ เช่น ตรวจสอบฉลากแสดงราคาและปริมาณ ไม่หลงเชื่อในคำโฆษณาคุณภาพสินค้า

2. การเข้าทำสัญญาผูกมัดการตามกฎหมาย โดยการลงมือชื่อ ต้องตรวจสอบความชัดเจนของภาษาที่ใช้ตามสัญญาให้เข้าใจรัดกุม หรือควรปรึกษาผู้รู้ทางกฎหมายหากไม่เข้าใจ

3. ข้อตกลงต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีผลบังคับใช้ ควรทำเป็นหนังสือและลงลายมือชื่อผู้ประกอบธุรกิจด้วย

4. ผู้บริโภคมีหน้าที่เก็บหลักฐานไว้ เพื่อประโยชน์ในการเรียกร้องค่าเสียหาย

5. เมื่อมีการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค ผู้บริโภคควรดำเนินการเรียกร้องต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือต่อคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

4. กฎหมายคุ้มครองลิขสิทธิ์

ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ให้ความหมายไว้ว่า ลิขสิทธิ์ หมายถึง สิทธิแต่ผู้เดียวของผู้สร้างสรรค์ผลงานที่จะทำการใด ๆ กับงานที่สร้างสรรค์ได้ทำขึ้น เช่น การทำซ้ำหรือดัดแปลงนำออกเผยแพร่ต่อสาธารณชน นำออกให้ผู้อื่นเช่าต้นฉบับรวมทั้งอนุญาตให้ผู้อื่นใช้ลิขสิทธิ์ของตนได้

ลิขสิทธิ์จัดเป็นทรัพย์สินทางปัญญาอย่างหนึ่งในหลาย ๆ อย่าง โดยผลงานลิขสิทธิ์ที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของมนุษย์จะได้รับความคุ้มครองจากพระราชบัญญัติสิทธิบัตรพ.ศ.2522 พระราชบัญญัติเครื่องหมาย พ.ศ. 2534 พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 และพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 ซึ่งในกฎหมายแต่ละฉบับเป็นการคุ้มครองผลงานที่มนุษย์ใช้ความสามารถและสติปัญญาสร้างสรรค์ขึ้น

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ได้กำหนดขอบข่ายงานที่มีลิขสิทธิ์ ดังนี้

1. ต้องเป็นงานที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของผู้สร้างสรรค์ โดยเกิดขึ้นจากความคิดริเริ่มของตนเอง มิได้ทำซ้ำ หรือดัดแปลงงานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่น เช่น นายแดง คิดเค้าโครงเรื่องของหนังสือ และแต่งหนังสือเล่มนั้นขึ้น โดยมีได้ลอกเลียนผลงานการประพันธ์ของบุคคลใด

2. ต้องเป็นผลงานที่เป็นรูปเป็นร่างสามารถจับต้องสัมผัสได้ หรือมองเห็นได้ มิใช่เป็นเพียงความคิดแต่มีได้ลงมือทำ

3. ต้องเป็นงานประเภทต่าง ๆ ที่กฎหมายได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 รวม 9 ประเภท ดังนี้

3.1 งานวรรณกรรม (Literary Work) ได้แก่ งานแต่งหนังสือ ทำภาพประกอบ เป็นต้น

3.2 งานนาฏกรรม (Dramatic Work) ได้แก่ การคิดทำเต็น ทำรำ จินตลีลาประกอบ เพลง การแสดงประกอบเป็นเรื่องราว การแสดงละครใบ้ ปาฐกถา เทศนา สุนทรพจน์ เป็นต้น

3.3 งานดนตรี (Musical Work) ได้แก่ ผลงานการแต่งเพลง แต่งคำร้อง ทำนอง เรียบเรียงเสียงประสาน เป็นต้น

3.4 งานศิลปกรรม (Artistic Work) ได้แก่ ผลงานด้านศิลปะ การวาด การปั้น การให้สี แกะสลัก จิตรกรรม ภาพพิมพ์ ภาพถ่าย ภาพประกอบแผนที่ โครงสร้าง ภาพสามมิติ เป็นต้น

3.5 งานโสตทัศนศึกษา (Audio Visual Work) ได้แก่ ภาพแผ่นใส ระบบแสง สี เสียง ภาพประกอบเสียง เป็นต้น

3.6 งานภาพยนตร์ (Cinematographic Work) ได้แก่ ผลงานการสร้างภาพยนตร์ เป็นต้น

3.7 งานส่งบันทึกเสียง (Sound Recording Work) ได้แก่ เทปบันทึกเสียงรายการแสดงสด เป็นต้น

3.8 งานแพร่เสียง แพร่ภาพ (Sound and Video Broadcasting Works) ได้แก่ การกระจายเสียงในวิทยุหรือโทรทัศน์ รายการที่ออกอากาศ หรือกระจายเสียง ระบบสายเคเบิล การส่งสัญญาณผ่านระบบดาวเทียม เป็นต้น

3.9 งานอื่นใดในแผนกวรรณคดี แผนกวิทยาศาสตร์หรือแผนกศิลปะ (any other work in the Literary Scientific or artistic domain)

4. สิทธิของผู้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ งานอันมีลิขสิทธิ์ทั้ง 9 ประเภทที่กล่าวมาข้างต้น พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ได้ให้ความคุ้มครองเจ้าของลิขสิทธิ์ ซึ่งเป็นผู้สร้างสรรค์ผลงานมีสิทธิแต่ผู้เดียวที่กระทำการใด ๆ ต่อไปนี้

4.1 ทำซ้ำ หรือดัดแปลง หมายถึง คัดลอกไม่ว่าจะเป็นวิธีการใด ๆ เลียนแบบทำสำเนา ทำแม่พิมพ์บันทึกเสียง บันทึกภาพหรือทั้งภาพทั้งเสียงจากต้นฉบับ สำเนา หรือจากการโฆษณาใน ส่วนอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน โดยไม่มีลักษณะเป็นการจัดทำขึ้นใหม่

4.2 เผยแพร่ต่อสาธารณชน หมายถึง ทำให้ปรากฏต่อสาธารณชน โดยการแสดง บรรยาย บรรเลง ทำให้ปรากฏเสียงหรือภาพ การสร้าง จำหน่าย หรือโดยวิธีอื่นใดกับงานที่จัดทำขึ้น

4.3 ให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนางานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์และ สิ่งบันทึกเสียง

4.4 อนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิในงานที่ทำซ้ำ ดัดแปลงงานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่น

5. อายุความแห่งการคุ้มครองลิขสิทธิ์ คือระยะเวลาที่เจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์จะห้ามหรือฟ้องร้องดำเนินคดี เพื่อเอาความผิดแก่บุคคลใด ที่ลอกเลียน ทำซ้ำ หรือทำการใด ๆ ที่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ให้ต้องได้รับโทษตามกฎหมายลิขสิทธิ์ไว้ แต่มิได้คุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์ตลอดไป การคุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งมีรายละเอียดปลีกย่อยอีกมากมาย เช่น สิทธิในลิขสิทธ์นั้นจะมีอายุต่อไปอีก 50 ปี นับตั้งแต่เจ้าของลิขสิทธ์ถึงแก่ความตาย แต่หลังจาก 50 ปี ต่อมาลิขสิทธ์นั้นจะตกเป็นของสาธารณะ โดยที่ใครจะนำไปใช้ได้โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตจากใครทั้งสิ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งประกอบด้วยภาพ ภาพเคลื่อนไหว และตัวอักษร ตามรูปแบบของหนังสือนิทานในรูปแบบของสื่อมัลติมีเดีย ซีดีรอม เพื่อใช้ร่วมกับคอมพิวเตอร์ และเป็นสื่อที่นักเรียนสามารถศึกษาทบทวนและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

2. ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ผลการเรียนรู้โดยการอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ซึ่งวัดและประเมินผลขณะเรียนรู้และหลังการเรียนรู้ โดยกำหนดเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละของคะแนนที่นักเรียนอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน และตอบคำถามในแบบฝึกหัดระหว่างเรียน

80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละของคะแนนที่นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการสอบวัดความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. เนื้อหา หมายถึง เนื้อหาวิชาที่ใช้ในการศึกษาวิจัยค้นคว้าเป็นเนื้อหาในรายวิชา ส 22103 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน ซึ่งกล่าวถึงความหมาย ความสำคัญ และประเภทของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคล มีด้วยกันทั้งหมด 4 เรื่อง คือ 1. กฎหมายคุ้มครองเด็ก 2. กฎหมายการศึกษา 3. กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค 4. กฎหมายลิขสิทธิ์

5. ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน เกี่ยวกับเนื้อหา การใช้ภาษา แบบฝึกหัดท้ายบท คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ที่วัดได้จากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อสอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติม

6. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยาพุทธมณฑล แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

เรื่อง การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดช่วยตอบตามความเป็นจริงแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ชื่อ.....
2. วุฒิทางการศึกษา.....
3. ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน.....
4. ประสบการณ์การจัดการเรียนด้านรู้ด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและแนวทางในการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1. ท่านคิดว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ควรมีลักษณะอย่างไรและมีองค์ประกอบอะไรบ้าง

.....

.....

2. ท่านคิดว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่อยู่ในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ควรมีรูปแบบใด

.....

.....

3. ท่านมีความคิดเห็นเรื่องการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันในด้านต่อไปนี้อย่างไร

3.1 ด้านการดำเนินเรื่องตามเนื้อหา

.....

.....

3.2 ลักษณะของภาพ

3.3 การออกแบบด้านกราฟิก

3.4 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน

3.5 ลักษณะของเสียง

- เสียงดนตรี

- เสียงบรรยาย

- อื่นๆ

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ควรนำมาใช้ในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมควรมีรูปแบบอย่างไรบ้าง

5. แบบฝึกหัดระหว่างเรียนที่นำมาใช้ในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสมกับเรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันตามศักยภาพของตัวสื่อ ควรเป็นรูปแบบใดและควรมีการแสดงผลย้อนกลับ (feedback) เพื่อให้นักเรียนทราบในลักษณะใด (ภาพ เสียง ข้อความ ฯลฯ) ควรมีเฉลยหรือไม่และอยู่ในขั้นตอนใด

6. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ให้สัมภาษณ์

(.....)

ตำแหน่ง

.....

...../...../.....

แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

คำชี้แจง

ให้ท่านแสดงความคิดเห็นว่าแบบประเมินแต่ละข้อต่อไปนี้มีความสอดคล้องกับข้อคำถามของแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน พร้อมให้ข้อเสนอแนะ โดยคะแนนความคิดเห็นต่างๆ มีความหมายดังนี้

- + 1 หมายความว่า ข้อคำถามมีความสอดคล้องสามารถนำไปสัมภาษณ์ในประเด็นที่ต้องการได้
- 0 หมายความว่า ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับข้อคำถาม อาจมีประเด็นที่ต้องปรับแก้ไข
- 1 หมายความว่า ข้อคำถามไม่สอดคล้อง โดยประเด็นการสัมภาษณ์ไม่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

รายการประเมิน	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			หมายเหตุ
	+ 1	0	- 1	
1.ท่านคิดว่าระดับความยากง่ายของเนื้อหาเรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่นำมาพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ควรแบ่งเนื้อหาอย่างไรและควรเรียงลำดับเนื้อหาอย่างไรจึงทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ				
2.ท่านคิดว่าการสอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาเรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันควรมีการนำเสนอข้อมูลเข้าสู่บทเรียนในรูปแบบใด				

รายการประเมิน	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			หมายเหตุ
	+ 1	0	- 1	
3. ท่านคิดว่าในแต่ละเนื้อหาควรมีการใส่กิจกรรมอย่างไรบ้าง จึงจะทำให้การเรียนรู้ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เกิดความ น่าสนใจ				
4. แบบฝึกหัดที่ใช้ในการฝึกให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวันควรมีรูปแบบใด				
5. เกณฑ์การตัดสินว่าผู้เรียนสามารถเข้าใจและนำเรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวันไปใช้ได้นั้นควรตรวจสอบจากสิ่งใด				

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

คำชี้แจง

ให้ท่านแสดงความคิดเห็นว่าแบบประเมินแต่ละข้อต่อไปนี้มีความสอดคล้องกับข้อคำถามของแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน พร้อมให้ข้อเสนอแนะ โดยคะแนนความคิดเห็นต่างๆ มีความหมายดังนี้

- + 1 หมายความว่า ข้อคำถามมีความสอดคล้องสามารถนำไปสัมภาษณ์ในประเด็นที่ต้องการได้
- 0 หมายความว่า ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับข้อคำถาม อาจมีประเด็นที่ต้องปรับแก้ไข
- 1 หมายความว่า ข้อคำถามไม่สอดคล้อง โดยประเด็นการสัมภาษณ์ไม่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

รายการประเมิน	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			หมายเหตุ
	+ 1	0	- 1	
1. ท่านคิดว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ควรมีลักษณะอย่างไร และมีองค์ประกอบอะไรบ้าง				
2. ท่านคิดว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่อยู่ในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ควรมีรูปแบบใด				
3. ท่านมีความคิดเห็นเรื่องการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันในด้านต่อไปนี้อย่างไร <ul style="list-style-type: none"> 3.1 ด้านการดำเนินเรื่องตามเนื้อหา 3.2 ลักษณะของภาพ 3.3 การออกแบบด้านกราฟิก 3.4 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน 3.5 ลักษณะของเสียง <ul style="list-style-type: none"> - เสียงดนตรี - เสียงบรรยาย - อื่นๆ 				

รายการประเมิน	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			หมายเหตุ
	+ 1	0	- 1	
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ควรนำมาใช้ในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมควรมีรูปแบบอย่างไรบ้าง				
5. แบบฝึกหัดระหว่างเรียนที่นำมาใช้ในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสมกับเรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันตามศักยภาพของตัวสื่อ ควรเป็นรูปแบบใดและควรมีการแสดงผลย้อนกลับ (feedback) เพื่อให้นักเรียนทราบในลักษณะใด (ภาพ เสียง ข้อความ ฯลฯ) ควรมีเฉลยหรือไม่และอยู่ในขั้นตอนใด				

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล
รายวิชา ส 21103 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 : กฎหมาย จำนวน 4 ชั่วโมง

เรื่อง กฎหมายคุ้มครองเด็ก

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 2.2 กฎหมายคุ้มครองสิทธิมีบทบัญญัติสำคัญที่ทำให้บุคคลเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น ปฏิบัติต่อกันอย่างเหมาะสม ส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ตัวชี้วัด

ม.1/1 ปฏิบัติตนตามกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล

ข้อสรุปทั่วไป

เด็กควรได้รับการอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน เพื่อพัฒนาการที่เหมาะสม ในการที่จะให้เด็กได้รับสวัสดิภาพที่ดี จึงต้องมีกฎหมายคุ้มครองเด็ก

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ผู้เรียนสามารถบอกความสำคัญของกฎหมายคุ้มครองเด็กได้
2. ผู้เรียนสามารถบอกลักษณะของเด็กที่ควรได้รับการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมายคุ้มครองเด็กได้

สาระการเรียนรู้

ความรู้

ความหมายของกฎหมาย

กฎหมาย คือ บรรดาคำสั่งหรือข้อบังคับของรัฐหรือประเทศที่ใช้บังคับความประพฤติทั้งหลายของบุคคล อันเกี่ยวข้องกับเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างกัน ถ้าใครฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามจะต้องมีความผิดและถูกลงโทษ

ลักษณะทั่วไปของกฎหมาย

ลักษณะทั่วไปของกฎหมายมี 5 ประการ ดังนี้

1. เป็นคำสั่งหรือข้อบังคับของผู้มีอำนาจในรัฐ (รัฐาธิปัตย์) สำหรับประเทศไทยองค์กรที่ทำหน้าที่ออกกฎหมาย ได้แก่

1.1 รัฐสภา

1.2 รัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรี

1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. เป็นคำสั่งหรือข้อบังคับที่ต้องปฏิบัติตาม คือ กฎหมายทุกระดับประชาชนต้องปฏิบัติตาม

3. เป็นคำสั่งหรือข้อบังคับที่ใช้ได้ทั่วไป กฎหมายจะต้องใช้บังคับได้ทุกสถานที่และแก่บุคคลทุกคนโดยเสมอภาค

4. กฎหมายเป็นข้อบังคับที่ใช้ได้เสมอไป คือ เมื่อประกาศใช้กฎหมายเรื่องใดฉบับใดแล้วกฎหมายนั้นจะต้องใช้ได้ตลอดไป จะเก่าหรือล้าสมัยอย่างไรก็ใช้บังคับได้อยู่จนกว่าจะมีการประกาศยกเลิก

5. มีสภาพบังคับสำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม คือ ผู้กระทำความผิดวันกระทำตามกฏหมายกำหนดต้องถูกลงโทษ

กฎหมายคุ้มครองเด็ก

1. กฎหมายระหว่างประเทศเพื่อคุ้มครองเด็ก

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

1.1 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก คือ ข้อตกลงระหว่างประเทศที่จัดทำขึ้นโดยสหประชาชาติ (คณะกรรมการด้านสิทธิมนุษยชน) โดยได้รับการรับรองจากที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ (United Nations General Assembly) ในปี 2532

1.2 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กบอกถึงนิยาม (เด็กหมายถึงบุคคลทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี) และมาตรฐานสิทธิมนุษยชนของเด็ก เพื่อช่วยให้ประเทศต่าง ๆ ให้ความคุ้มครองดูแลเด็กได้อย่างเหมาะสม

1.3 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก รวมหลักการสำคัญ คือ การไม่เลือกปฏิบัติ และเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก โดยมีเนื้อหา 4 ด้าน ได้แก่

(1) สิทธิในการอยู่รอด

(2) สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง

(3) สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา

(4) สิทธิในการมีส่วนร่วม

1.4 ปัจจุบัน อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศที่ได้รับการรับรองมากที่สุดในโลก โดย เกือบทุกประเทศ (196 ประเทศ) ได้เข้าเป็นภาคีแล้ว ยกเว้น เพียงสหรัฐอเมริกาที่ยังไม่ได้เข้าเป็นภาคี

1.5 ประเทศไทย ได้ลงนามเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2535

2. กฎหมายคุ้มครองเด็กของประเทศไทย

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เป็นกฎหมายที่กำหนดสิทธิเสรีภาพของเด็กและเยาวชน รวมทั้งการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติของเด็กและเยาวชน ซึ่งจะต้องได้รับจากรัฐโดยมุ่งให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเด็กเป็นสำคัญ เด็ก ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปี บริบูรณ์แต่ไม่รวมผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส ดังนั้นบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี แต่ได้จดทะเบียนสมรสแล้วจะถือว่าไม่ใช่เด็ก ตามความหมายของกฎหมายฉบับนี้

3. หลักการสำคัญเกี่ยวกับเด็ก

หลักการสำคัญเกี่ยวกับเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มีดังนี้

1. การยึดถือประโยชน์สูงสุดของเด็กและไม่เลือกปฏิบัติ การดำเนินการใดๆ ของเจ้าหน้าที่รัฐจะต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่เด็กจะได้รับโดยเท่าเทียมกันและไม่คำนึงถึงความแตกต่างในเชื้อชาติ ศาสนา รูปร่างหน้าตา ฯลฯ ของเด็กแต่อย่างใด

2. การยอมรับอำนาจการปกครองของบิดามารดา คือ ยอมรับความสำคัญของสถาบันครอบครัว เด็กควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดาเป็นสำคัญ

3. รัฐเข้าแทรกแซงอำนาจการปกครองของบิดามารดา เมื่อบิดามารดาอยู่ในสภาพที่ไม่อาจอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนและพัฒนาเด็กได้ หรือกระทำการใดที่เกิดอันตรายต่อสวัสดิภาพของเด็ก หรือเลี้ยงดูโดยมิชอบ เจ้าหน้าที่รัฐก็จะดำเนินการให้การสงเคราะห์หรือคุ้มครองเด็กตามกฎหมาย

4. การสงเคราะห์เด็ก

การสงเคราะห์เด็ก คือ การอุปการะเลี้ยงดูและพัฒนา (ให้การศึกษาอบรม) แก่เด็กตามสถานศึกษาของรัฐต่างๆ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กฯดังกล่าว กำหนดประเภทของเด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์ดังนี้

1. เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้า เด็กถูกทอดทิ้ง และเด็กพลัดหลง

2. เด็กที่ผู้ปกครองไม่สามารถเลี้ยงดูได้ เช่น ผู้ปกครองถูกจำคุก พิกการ เจ็บป่วยเรื้อรัง ยากจน ป่วยทางจิต หรือเป็นผู้เยาว์ เป็นต้น

3. เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยมิชอบ ถูกทารุณกรรมหรือตกอยู่ในภาวะที่ทำให้มีความประพฤติเสื่อมเสียทางศีลธรรม

4. เด็กที่ผู้ปกครองมีพฤติกรรมหรือประกอบอาชีพที่ไม่เหมาะสม เช่น มึนเมา ซึพ นักเลง การพนัน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อจิตใจของเด็กได้

5. เด็กพิการ คือ เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สมองหรือสติปัญญา

6. เด็กที่อยู่ในสภาพยากลำบาก เช่น พ่อแม่มีฐานะยากจนหรือหย่าร้าง รวมทั้งเด็กที่ต้องรับภาระหน้าที่ในครอบครัวเกินวัย เป็นต้น

7. เด็กที่อยู่ในสภาพจำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ เช่น เด็กที่หลงผิดทำผิดกฎหมาย หรือเด็กที่ได้รับความเสียหายจากการทำผิดกฎหมายของผู้อื่น เป็นต้น

5. การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก คือ ให้การศึกษาอบรม ฝึกฝนอาชีพเพื่อแก้ไขความประพฤติ บำบัด รักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพของร่างกายและจิตใจ

เจ้าหน้าที่ของรัฐ (ผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก) จะไปเยี่ยมเยียนให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองในเรื่องการอบรมสั่งสอนและเลี้ยงดูเด็ก รวมทั้งว่ากล่าวตักเตือนในเรื่องความประพฤติและการประกอบอาชีพของเด็ก เป็นต้น

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ฯ กำหนดลักษณะของเด็กที่จะได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ ดังนี้

5.1 เด็กที่ถูกทารุณกรรม ถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจ รวมทั้งถูกกระทำผิดทางเพศ

5.2 เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด หรือประพฤติไม่เหมาะสม เช่น ข่มเหงรังแกผู้อื่น เล่นการพนัน เสพสุรา หรือยาเสพติดให้โทษ ชื้อหรือขายบริการทางเพศหนีโรงเรียนและขอทาน เป็นต้น

5.3 เด็กที่อยู่ในสภาพจำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ เช่น เด็กที่ต้องหาว่ากระทำผิดกฎหมาย แต่อายุยังไม่ถึงเกณฑ์ที่จะต้องได้รับโทษทางอาญา หรือเด็กที่อาศัยอยู่กับบุคคลที่ต้องสงสัยว่าประกอบอาชีพ

6. การส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กได้กำหนดมาตรการส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษาไว้ ดังนี้

6.1 การให้คำแนะนำปรึกษา กำหนดให้โรงเรียนหรือสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมแนะแนวให้คำปรึกษาและอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมด้านความประพฤติ

6.2 การปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ถ้ามีการฝ่าฝืนให้ผู้บริหารสถานศึกษาจัดอบรมสั่งสอนหรือลงโทษตามขั้นตอน รวมทั้งแจ้งให้ผู้ปกครองร่วมมืออบรมสั่งสอนด้วยอีกทาง

7. บทบาทและหน้าที่ของรัฐในการคุ้มครองสิทธิเด็ก

7.1 บทบาทและหน้าที่ฝ่ายปกครองตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ฯ ได้แก่ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ผู้อำนวยการเขตและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล อบต.และอบจ.)

7.2 อำนาจและหน้าที่ คือ คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งดูแลและตรวจสอบสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพและสถานพินิจที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

7.3 เจ้าหน้าที่รัฐมีอำนาจและหน้าที่เข้าไปตรวจสอบหรือตรวจค้นยังเคหะสถาน ในกรณีที่สงสัยว่ามีการละเมิดสิทธิเด็ก โดยไม่ต้องขออนุญาตค้นจากศาล

8. บทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครองที่พึงปฏิบัติต่อเด็ก

8.1 ให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนและพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองตามสมควร โดยไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด เช่น มีการจดทะเบียนการเกิด ให้ได้รับการศึกษาและได้รับสิทธิทางด้านสาธารณสุข

8.2 คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก มิให้ต้องตกอยู่ในภาวะอันตรายแก่ร่างกายและจิตใจ

8.3 ไม่ทอดทิ้งเด็กไว้กับโรงพยาบาล หรือสถานที่ต่างๆหรือบุคคลที่รับจ้างเลี้ยงเด็ก โดยเจตนาที่จะไม่รับเด็กกลับคืน

8.4 ไม่ละทิ้งเด็กไว้ในสถานที่ที่ไม่ปลอดภัย หรือไม่ให้การเลี้ยงดูที่เหมาะสม

8.5 ไม่ปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะขัดขวางการพัฒนาความเจริญเติบโต หรือเลี้ยงดูโดยมิชอบ เช่น ห้ามคบเพื่อน ห้ามวิ่งเล่น ห้ามอ่านหนังสือ ฯลฯ

8.6 ไม่จงใจหรือละเลยไม่ให้เป็นต่อการดำรงชีวิตหรือสุขภาพอนามัยของเด็ก เช่น ไม่ให้อาหาร เสื้อผ้า ผ้าห่ม หมอนมุ้ง หรือไม่พาไปหาหมอยามเจ็บป่วย เป็นต้น

9. ประโยชน์ของการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองเด็ก

การปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองเด็กจะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ ดังนี้

9.1 ประโยชน์ต่อตนเอง การได้รู้ถึงลักษณะและพฤติกรรมของเด็กที่ได้รับการสงเคราะห์ย่อมจะทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงคุณค่าของการประพฤติตนให้เป็นคนดี หลีกเลี่ยงการกระทำผิดต่างๆ และให้ความเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ผู้ปกครองและครู ตลอดจนแนะนำและชักจูงเพื่อนๆ ไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวในสิ่งไม่ดีทั้งหลายซึ่งจะเป็นภัยอันตรายต่อ

ตนเองได้ ส่งผลให้ตนเองเกิดความปลอดภัย คลายความทุกข์กังวลของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่มีความห่วงใยต่อตัวเรา ด้วยเหตุที่ถูกปฏิบัติดี

9.2 ประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม ครอบครัวเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและสังคม เมื่อเราปฏิบัติตนได้เหมาะสม ครอบครัวย่อมมีความอบอุ่น หากหลายครอบครัวมีลักษณะเช่นเดียวกัน ย่อมจะทำให้ชุมชนและสังคมปราศจากบุคคลที่ขาดระเบียบ สังคมย่อมมีความเจริญรุ่งเรืองและก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาประเทศ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด
- ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
- ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้
- อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย

การวัดและการประเมิน

ขอบเขตการวัด	วิธีการ	เครื่องมือ	ผู้ประเมิน
1. ความรู้			
1.1 เด็กที่ควรได้รับการสงเคราะห์ 1.2 การคุ้มครองและการปฏิบัติต่อเด็ก	การทำแบบฝึกหัด	แบบฝึกหัด	ผู้สอน
2. ทักษะ กระบวนการ			
2.1 ทักษะการสรุปความ 2.2 ทักษะการคิดวิเคราะห์	แบบฝึกหัด	แบบฝึกหัด	ผู้สอน
3. คุณธรรมจริยธรรม/ คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
3.1 ความตรงต่อเวลา 3.2 มีความรับผิดชอบ	การสังเกต พฤติกรรม	แบบสังเกต พฤติกรรม	ผู้สอน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

1. ผู้เรียนร่วมกันตอบคำถามดังต่อไปนี้

- นักเรียนทราบกฎระเบียบของโรงเรียนในเรื่องใดบ้าง (แต่งกายเรียบร้อย,ไม่ทะเลาะวิวาท, ไม่นำอาหารออกนอกโรงอาหาร)

- เพราะเหตุใดโรงเรียนจึงต้องมีกฎระเบียบ (กฎระเบียบจะทำให้โรงเรียนไม่วุ่นวาย มีความเรียบร้อยและสงบสุข)

2. ผู้สอนเชื่อมโยงคำถามเข้าสู่บทเรียน ดังนี้ “กฎระเบียบของโรงเรียนคือข้อตกลงระหว่างครู นักเรียน และ ผู้ปกครองเพื่อการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ภายในโรงเรียนให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ฝึกวินัย ฝึกความรับผิดชอบ ฝึกความเป็นคนเคารพกฎ ถ้าทุกคนในโรงเรียน อยู่ในกฎระเบียบที่ได้ตกลง กำหนดไว้ ทุกอย่างก็จะเป็นระเบียบเรียบร้อย นอกจากนี้กฎระเบียบของโรงเรียนเรายังมีกฎหมายที่ต้องปฏิบัติตาม โดยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนมีอะไรบ้าง จะได้ศึกษาในลำดับต่อไป”

กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

1. ผู้สอนชี้แจงการเรียนรู้ผ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายคุ้มครองเด็ก

2. ผู้เรียนศึกษาบทเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองเด็กพร้อมทำแบบฝึกหัด

กิจกรรมรวบยอด

1. ผู้เรียนร่วมกันตอบคำถามดังต่อไปนี้

- กฎหมายคุ้มครองเด็กมีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนและสังคมอย่างไร (เกิดความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงคุณค่าของการประพฤติตนให้เป็นคนดี หลีกเลี่ยงการกระทำผิดต่างๆ และให้ความเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ผู้ปกครองและครูตลอดจนแนะนำและชักจูงเพื่อนๆ ไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวในสิ่งไม่ดีทั้งหลายซึ่งจะเป็นภัยอันตรายต่อตนเองได้ ส่งผลให้ตนเองเกิดความปลอดภัย คลายความทุกข์กังวลของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่มีความห่วงใยต่อตัวเรา และเมื่อเราปฏิบัติตนได้เหมาะสม ครอบครัวย่อมมีความอบอุ่น หากหลายครอบครัวมีลักษณะเช่นเดียวกัน ย่อมจะทำให้ชุมชนและสังคมปราศจากบุคคลที่ขาดระเบียบ สังคมย่อมมีความเจริญรุ่งเรืองและก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาประเทศ)

สื่อการเรียนรู้

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องกฎหมายคุ้มครองเด็ก

แหล่งการเรียนรู้/หนังสืออ้างอิง

ธวัช ทันทภิบาล และคณะ. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม.1 : วัฒนาพานิช.

ไพศาล ภูไพบูลย์ และคณะ . ชุดสัมฤทธิ์มาตรฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม.1 : อักษรเจริญทัศน์. พิมพ์ครั้งที่ 1

ชวงค์ ฉายะบุตร และคณะ . หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม สมบูรณ์แบบ : วัฒนาพานิช จำกัด . กรุงเทพฯ . พิมพ์ครั้งที่ 1 , 2547 .

การบันทึกหลังการสอน

1. ผลการสอน/ ผลการเรียนรู้

.....

.....

2. ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้สอน

(นางสาวกรรณิการ์ กลีบสกุล)

แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

คำชี้แจง

ให้ท่านแสดงความคิดเห็นว่าแบบประเมินแต่ละข้อต่อไปนี้มี ความสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน พร้อมให้ข้อเสนอแนะ โดยคะแนนความคิดเห็นต่างๆ มีความหมายดังนี้

+ 1 หมายความว่า ข้อคำถามมีความสอดคล้องสามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ได้

0 หมายความว่า ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ อาจมีประเด็นที่ต้องปรับแก้ไข

- 1 หมายความว่า ข้อคำถามไม่สอดคล้อง โดยประเด็นแผนการจัดการเรียนรู้ ไม่เกี่ยวข้องกับ

งานวิจัย

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
1. สาระสำคัญสอดคล้องกับหลักสูตร				
2. จุดประสงค์				
- มีความสอดคล้อง				
- ครอบคลุมพฤติกรรมด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์				
3. เนื้อหา				
- สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้				
- ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้				
- เนื้อหาถูกต้อง				
- เรียงลำดับความยากง่าย				
- มีความชัดเจน				

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา ของผู้เชี่ยวชาญ			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
4. กระบวนการจัดการเรียนรู้				
- สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้				
- สอดคล้องกับเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้				
- สามารถปฏิบัติได้				
- เหมาะสมกับเวลา				
5. สื่อการเรียนการสอน				
- สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้				
- ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง				
- มีความทันสมัย เป็นปัจจุบัน				
- เหมาะสมกับผู้เรียน				

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
 .....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
(โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา)

คำชี้แจง

แบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นี้ เป็นแบบสำหรับผู้เชี่ยวชาญใช้ประเมินหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้านเนื้อหา โดยพิจารณาตามความเหมาะสม โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านพร้อมให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ระดับความคิดเห็นต่างๆมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีคุณภาพมากที่สุด
- 4 หมายถึง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีคุณภาพมาก
- 3 หมายถึง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีคุณภาพปานกลาง
- 2 หมายถึง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีคุณภาพน้อย
- 1 หมายถึง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีคุณภาพน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
1. การนำเข้าสู่บทเรียน						
1.1 ปก วัสดุเล่ม เมนู น่าสนใจ ง่ายต่อการใช้งาน						
1.2 ความเหมาะสมในการนำเข้าสู่บทเรียน						
2. การนำเสนอเนื้อหา						
2.1 เนื้อหาที่นำเสนอตรงและครอบคลุมตามจุดประสงค์การเรียนรู้						
2.2 ความถูกต้องของเนื้อหา						
2.3 การลำดับเนื้อหาที่มีความเหมาะสม						
2.4 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา						

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
2.5 การใช้ภาษาสามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน						
3. องค์ประกอบทั่วไป						
3.1 ความเหมาะสมของเวลาในการเรียน						
3.2 มีคู่มือการใช้ที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้						

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

แบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
(โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์)

คำชี้แจง

แบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นี้ เป็นแบบสำหรับผู้เชี่ยวชาญใช้ประเมินหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้านการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยพิจารณาตามความเหมาะสม โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านพร้อมให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ระดับความคิดเห็นต่างๆมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีคุณภาพมากที่สุด
- 4 หมายถึง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีคุณภาพมาก
- 3 หมายถึง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีคุณภาพปานกลาง
- 2 หมายถึง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีคุณภาพน้อย
- 1 หมายถึง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีคุณภาพน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
1. การออกแบบ						
1.1 การออกแบบบทเรียนให้ใช้งานได้ง่าย สะดวกและไม่สับสน						
1.2 การออกแบบหน้าจอเหมาะสม น่าสนใจ						
1.3 ตัวอักษรมีความชัดเจนและเหมาะสม						
1.4 รูปภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน						
2. การจัดการและการควบคุม						
2.1 การใช้และการออกจากโปรแกรมสะดวก						

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
2.2 สามารถทบทวนบทเรียนซ้ำๆได้						
3. องค์ประกอบทั่วไป						
3.1 ความสะดวกและง่ายต่อการนำไปใช้						
3.2 ความเหมาะสมของเครื่องมือแสดงผล (Hard Ware) ที่ใช้ในปัจจุบันและรองรับการใช้งานในอนาคต						
3.3 เอกสารคู่มือการใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความเหมาะสม เข้าใจง่าย						

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

**แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
(โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา)**

คำชี้แจง

ให้ท่านแสดงความคิดเห็นว่าแบบประเมินแต่ละข้อต่อไปนี้มีความสอดคล้องกับข้อความของแบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน พร้อมให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ระดับความคิดเห็นต่างๆ มีความหมายดังนี้

- + 1   หมายความว่า ข้อคำถามมีความสอดคล้องนำไปสอบถามในประเด็นที่ต้องการได้
- 0   หมายความว่า ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับข้อคำถาม อาจมีประเด็นที่ต้องปรับแก้ไข
- 1   หมายความว่า ข้อคำถามไม่สอดคล้อง โดยประเด็นการสอบถามไม่เกี่ยวข้อง

งานวิจัย

รายการประเมิน	คะแนน พิจารณา ของผู้เชี่ยวชาญ			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
1. การออกแบบ				
1.1 ปก รูปเล่ม เมนู น่าสนใจ ง่ายต่อการใช้งาน				
1.2 การบอกจุดประสงค์การเรียนรู้				
1.3 การแนะนำขั้นตอนและวิธีการใช้งาน				
2. การนำเสนอเนื้อหา				
2.1 เนื้อหาที่นำเสนอตรงและครอบคลุมตามจุดประสงค์การเรียนรู้				
2.2 ความถูกต้องของเนื้อหา				
2.3 การลำดับเนื้อหามีความเหมาะสม				
2.4 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา				
2.5 การใช้ภาษาสามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน				

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา ของผู้เชี่ยวชาญ			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
2.6 การใช้ภาษามีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน				
3. การวัดผลประเมินผล				
3.1 แบบทดสอบสอดคล้องกับเนื้อหา				
3.2 คำถามมีความชัดเจนเข้าใจง่าย				
3.3 การรายงานผลของการทดสอบให้ผู้เรียนทราบถึง พัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง				

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
(โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์)

คำชี้แจง

ให้ท่านแสดงความคิดเห็นว่าแบบประเมินแต่ละข้อต่อไปนี้มีความสอดคล้องกับข้อความถามของแบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน พร้อมให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ระดับความคิดเห็นต่างๆ มีความหมายดังนี้

- + 1 หมายความว่า ข้อคำถามมีความสอดคล้องนำไปสอบถามในประเด็นที่ต้องการได้
- 0 หมายความว่า ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับข้อคำถาม อาจมีประเด็นที่ต้องปรับแก้ไข
- 1 หมายความว่า ข้อคำถามไม่สอดคล้อง โดยประเด็นการสอบถามไม่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

รายการประเมิน	คะแนน พิจารณา ของผู้เชี่ยวชาญ			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
1. การออกแบบ				
1.1 การออกแบบบทเรียนให้ใช้งานง่าย สะดวกและไม่สับสน				
1.2 การออกแบบหน้าจอเหมาะสม น่าสนใจ				
1.3 ตัวอักษรมีความชัดเจนเหมาะสม				
1.4 รูปภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา สามารถสื่อ ความหมายได้ชัดเจน				
1.5 เสียงบรรยาย และเสียงประกอบมีความชัดเจนและ เหมาะสม				
2. การจัดการและการควบคุม				
2.1 การใช้และออกจากโปรแกรมสะดวก				

รายการประเมิน	คะแนน พิจารณา ของผู้เชี่ยวชาญ			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
2.2 ผู้เรียนสามารถตรวจสอบผลการเรียนได้				
2.3 มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียน				
2.4 สามารถทบทวนบทเรียนซ้ำๆได้				
3. องค์ประกอบทั่วไป				
3.1 ความสะดวกและง่ายต่อการนำไปใช้				
3.2 ความเหมาะสมของเครื่องมือแสดงผล (Hard ware) ที่ ใช้ในปัจจุบันและรองรับการใช้งานในอนาคต				
3.3 เอกสารคู่มือการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความ เหมาะสม เข้าใจง่าย				

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
 .....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบชนิดปรนัย จำนวน 30 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวมคะแนนเต็ม 30 คะแนน ใช้เวลาทำ 40 นาที

2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ถ้าประชาชนรู้จักใช้สิทธิและเสรีภาพภายในขอบเขตและปฏิบัติตามกฎหมาย จะส่งผลดีในข้อใดมากที่สุด

1. สังคมมีความสงบสุข
2. เกิดความสามัคคีกันภายในสังคมไทย
3. มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชน
4. สังคมไทยมีรากฐานประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง

2. สิทธิใดที่พระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิเด็ก ได้กำหนดหลักการพื้นฐานสำหรับเด็กไว้

1. ได้รับปัจจัยสี่มีชีวิตอยู่รอด ได้รับการพัฒนาส่งเสริม ได้รับการปกป้องคุ้มครอง การมีส่วนร่วม
2. ได้รับความอบอุ่นทางกาย ทางใจ รับประทานอาหาร ได้รับการพัฒนา
3. มีชีวิตอยู่รอด ได้รับการปกป้องคุ้มครอง รับประทานอาหาร

4. มีชีวิตอยู่รอดได้รับการศึกษา

3. โจอายุ 15 ปี ต้องเข้ารับโทษทางอาญา สถานที่ใดมีหน้าที่ควบคุมความประพฤติเพื่อให้โจกลับตัวเป็นคนดีต่อไป

1. สถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชนของกระทรวงยุติธรรม
2. สถานสงเคราะห์เด็กของกรมประชาสงเคราะห์
3. ทัณฑสถานวัยหนุ่มของกรมราชทัณฑ์
4. บ้านเมตตากระทรวงยุติธรรม

4. นางดวงกลอดบุตรแล้วหนีโดยทิ้งบุตรไว้ที่โรงพยาบาล การกระทำของนางดวงแสดงถึงการไม่ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองอย่างไร

1. ละเลยสิ่งจำเป็นต่อชีวิตเด็ก	2. เลี้ยงดูโดยมิชอบ
3. ทอดทิ้งเด็ก	4. ขาดการดูแลเด็ก

5. ไครครวได้รับการสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

1. หลังเลิกเรียนซุ่มสายไปช่วยแม่ขายของที่ตลาดนัด
2. พ่อแม่ของอุดมขอร้องให้ไปเรียนกวดวิชาทุกวันเสาร์
3. วิทยาต้องนอนที่สถานีขนส่งทุกวันเพราะไม่มีพ่อแม่
4. ทุกวันหยุดสุดสัปดาห์พ่อแม่พาหนูดีไปเที่ยวสวนสัตว์

6. เด็กคนใดที่ไม่อยู่ในข่ายพึงได้รับการสงเคราะห์แก่ทางราชการ

1. เด็กที่ถูกทอดทิ้ง	2. เด็กที่ติดเกมส์
3. เด็กพิการ	4. เด็กเร่ร่อน

7. โรงเรียนเพิ่มพูนมีกฎระเบียบห้ามนักเรียนไปเล่นเกมคอมพิวเตอร์ในร้านเกม ข้อความดังกล่าวสอดคล้องกับเรื่องใด

1. มาตรการส่งเสริมความประพฤตินักเรียน
2. การปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล
3. ความมีชื่อเสียงของโรงเรียน
4. หน้าที่ของโรงเรียน

8. ชบามีลูกสาวสติไม่ดี เลี้ยงดูลำบาก จนทำให้ชบาต้องผูกถูกไว้กับเสาบ้านตลอดเวลา เพื่อป้องกันไม่ให้ลูกสาวหนี การกระทำดังกล่าวแสดงถึงการไม่ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองอย่างไร

1. ละทิ้งเด็ก	2. เลี้ยงดูเด็กโดยมิชอบ
3. ขาดการดูแลเด็ก	4. ละเลยสิ่งที่จำเป็นต่อชีวิตเด็ก

9. กรณีใดที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะดำเนินการสงเคราะห์หรือคุ้มครองเด็ก

1. ผู้ปกครองมีสภาพจิตไม่สมประกอบคลุ้มคลั่งจะทำร้ายลูกตลอดเวลา
2. เด็กสมัครใจอยู่ในการสงเคราะห์ของพนักงานและเจ้าหน้าที่
3. ผู้ปกครองประกอบอาชีพหาเช้ากินค่ำ
4. ผู้ปกครองทำงานนอกบ้าน

10. ข้อใดจัดอยู่ในประเภทของเด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

1. ดวงถูกพ่อเลี้ยงทำร้ายและพยายามฆ่า
2. เดือนเป็นเด็กเร่ร่อน
3. เดือนเป็นเด็กกำพร้า
4. ดาวเป็นเด็กยากจน

11. การศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพความพร้อมและโอกาสเป็น การศึกษาในระบบใด

1. การศึกษาในระบบ	2. การศึกษาวิชาชีพ
3. การศึกษาตามอัธยาศัย	4. การศึกษานอกระบบ

12. บิดามารดาหรือผู้ปกครองต้องให้บุตรหรือผู้อยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับจำนวนกี่ปี

1. 6 ปี	2. 9 ปี
3. 12 ปี	4. 15 ปี

13. การศึกษาในระบบมีกี่ระดับ

1. 2 ระดับคือ การศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาอุดมศึกษา
2. 2 ระดับคือ การศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. 3 ระดับคือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา
4. 4 ระดับคือ ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา

14. การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง

1. ลูกจ้างในสถานประกอบการสามารถเทียบโอนการทำงานของตนเป็นผลการเรียนได้
2. ผู้ต้องขัง คนพิการมีอิสระในการเลือกเรียนการศึกษาในระบบใดก็ได้
3. การศึกษาในระบบคือการศึกษาที่อยู่ในสถานศึกษา
4. การศึกษานอกระบบคือการศึกษาผู้ใหญ่

15. สมจิตได้เรียนจนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียน แสดงถึงสิทธิและเสรีภาพใน เรื่องใด

1. สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ	2. สิทธิในการได้รับสวัสดิการจากรัฐ
3. สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา	4. สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล

16. ข้อใดไม่ใช่อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
1. ดำเนินการเกี่ยวกับสินค้าที่เป็นอันตราย
  2. จำหน่ายสินค้าคงพำราคาถูกให้ประชาชน
  3. พิจารณาเรื่องราวการร้องทุกข์ของผู้บริโภค
  4. แจ้งซื้อสินค้าและบริการที่เป็นอันตรายให้ทราบ
17. แก้วซื้ออาหารกระป๋องมาจากร้านค้าใกล้บ้าน พอเปิดทานพบว่ามิใช่พลาสติกอยู่ในกระป๋อง แก้วมีสิทธิของผู้บริโภคข้อใด
1. สิทธิได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา
  2. สิทธิอิสระในการเลือกซื้อสินค้า
  3. สิทธิได้รับชดเชยความเสียหาย
  4. สิทธิได้รับข่าวสาร
18. ผู้บริโภคมีสิทธิคืนสินค้าภายใน 3 วันทำการหลังซื้อ พร้อมหลักฐานการซื้อเป็นการใช้สิทธิผู้บริโภคตามข้อใด
1. สิทธิในความเป็นธรรมในการทำสัญญา
  2. สิทธิในการเลือกซื้อสินค้า
  3. สิทธิในความปลอดภัย
  4. สิทธิชดเชยค่าเสียหาย
19. ข้อใดกล่าวผิดในเรื่องสิทธิผู้บริโภค
1. สัมทำสัญญาซื้อขายบ้านตามกฎหมาย
  2. ก่อซื้ออาหารกระป๋องที่มีฉลากและได้มาตรฐาน
  3. อนุญาตบังคับซื้อข่าวสารในราคาถูกกว่าท้องตลาด
  4. แอปเปิ้ลได้รับการชดเชยค่าเสียหายจากการซื้อสินค้า
20. ผู้โดยสารได้ใช้บริการรถไฟฟ้าอย่างปลอดภัย ตามกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคฯ ถือเป็นสิทธิของผู้บริโภคข้อใด
1. สิทธิที่จะได้รับรู้ข่าวสาร
  2. สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกใช้บริการ
  3. สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้บริการ
  4. สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา

21. ยาทุกประเภทจะมีค่าพรรณนาคุณและโทษ ข้อความนี้มีความสอดคล้องกับสิทธิในข้อใด

1. สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกซื้อสินค้า
2. สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยในการใช้สินค้า
3. สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย
4. สิทธิที่จะได้รับค่าพรรณนาคุณภาพที่ถูกต้องและเพียงพอเกี่ยวกับสินค้า

22. ราตรีซื้อยาย้อมผมซึ่งผู้ผลิตแสดงสรรพคุณข้างกล่องไว้ว่าใช้แล้วปิดผมขาวผมจะดำเงางามภายใน 1 สัปดาห์ ราตรีใช้ไปแล้วไม่ได้ผลตามข้างกล่องยาย้อมผม จะไปร้องเรียนคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคด้านใด

1. ด้านฉลากสินค้า
2. ด้านอาหารและยา
3. ด้านสัญญา
4. ด้านโฆษณา

23. ข้อใดเป็นการโฆษณาที่เหมาะสมที่สุด

1. น้ำสมุนไพรผลิตจากดอกอัญชัน
2. ชาเขียวดื่มแล้วรักษาโรคมะเร็ง
3. ปากกาด้ามนี้ใช้แล้วหมึกไม่มีวันหมด
4. ผงซักฟอกยังมีฟองมากจะซักผ้าได้สะอาดกว่า

24. บริษัทก้าวไกลได้ลักลอบผลิตรองเท้ากีฬาที่หือโน้กัขึ้นมา โดยไม่ได้รับอนุญาตจะมีความผิดฐานใด

1. ละเมิดลิขสิทธิ์
2. ละเมิดสิทธิบัตร
3. ปลอมเครื่องหมายการค้าผู้อื่น
4. ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

25. ทรัพย์สินทางปัญญามีผลต่อเศรษฐกิจของประเทศอย่างไรมากที่สุด

1. สร้างภาพลักษณ์ที่ดีและมูลค่าเพิ่มให้กับเศรษฐกิจไทย
2. สร้างให้ผู้บริโภคมีจิตสำนึกที่ดีในการเลือกซื้อสินค้า
3. สร้างเอกลักษณ์ที่โดดเด่นให้แก่สินค้า
4. สร้างผู้ผลิตรายใหม่

26. ปัจจัยข้อใดที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค

1. รายได้ของผู้บริโภค
2. รสนิยมของผู้บริโภค
3. การโฆษณาสินค้า
4. ราคาของสินค้า

27. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา คຸ້ມครองผู้บริโภคให้มีความปลอดภัยจากการบริโภคอาหารด้วยการควบคุมเรื่องใด

1. ฉลากระบุวัน เดือน ปี ที่ผลิตและวันหมดอายุ
2. การผลิตและการใช้เครื่องปรุงแต่งรส
3. อัตราส่วนของวัสดุที่เป็นส่วนผสม
4. ขนาดของภาชนะที่บรรจุ

28. ข้อใดเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์

1. การอภิปรายในห้องประชุม	2. ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์
3. งานแต่งเพลง	4. การรายงานหน้าชั้นเรียน

29. วัตถุประสงค์ของการออกพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์คือข้อใด

1. ช่วยเพิ่มมูลค่าของสินค้าให้มากขึ้น
2. ช่วยดูแลสิทธิประโยชน์ให้ผู้บริโภค
3. ช่วยป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดลิขสิทธิ์
4. ช่วยควบคุมผลงานที่เกิดจากการสร้างสรรค์ทางปัญญา

30. ข้อใดกล่าวเกี่ยวกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์ไม่ถูกต้อง

1. การโอนลิขสิทธิ์ต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้โอนและผู้รับโอน ถ้าไม่ได้กำหนดระยะเวลาให้ถือว่าเป็นการโอนมีกำหนดระยะเวลา 15 ปี
2. การที่ผู้อื่นกระทำการทำซ้ำ หรือดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชนในงานอันมีลิขสิทธิ์ โดยไม่ได้รับอนุญาตถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์หรือไม่ก็ได้
3. เจ้าของลิขสิทธิ์อาจอนุญาตให้ผู้อื่นได้โดยกำหนดเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่ง
4. เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน

แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1. 1	2. 1	3. 1	4. 3	5. 3
6. 2	7. 1	8. 2	9. 1	10. 1
11. 3	12. 2	13. 1	14. 2	15. 3
16. 2	17. 3	18. 1	19. 3	20. 3
21. 4	22. 4	23. 1	24. 1	25. 1
26. 1	27. 2	28. 3	29. 3	30. 1

แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบชนิดปรนัย จำนวน 30 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวมคะแนนเต็ม 30 คะแนน ใช้เวลาทำ 40 นาที

2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ถ้าประชาชนรู้จักใช้สิทธิและเสรีภาพภายในขอบเขตและปฏิบัติตามกฎหมาย จะส่งผลดีในข้อใดมากที่สุด

1. สังคมไทยมีรากฐานประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง
2. มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชน
3. เกิดความสามัคคีกันภายในสังคมไทย
4. สังคมมีความสงบสุข

2. สิทธิใดที่พระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิเด็ก ได้กำหนดหลักการพื้นฐานสำหรับเด็กไว้

1. มีชีวิตอยู่รอดได้รับการศึกษา
2. มีชีวิตอยู่รอด ได้รับการปกป้องคุ้มครอง รับผิดชอบ
3. ได้รับความอบอุ่นทางกาย ทางใจ รับผิดชอบ ได้รับการพัฒนา
4. ได้รับความปลอดภัย มีชีวิตอยู่รอด ได้รับการพัฒนาส่งเสริม ได้รับการปกป้องคุ้มครอง การมีส่วนร่วม

3. โจอายุ 15 ปี ต้องเข้ารับโทษทางอาญา สถานที่ใดมีหน้าที่ควบคุมความประพฤติเพื่อให้ใจกลับตัวเป็นคนดีต่อไป

1. บ้านเมตตากระทรวงยุติธรรม
2. ทักษสถานวัยหนุ่มของกรมราชทัณฑ์
3. สถานสงเคราะห์เด็กของกรมประชาสงเคราะห์
4. สถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชนของกระทรวงยุติธรรม

4. นางดวงคลอดบุตรแล้วหนีโดยทิ้งบุตรไว้ที่โรงพยาบาล การกระทำของนางดวงแสดงถึงการไม่ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองอย่างไร

1. ละเลยสิ่งจำเป็นต่อชีวิตเด็ก	2. เลี้ยงดูโดยมิชอบ
3. ขาดการดูแลเด็ก	4. ทอดทิ้งเด็ก

5. ใครควรได้รับการสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

1. หลังเลิกเรียนซุ่มสายไปช่วยแม่ขายของที่ตลาดนัด
2. วิทยาต้องนอนที่สถานีขนส่งทุกวันเพราะไม่มีพ่อแม่
3. พ่อแม่ของอุดมขอร้องให้ไปเรียนกวดวิชาทุกวันเสาร์
4. ทุกวันหยุดสุดสัปดาห์พ่อแม่พาหนูตีไปเที่ยวสวนสัตว์

6. เด็กคนใดที่ไม่อยู่ในข่ายพึงได้รับการสงเคราะห์แก่ทางราชการ

1. เด็กที่ถูกทอดทิ้ง	2. เด็กพิการ
3. เด็กที่ติดเกมส์	4. เด็กเร่ร่อน

7. โรงเรียนเพิ่มพูนมีกฎระเบียบห้ามนักเรียนไปเล่นเกมคอมพิวเตอร์ในร้านเกม ข้อความดังกล่าวสอดคล้องกับเรื่องใด

1. หน้าที่ของโรงเรียน
2. ความมีชื่อเสียงของโรงเรียน
3. การปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล
4. มาตรการส่งเสริมความประพฤตินักเรียน

8. ชบามีลูกสาวสติไม่ดี เลี้ยงดูลำบาก จนทำให้ชบาต้องผูกลูกไว้กับเสาบ้านตลอดเวลา เพื่อป้องกันไม่ให้ลูกสาวหนี การกระทำดังกล่าวแสดงถึงการไม่ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองอย่างไร

1. ละทิ้งเด็ก	2. ขาดการดูแลเด็ก
3. เลี้ยงดูเด็กโดยมิชอบ	4. ละเลยสิ่งที่จำเป็นต่อชีวิตเด็ก

9. กรณีใดที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะดำเนินการสงเคราะห์หรือคุ้มครองเด็ก

1. ผู้ปกครองทำงานนอกบ้าน
2. ผู้ปกครองประกอบอาชีพหาเช้ากินค่ำ
3. เด็กสมัครใจอยู่ในการสงเคราะห์ของพนักงานและเจ้าหน้าที่
4. ผู้ปกครองมีสภาพจิตไม่สมประกอบคลุ้มคลั่งจะทำร้ายลูกตลอดเวลา

10. ข้อใดจัดอยู่ในประเภทของเด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

1. ดาวเป็นเด็กยากจน
2. เต๋นเป็นเด็กกำพร้า
3. เต๋นเป็นเด็กเร่ร่อน
4. ดวงถูกพ่อเลี้ยงทำร้ายและพยายามข่มขืน

11. การศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพความพร้อมและโอกาสเป็น การศึกษาในระบบใด

1. การศึกษาตามอัธยาศัย
2. การศึกษานอกระบบ
3. การศึกษาในระบบ
4. การศึกษาวิชาชีพ

12. บิดามารดาหรือผู้ปกครองต้องให้บุตรหรือผู้อยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับจำนวนกี่ปี

1. 7 ปี
2. 9 ปี
3. 12 ปี
4. 15 ปี

13. การศึกษาในระบบมีกี่ระดับ

1. 2 ระดับคือ การศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. 2 ระดับคือ การศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาอุดมศึกษา
3. 3 ระดับคือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา
4. 4 ระดับคือ ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา

14. การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง

1. การศึกษานอกระบบคือการศึกษาผู้ใหญ่
2. การศึกษาในระบบคือการศึกษาที่อยู่ในสถานศึกษา
3. ผู้ต้องขัง คนพิการมีอิสระในการเลือกเรียนการศึกษาในระบบใดก็ได้
4. ลูกจ้างในสถานประกอบการสามารถเทียบโอนการทำงานของตนเป็นผลการเรียนได้

15. สมจิตได้เรียนจนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียน แสดงถึงสิทธิและเสรีภาพในเรื่องใด

1. สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา
2. สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล
3. สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ
4. สิทธิในการได้รับสวัสดิการจากรัฐ

16. ข้อใดไม่ใช่อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
1. แจ้งซื้อสินค้าและบริการที่เป็นอันตรายให้ทราบ
  2. พิจารณาเรื่องราวการร้องทุกข์ของผู้บริโภค
  3. จำหน่ายสินค้าคงพำราคาถูกให้ประชาชน
  4. ดำเนินการเกี่ยวกับสินค้าที่เป็นอันตราย
17. แก้วซื้ออาหารกระป๋องมาจากร้านค้าใกล้บ้าน พอเปิดทานพบว่ามิใช่เศษถุงพลาสติกอยู่ในกระป๋องแก้ว มีสิทธิของผู้บริโภคข้อใด
1. สิทธิได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา
  2. สิทธิได้รับชดเชยความเสียหาย
  3. สิทธิอิสระในการเลือกซื้อสินค้า
  4. สิทธิได้รับข่าวสาร
18. ผู้บริโภคมีสิทธิคืนสินค้าภายใน 3 วันทำการหลังซื้อ พร้อมหลักฐานการซื้อเป็นการใช้สิทธิผู้บริโภคตามข้อใด
1. สิทธิชดเชยค่าเสียหาย
  2. สิทธิในความปลอดภัย
  3. สิทธิในการเลือกซื้อสินค้า
  4. สิทธิในความเป็นธรรมในการทำสัญญา
19. ข้อใดกล่าวผิดในเรื่องสิทธิผู้บริโภค
1. สัมทำสัญญาซื้อขายบ้านตามกฎหมาย
  2. อุ่นถูกบังคับซื้อข้าวสารในราคาถูกกว่าท้องตลาด
  3. กลัวซื้ออาหารกระป๋องที่มีฉลากและได้มาตรฐาน
  4. แอปเปิ้ลได้รับการชดเชยค่าเสียหายจากการซื้อสินค้า
20. ผู้โดยสารได้ใช้บริการรถไฟฟ้าอย่างปลอดภัย ตามกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคฯ ถือเป็นสิทธิของผู้บริโภคข้อใด
1. สิทธิที่จะได้รับรู้ข่าวสาร
  2. สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกใช้บริการ
  3. สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา
  4. สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้บริการ

21. ยาทุกประเภทจะมีคำพรรณนาคุณและโทษ ข้อความนี้มีความสอดคล้องกับสิทธิในข้อใด

1. สิทธิที่จะได้รับคำพรรณนาคุณภาพที่ถูกต้องและเพียงพอเกี่ยวกับสินค้า
2. สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย
3. สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยในการใช้สินค้า
4. สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกซื้อสินค้า

22. ราตรีซื้อยาย้อมผมซึ่งผู้ผลิตแสดงสรรพคุณข้างกล่องไว้ว่าใช้แล้วปิดผมขาวผมจะดำเงางามภายใน 1 สัปดาห์ ราตรีใช้ไปแล้วไม่ได้ผลตามข้างกล่องยาย้อมผม จะไปร้องเรียนคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคด้านใด

1. ด้านสัญญา
2. ด้านโฆษณา
3. ด้านฉลากสินค้า
4. ด้านอาหารและยา

23. ข้อใดเป็นการโฆษณาที่เหมาะสมที่สุด

1. ชาเขียวดื่มแล้วรักษาโรคมะเร็ง
2. น้ำสมุนไพรผลิตจากดอกอัญชัน
3. ปากกาด้ามนี้ใช้แล้วหมึกไม่มีวันหมด
4. ผงซักฟอกยังมีฟองมากจะซักผ้าได้สะอาดกว่า

24. บริษัทก้าวไกลได้กลั่นผลิตรองเท้ากีฬาที่ขายดีก็ขึ้นราคา โดยไม่ได้รับอนุญาตจะมีความผิดฐานใด

1. ละเมิดสิทธิบัตร
2. ละเมิดลิขสิทธิ์
3. ปลอมเครื่องหมายการค้าผู้อื่น
4. ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

25. ทรัพย์สินทางปัญญามีผลต่อเศรษฐกิจของประเทศอย่างไรมากที่สุด

1. สร้างผู้ผลิตรายใหม่
2. สร้างเอกลักษณ์ที่โดดเด่นให้แก่สินค้า
3. สร้างให้ผู้บริโภคมีจิตสำนึกที่ดีในการเลือกซื้อสินค้า
4. สร้างภาพลักษณ์ที่ดีและมูลค่าเพิ่มให้กับเศรษฐกิจไทย

26. ปัจจัยข้อใดที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค

1. รสนิยมของผู้บริโภค
2. รายได้ของผู้บริโภค
3. การโฆษณาสินค้า
4. ราคาของสินค้า

27. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา คຸ່ມครองผู้บริโภคนให้มีความปลอดภัยจากการบริโภคอาหารด้วยการควบคุมเรื่องใด

1. ขนาดของภาชนะที่บรรจุ
2. อัตราส่วนของวัสดุที่เป็นส่วนผสม
3. การผลิตและการใช้เครื่องปรุงแต่งรส
4. ฉลากระบุวัน เดือน ปี ที่ผลิตและวันหมดอายุ

28. ข้อใดเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์

1. การอภิปรายในห้องประชุม
2. ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์
3. การรายงานหน้าชั้นเรียน
4. งานแต่งเพลง

29. วัตถุประสงค์ของการออกพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์คือข้อใด

1. ช่วยควบคุมผลงานที่เกิดจากการสร้างสรรค์ทางปัญญา
2. ช่วยป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดลิขสิทธิ์
3. ช่วยดูแลสิทธิประโยชน์ให้ผู้บริโภค
4. ช่วยเพิ่มมูลค่าของสินค้าให้มากขึ้น

30. ข้อใดกล่าวเกี่ยวกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์ไม่ถูกต้อง

1. เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน
2. เจ้าของลิขสิทธิ์อาจอนุญาตให้ผู้อื่นได้โดยกำหนดเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ก็ได้
3. การที่ผู้อื่นกระทำการทำซ้ำ หรือดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชนในงานอันมีลิขสิทธิ์ โดยไม่ได้รับอนุญาตถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์
4. การโอนลิขสิทธิ์ต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้โอนและผู้รับโอน ถ้าไม่ได้กำหนดระยะเวลาให้ถือว่าเป็นการโอนมีกำหนดระยะเวลา 15 ปี

แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1. 4	2. 4	3. 4	4. 4	5. 2
6. 3	7. 4	8. 3	9. 4	10. 4
11. 1	12. 2	13. 2	14. 3	15. 1
16. 3	17. 2	18. 4	19. 2	20. 4
21. 1	22. 2	23. 2	24. 2	25. 4
26. 2	27. 3	28. 4	29. 2	30. 4

แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาข้อความในแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ฉบับนี้ โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องท้ายข้อที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

ระดับความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	เหมาะสมในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	เหมาะสมในระดับมาก
3	หมายถึง	เหมาะสมในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมในระดับน้อย
1	หมายถึง	เหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ข้อมูลทั่วไป

เพศชาย

เพศหญิง

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	เนื้อหามีความยากง่ายเหมาะสมกับความสามารถในการเรียน					
2	เนื้อหาที่น่าสนใจมากกว่าการเรียนในหนังสือ					
3	การเรียงลำดับเนื้อหาเข้าใจง่าย					
4	ขนาดตัวอักษรชัดเจน เข้าใจง่าย					
5	ภาพประกอบช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในบทเรียน					
6	ภาษาที่ใช้ในบทเรียนมีความเหมาะสมเข้าใจง่าย					
7	การจัดองค์ประกอบมีความเหมาะสม สวยงาม					
8	เวลาที่มีความเหมาะสม					
9	การประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาที่เรียน					
10						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความคิดเห็น

ที่มีต่อการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง

ให้ท่านแสดงความคิดเห็นว่าแบบประเมินแต่ละข้อต่อไปนี้มีความสอดคล้องกับข้อคำถามแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน พร้อมให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ระดับความคิดเห็นต่างๆ มีความหมายดังนี้

- + 1   หมายความว่า ข้อคำถามมีความสอดคล้องนำไปสอบถามในประเด็นที่ต้องการได้
- 0   หมายความว่า ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับข้อคำถาม อาจมีประเด็นที่ต้องปรับแก้ไข
- 1   หมายความว่า ข้อคำถามไม่สอดคล้อง โดยประเด็นการสอบถามไม่เกี่ยวข้องกับวิจัย

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา ของผู้เชี่ยวชาญ			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
1	เนื้อหาที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับความสามารถในการเรียน				
2	เนื้อหาที่มีความน่าสนใจมากกว่าการเรียนในหนังสือ				
3	การเรียงลำดับเนื้อหาเข้าใจง่าย				
4	ขนาดตัวอักษรชัดเจน เข้าใจง่าย				
5	ภาพประกอบช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในบทเรียน				
6	ภาษาที่ใช้ในบทเรียนมีความเหมาะสมเข้าใจง่าย				
7	การจัดองค์ประกอบมีความเหมาะสม สวยงาม				
8	เวลาที่มีความเหมาะสม				
9	การประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาที่เรียน				
10	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สร้างความรู้สึกพึงพอใจให้กับนักเรียน				

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
 .....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ภาคผนวก ค
ผลการตรวจคุณภาพเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตารางที่ 11 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์ สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC = $\frac{\sum R}{N}$	หมายเหตุ
	1	2	3		
1. ท่านคิดว่าระดับความยากง่ายของเนื้อหาเรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ที่นำมาพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ควรแบ่ง เนื้อหาอย่างไรและควรเรียงลำดับเนื้อหาอย่างไรจึงทำ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
2. ท่านคิดว่าการสอนสังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรมเพื่อให้สามารถเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาเรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวันควรมีการนำเสนอข้อมูลเข้า สู่บทเรียนในรูปแบบใด	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
3. ท่านคิดว่าในแต่ละเนื้อหาควรมีการใส่กิจกรรม อย่างไรบ้าง จึงจะทำให้การเรียนรู้ด้วยหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์เกิดความน่าสนใจ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
4. แบบฝึกหัดที่ใช้ในการฝึกให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ ในเรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันควรมีรูปแบบใด	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
5. เกณฑ์การตัดสินว่าผู้เรียนสามารถเข้าใจและนำ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันไปใช้ได้นั้นควร ตรวจสอบจากสิ่งใด	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้

ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์ สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC = $\frac{\sum R}{N}$	หมายเหตุ
	1	2	3		
1. ท่านคิดว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ควรมีลักษณะอย่างไร และมีองค์ประกอบอะไรบ้าง	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
2. ท่านคิดว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่อยู่ในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ควรมีรูปแบบใด	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
3. ท่านมีความคิดเห็นเรื่องการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันในด้านต่อไปนี้ 3.1 ด้านการดำเนินเรื่องตามเนื้อหา 3.2 ลักษณะของภาพ 3.3 การออกแบบด้านกราฟิก 3.4 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน 3.5 ลักษณะของเสียง - เสียงดนตรี - เสียงบรรยาย - อื่นๆ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ควรนำมาใช้ในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมควรมีรูปแบบอย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
5. แบบฝึกหัดระหว่างเรียนที่นำมาใช้ในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสมกับเรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันตามศักยภาพของตัวสื่อ ควรเป็นรูปแบบใดและควรมีการแสดงผลย้อนกลับ (feedback) เพื่อให้นักเรียนทราบในลักษณะใด (ภาพ เสียง ข้อความ ฯลฯ) ควรมีเฉลยหรือไม่และอยู่ในขั้นตอนใด	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้

ตารางที่ 13 แสดงผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ประเด็นสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์
<p>1. ท่านคิดว่าระดับความยากง่ายของเนื้อหาเรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่นำมาพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ควรแบ่งเนื้อหาอย่างไรและควรเรียงลำดับเนื้อหาอย่างไรจึงทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ</p>	<p>เนื้อหาเป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระสำคัญในหลักสูตรการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม การลำดับเนื้อหาแบ่งตามประเภทของกฎหมายคุ้มครองสิทธิของบุคคล ควรตรวจสอบรายละเอียดของกฎหมายแต่ละประเด็น เนื่องจากมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับประเด็นนั้นๆจำนวนมาก เช่น 1) กฎหมายคุ้มครองเด็ก อาจเริ่มจากภาพกว้างให้เห็นถึงสิทธิเด็กตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CPR) แล้วตามด้วย พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก 2) กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา ให้กล่าวถึง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพราะเนื้อหาค่อนข้างครอบคลุม 3) กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ควรกล่าวถึง พ.ร.บ.คุ้มครองผู้บริโภค หลักการในเรื่องสิทธิผู้บริโภคและหน่วยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ (อาจเพิ่มกระบวนการในการดำเนินการ) 4) กฎหมายคุ้มครองลิขสิทธิ์ อาจเพิ่มกระบวนการในการขอรับการรับการคุ้มครองและควรเรียงจากง่ายไปหายากลำดับเนื้อหาที่ง่ายไปหายากและเรียงที่ใกล้ตัวไปก่อน</p>

ตารางที่ 13 แสดงผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา (ต่อ)

ประเด็นสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์
2. ท่านคิดว่าการสอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเพื่อให้สามารถเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาเรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันควรมีการนำเสนอข้อมูลเข้าสู่บทเรียนในรูปแบบใด	การนำเข้าสู่บทเรียนควรให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์จากข่าวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ผู้เรียนจะสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ได้ดี โดยอาจเลือกใช้ วิดีทัศน์ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดการอยากเรียน การตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นความคิด ความสนใจหรือเล่าเรื่องที่นักเรียนพบเห็นในชีวิตประจำวันและจากการนำเสนอข่าวผ่านสื่อโทรทัศน์
3. ท่านคิดว่าในแต่ละเนื้อหาควรมีการใส่กิจกรรมอย่างไรบ้าง จึงจะทำให้การเรียนรู้ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เกิดความน่าสนใจ	ควรมีการให้ตัวอย่างที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม มีการวิเคราะห์โดยใช้กรณีศึกษาหรือใช้เหตุการณ์หรือคำตัดสินของศาลในคดีที่เกี่ยวข้องแล้วให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ เน้นการวิเคราะห์มากกว่าการท่องจำเนื้อหา โดยเน้นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้เห็นความสำคัญของเรื่องที่จะเรียน หรือความสำคัญของกฎหมาย กิจกรรมกรณีศึกษาข่าวจากสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อโทรทัศน์แล้วให้นักเรียนวิเคราะห์และใช้วิธีการสอนแบบบทบาทสมมติควบคู่ได้
4. แบบฝึกหัดที่ใช้ในการฝึกให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันควรมีรูปแบบใด	ควรเป็นกรณีศึกษา เหตุการณ์ คำตัดสินของศาลแล้วให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ถึงความสำคัญ หลักการการกระทำผิดความตามกฎหมายนั้นๆ ควรมีรูปภาพประกอบที่สร้างสรรค์ คำถามในแบบฝึกหัดควรมีทั้งแบบปลายปิดและปลายเปิด ควรให้ผู้เรียนรู้จักการวิเคราะห์
5. เกณฑ์การตัดสินว่าผู้เรียนสามารถเข้าใจและนำเรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันไปใช้ได้นั้นควรตรวจสอบจากสิ่งใด	ผู้เรียนสามารถบอกข้อสรุปทั่วไปได้ เห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน วิเคราะห์กรณีศึกษาได้ถูกต้องบอกแนวทางการนำความรู้ไปใช้ได้ สามารถยกตัวอย่างได้ สามารถวิเคราะห์แสดงผลได้

ตารางที่ 14 แสดงผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ประเด็นสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์
<p>1. ท่านคิดว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ควรมีลักษณะอย่างไรและมีองค์ประกอบอะไรบ้าง</p>	<p>หนังสือควรมีลักษณะของมัลติมีเดีย องค์ประกอบด้านโครงสร้างควรประกอบด้วย หน้าปก คำนำ บอกกล่าวเกี่ยวกับข้อมูลในหนังสือ สารบัญ เนื้อหา/สาระในแต่ละหน้า อ้างอิง ข้อมูลที่นำมาใช้ ดัชนี ปกหลัง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถออกแบบได้หลายประเภท ให้ผู้วิจัยเลือกจะทำในลักษณะของออนไลน์หรือออฟไลน์ ผู้เรียนในระดับชั้น ม.1 สามารถใช้แบบออนไลน์ได้เพราะผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเองแล้ว แต่ผู้วิจัยต้องแน่ใจว่าผู้เรียนได้เข้าใจจริงและพื้นฐานของวิชาที่อาจมีการใส่รูปภาพ วิดีโอที่อาจมีข้อมูลจำนวนมาก ควรระมัดระวังเรื่องการตั้งค่าเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความผิดพลาดระหว่างการใช้งานแบบออนไลน์ การตัดสินใจเลือกลักษณะของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ควรอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีและมี</p>
	<p>เหตุผลมาสนับสนุนการใช้ลักษณะออนไลน์ ออฟไลน์หรือการแบ่งเนื้อหาในแต่ละส่วน ควรเรียงลำดับอย่างไร ผู้เรียนสามารถเรียนตามความสนใจในหน่วยการเรียนรู้ใดก่อนและหลังได้หรือไม่ ในส่วนขององค์ประกอบการใช้ วิดีโอ ข้อความ รูปภาพ เสียง และแอนิเมชัน ให้พิจารณาจากเนื้อหาของแต่ละหน่วย หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ควรมีลักษณะที่จูงใจ มีภาพเคลื่อนไหวเพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นช่วงรอยต่อระหว่างชั้นประถมกับมัธยมจึงชอบสื่อผสม เช่น วิดีโอ ภาพ</p>

ตารางที่ 14 แสดงผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (ต่อ)

ประเด็นสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์
<p>2. ท่านคิดว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่อยู่ในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ควรมีรูปแบบใด</p>	<p>ควรเป็นกิจกรรมร่วมกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยมีครูเป็นผู้ควบคุมและให้คำแนะนำ กิจกรรมการเรียนรู้ที่อยู่ในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จะเกี่ยวข้องกับการออกแบบการสอนในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เนื้อหาของวิชาถูกหมายค่อนข้างเป็นทฤษฎี จึงมีวิธีการสอนไม่ก็ประเภทที่เหมาะสม ผู้วิจัยควรไปศึกษาวิธีสอนแต่ละประเภท เช่น หากเลือกใช้วิธีสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน วิธีสอนนี้เมื่อไปอยู่ในรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จะสามารถพานักเรียนไปถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ได้หรือไม่ กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดต้องโต้ตอบกับเด็กได้ ประเด็นที่เด็กอาจสงสัยจากการเรียนผู้สอนควรเตรียมคำตอบไว้ล่วงหน้า การอ่านเนื้อหาอย่างเดี่ยวเด็กไม่อาจวิเคราะห์ได้ จึงต้องหากรณีตัวอย่างมาให้เด็กวิเคราะห์ มีเกมและแบบทดสอบแทรกได้</p>
<p>3. ท่านมีความคิดเห็นเรื่องการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันในด้านต่อไปนี้หรือไม่อย่างไร</p> <p>3.1 ด้านการดำเนินเรื่องตามเนื้อหา</p> <p>3.2 ลักษณะของภาพ</p> <p>3.3 การออกแบบด้านกราฟิก</p> <p>3.4 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน</p> <p>3.5 ลักษณะของเสียง</p> <ul style="list-style-type: none"> - เสียงดนตรี - เสียงบรรยาย - อื่นๆ 	<p>เสียงที่ใช้ประกอบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นั้นไม่ได้แต่ต้องไม่มากเกินไปจนความจำเป็น เช่น เสียงอ่านประกอบ ผู้เรียนในชั้น ม.1 เหมาะสมกับเสียงพื้นฐาน เช่น เสียงเปิดหน้า-คลิกปุ่ม ก็เพียงพอเพื่อการลดทอนเสียงที่ไม่จำเป็น อาจใช้เสียงเด็ก เช่น เสียงพากษ์ที่เหมือนพากษ์การ์ตูน มีความแปลกให้เพื่อให้ความน่าสนใจ</p>

ตารางที่ 14 แสดงผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (ต่อ)

ประเด็นสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ควรนำมาใช้ในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมควรมีรูปแบบอย่างไรบ้าง	แบบทดสอบหรือข้อสอบ ให้นักเรียนสรุปความรู้จากบทเรียนการวัดผลสัมฤทธิ์และวัดความรู้ความเข้าใจ เหมาะสมกับการใช้แบบทดสอบแบบเลือกตอบ เต็มคำ จับคู่ เขียนตอบแบบสั้น
5. แบบฝึกหัดระหว่างเรียนที่นำมาใช้ในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสมกับเรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวันตามศักยภาพของตัวสื่อ ควรเป็นรูปแบบใดและควรมีการแสดงผลย้อนกลับ (feedback) เพื่อให้นักเรียนทราบในลักษณะใด (ภาพ เสียง ข้อความ ฯลฯ) ควรมีเฉลยหรือไม่ และอยู่ในขั้นตอนใด	แบบฝึกหัดอยู่ท้ายบทหรือเรื่องนั้นๆ ควรมีเฉลย นักเรียนทำซ้ำได้เพราะเป็นแบบฝึกการเฉลยแบบฝึกหัดหรือข้อสอบไม่ควรให้เด็กคลิกเข้าไปดูก่อน มีการเขียนคำชี้แจงกำกับอย่างชัดเจน เน้นย้ำให้เด็กทำให้ครบทุกข้อก่อนแล้วจึงเฉลย
6. ข้อเสนอแนะอื่นๆ	หารูปแบบโปรแกรมที่เหมาะสมจะช่วยเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาสื่อ e-book โปรแกรมที่จะใช้ในการใช้งานควรเป็นโปรแกรมที่เสถียรเนื่องจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีวิดีโอ อาจทำให้เกิดความผิดพลาดระหว่างใช้งานเพิ่มเติมเนื้อหา พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ เพราะมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็กที่มักจะใช้ Social network เป็นจำนวนมาก มีการบ้าน/ชิ้นงานนอกชั่วโมงได้ เพราะคนละส่วนกันกับการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 15 แสดงผลการประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC = $\frac{\sum R}{N}$	ความหมาย
	1	2	3		
1. สารระสำคัญสอดคล้องกับหลักสูตร	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
2. จุดประสงค์ - มีความสอดคล้อง - ครอบคลุมพฤติกรรมด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการและคุณลักษณะอันพึง ประสงค์	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
3. เนื้อหา - สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ - ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ - เนื้อหาถูกต้อง - เรียงลำดับความยากง่าย - มีความชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง
4. กระบวนการจัดการเรียนรู้ - สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ - สอดคล้องกับเนื้อหาในแผนการ จัดการเรียนรู้ - สามารถปฏิบัติได้ - เหมาะสมกับเวลา	0	+1	+1	0.67	มีความสอดคล้อง
5. สื่อการเรียนการสอน - สอดคล้องกับกระบวนการจัดการ เรียนรู้ - ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วย ตนเอง - มีความทันสมัย เป็นปัจจุบัน - เหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	มีความสอดคล้อง

ตารางที่ 16 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมิน
คุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC = $\frac{\sum R}{N}$	หมายเหตุ
	1	2	3		
1. การออกแบบ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
1.1 ปก รูปเล่ม เมนู น่าสนใจ ง่ายต่อการใช้งาน					
1.2 การบอกจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
2. การนำเสนอเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
2.1 เนื้อหาที่นำเสนอตรงและครอบคลุมตามจุดประสงค์การเรียนรู้					
2.2 ความถูกต้องของเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
2.3 การลำดับเนื้อหาที่มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
2.4 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
2.5 การใช้ภาษาสามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
3. องค์ประกอบทั่วไป	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
3.1 ความเหมาะสมของเวลาในการเรียน					
3.2 มีคู่มือการใช้ที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้

ตารางที่ 17 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมิน
คุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC = $\frac{\sum R}{N}$	หมายเหตุ
	1	2	3		
1. การออกแบบ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
1.1 การออกแบบบทเรียนให้ใช้งานง่าย สะดวกและไม่สับสน					
1.2 การออกแบบหน้าจอเหมาะสม น่าสนใจ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
1.3 ตัวอักษรมีความชัดเจนเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
1.4 รูปภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
2. การจัดการและการควบคุม	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
2.1 การใช้และออกจากโปรแกรมสะดวก					
2.2 สามารถทบทวนบทเรียนซ้ำๆได้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
2.3 มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียน	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
3. องค์ประกอบทั่วไป	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
3.1 ความสะดวกและง่ายต่อการนำไปใช้					
3.2 ความเหมาะสมของเครื่องมือแสดงผล (Hard ware) ที่ใช้ในปัจจุบันและรองรับการใช้ งานในอนาคต	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
3.3 เอกสารคู่มือการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มี ความเหมาะสม เข้าใจง่าย	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้

ตารางที่ 18 ผลการประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			$\bar{X}$	S.D	แปลผล
	1	2	3			
1. การนำเข้าสู่บทเรียน	5	4	5	4.67	0.58	ดีมาก
1.1 ปก รูปเล่ม เมนู น่าสนใจ ง่ายต่อการใช้งาน						
1.2 ความเหมาะสมในการนำเข้าสู่บทเรียน	4	4	4	4	0.00	ดี
2. การนำเสนอเนื้อหา	5	5	5	5	0.00	ดีมาก
2.1 เนื้อหาที่นำเสนอตรงและครอบคลุมตามจุดประสงค์การเรียนรู้						
2.2 ความถูกต้องของเนื้อหา	5	5	5	5	0.00	ดีมาก
2.3 การลำดับเนื้อหา มีความเหมาะสม	5	5	5	5	0.00	ดีมาก
2.4 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	5	5	5	5	0.00	ดีมาก
2.5 การใช้ภาษาสามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน	4	5	4	4.33	0.58	ดี
3. องค์ประกอบทั่วไป	5	4	5	4.67	0.58	ดีมาก
3.1 ความเหมาะสมของเวลาในการเรียน						
3.2 มีคู่มือการใช้ที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้	4	4	4	4	0.00	ดี
เฉลี่ย				4.63	0.29	ดีมาก

ตารางที่ 19 ผลการประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			$\bar{X}$	S.D	แปลผล
	1	2	3			
1. การออกแบบ						
1.1 การออกแบบบทเรียนให้ใช้งานได้ง่าย สะดวกและไม่สับสน	4	4	4	4	0.00	ดี
1.2 การออกแบบหน้าจอเหมาะสม น่าสนใจ	5	4	4	4.33	0.58	ดี
1.3 ตัวอักษรมีความชัดเจนและเหมาะสม	3	4	4	3.67	0.58	ดี
1.4 รูปภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน	4	3	4	3.67	0.58	ดี
2. การจัดการและการควบคุม						
2.1 การใช้และการออกจากโปรแกรม สะดวก	4	4	4	4	0.00	ดี
2.2 สามารถทบทวนบทเรียนซ้ำๆได้	4	4	4	4	0.00	ดี
3. องค์ประกอบทั่วไป						
3.1 ความสะดวกและง่ายต่อการนำไปใช้	4	4	4	4	0.00	ดี
3.2 ความเหมาะสมของเครื่องมือแสดงผล (Hard Ware) ที่ใช้ในปัจจุบันและรองรับการใช้งานในอนาคต	5	4	4	4.33	0.58	ดี
3.3 เอกสารคู่มือการใช้งานหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์มีความเหมาะสม เข้าใจง่าย	4	4	4	4	0.00	ดี
เฉลี่ย				4	0.30	ดี

ตารางที่ 20 ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ การทดลองแบบรายบุคคล (Individual Tryout)

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน						คะแนน หลังเรียน (30)	ร้อยละ	
	ชุดที่ 1 (10)	ชุดที่ 2 (10)	ชุดที่ 3 (10)	ชุดที่ 4 (10)	รวม (40)	ร้อยละ			
1	5	6	6	7	24	60.00	21	70.00	
2	7	5	5	6	23	57.50	19	63.33	
3	6	6	7	6	25	62.50	20	66.66	
รวม	18	17	18	19	75		60		
							$E_1 = 62.50$	$E_2 = 66.67$	

ตารางที่ 21 ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ การทดลองแบบกลุ่มย่อย (Small Group Tryout)

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน						คะแนน หลังเรียน (30)	ร้อยละ	
	ชุดที่ 1 (10)	ชุดที่ 2 (10)	ชุดที่ 3 (10)	ชุดที่ 4 (10)	รวม (40)	ร้อยละ			
1	5	8	5	8	26	65.00	23	76.66	
2	7	8	5	7	27	67.50	25	83.33	
3	6	7	7	8	28	70.00	25	83.33	
4	8	7	8	7	30	75.00	24	80.00	
5	6	7	8	7	28	70.00	27	90.00	
6	8	7	8	9	32	80.00	22	73.33	
7	8	8	7	8	31	77.50	25	83.33	
8	8	7	7	8	30	75.00	24	80.00	
9	6	7	8	7	28	70.00	23	76.66	
รวม	62	66	61	69	260	72.22	194	71.85	
							$E_1 = 72.22$	$E_2 = 71.85$	

ตารางที่ 22 ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ การทดลองภาคสนาม (Field Tryout)

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน						คะแนน หลังเรียน (30)	ร้อยละ
	ชุดที่ 1 (10)	ชุดที่ 2 (10)	ชุดที่ 3 (10)	ชุดที่ 4 (10)	รวม (40)	ร้อยละ		
1	5	6	7	8	26	65.00	25	83.33
2	6	5	7	5	23	57.50	26	86.66
3	7	7	6	7	27	67.50	24	80.00
4	6	6	7	6	25	62.50	25	83.33
5	5	7	7	7	26	65.00	26	86.66
6	7	8	8	8	31	77.50	27	90.00
7	5	6	6	6	23	57.50	25	83.33
8	6	7	7	8	28	70.00	26	86.66
9	7	8	5	7	27	67.50	26	86.66
10	5	6	8	5	24	60.00	24	80.00
11	6	7	7	6	26	65.00	28	93.33
12	7	5	5	8	25	62.50	25	83.33
13	6	6	6	7	25	62.50	26	86.66
14	5	6	7	8	26	65.00	27	90.00
15	6	7	8	6	27	67.50	25	83.33
16	5	6	6	5	22	55.00	23	76.66
17	7	7	5	7	26	65.00	25	83.33
18	5	8	6	6	25	62.50	26	86.66
19	6	5	5	8	24	60.00	26	86.66
20	5	8	6	8	27	67.50	24	80.00
21	5	5	7	6	23	57.50	25	83.33
22	6	6	6	8	26	65.00	27	90.00
23	7	7	7	6	27	67.50	23	76.66
24	7	8	5	7	27	67.50	22	73.33
25	7	6	6	5	24	60.00	28	93.33
26	6	5	7	7	25	62.50	25	83.33

ตารางที่ 22 ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ การทดลองภาคสนาม (Field Tryout) (ต่อ)

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน						คะแนน หลังเรียน (30)	ร้อยละ
	ชุดที่ 1 (10)	ชุดที่ 2 (10)	ชุดที่ 3 (10)	ชุดที่ 4 (10)	รวม (40)	ร้อยละ		
27	6	8	5	6	25	62.50	25	83.33
28	5	6	6	7	24	60.00	27	90.00
29	6	7	7	5	25	62.50	27	90.00
30	7	6	6	6	25	62.50	28	93.33
31	5	8	5	7	25	62.50	25	83.33
32	7	8	8	5	28	70.00	26	86.66
33	6	8	6	6	26	65.00	25	83.33
34	7	8	7	7	29	72.50	26	86.66
35	7	6	5	6	24	60.00	26	86.66
36	6	7	6	5	24	60.00	24	80.00
37	7	8	7	7	29	72.50	25	83.33
38	7	8	6	6	27	67.50	26	86.66
รวม	300	305	304	309	1218	80.12	982	86.13
						$E_1=80.12$		$E_2=86.13$

ตารางที่ 23 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับตัวชี้วัดการเรียนรู้
เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

ตัวชี้วัดการเรียนรู้	ข้อที่	ระดับพฤติกรรม	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC = $\sum \frac{R}{N}$	หมายเหตุ
			1	2	3		
ม 1/1 ปฏิบัติตน ตามกฎหมายใน การคุ้มครองสิทธิ ส่วนบุคคล	1	ความรู้/ความจำ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	2	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	3	ความรู้/ความจำ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	4	ความรู้/ความจำ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	5	การวิเคราะห์	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	6	ความรู้/ความจำ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	7	การวิเคราะห์	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	8	ความรู้/ความจำ	-1	+1	+1	0.33	นำไปใช้ได้
	9	ความรู้/ความจำ	-1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	10	การวิเคราะห์	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	11	ความรู้/ความจำ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	12	ความรู้/ความจำ	0	+1	+1	0.67	นำไปใช้ได้
	13	ความเข้าใจ	0	+1	+1	0.67	นำไปใช้ได้
	14	การวิเคราะห์	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	15	ความรู้/ความจำ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	16	ความรู้/ความจำ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	17	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	18	ความเข้าใจ	0	+1	+1	0.67	นำไปใช้ได้
	19	ความรู้/ความจำ	0	+1	+1	0.67	นำไปใช้ได้
	20	ความรู้/ความจำ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้

ตารางที่ 23 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับตัวชี้วัดการเรียนรู้
เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน (ต่อ)

ตัวชี้วัดการเรียนรู้	ข้อที่	ระดับพฤติกรรม	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC = $\sum \frac{R}{N}$	หมายเหตุ
			1	2	3		
ม 1/1 ปฏิบัติตน ตามกฎหมายในการ คุ้มครองสิทธิส่วน บุคคล	21	การวิเคราะห์	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	22	การนำไปใช้	0	+1	+1	0.67	นำไปใช้ได้
	23	การนำไปใช้	0	+1	+1	0.67	นำไปใช้ได้
	24	การนำไปใช้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	25	การวิเคราะห์	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	26	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	27	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	28	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	29	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	30	ความเข้าใจ	0	+1	+1	0.67	นำไปใช้ได้
	31	การวิเคราะห์	0	0	+1	0.33	ใช้ไม่ได้
	32	ความเข้าใจ	0	+1	+1	0.67	นำไปใช้ได้
	33	การนำไปใช้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	34	การวิเคราะห์	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	35	ความรู้/ความจำ	0	+1	+1	0.67	นำไปใช้ได้
	36	ความรู้/ความจำ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	37	ความเข้าใจ	0	+1	+1	0.67	นำไปใช้ได้
	38	การวิเคราะห์	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	39	ความรู้/ความจำ	0	+1	+1	0.67	นำไปใช้ได้
	40	การวิเคราะห์	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้

ตารางที่ 23 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับตัวชี้วัดการเรียนรู้
เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน (ต่อ)

ตัวชี้วัดการเรียนรู้	ข้อที่	ระดับพฤติกรรม	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC = $\sum \frac{R}{N}$	หมายเหตุ
			1	2	3		
ม 1/1 ปฏิบัติน ตามกฎหมายใน การคุ้มครองสิทธิ ส่วนบุคคล	41	ความรู้/ความจำ	0	+1	+1	0.67	นำไปใช้ได้
	42	ความรู้/ความจำ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	43	การวิเคราะห์	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	44	ความรู้/ความจำ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	45	การวิเคราะห์	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	46	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	47	การวิเคราะห์	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	48	ความเข้าใจ	0	0	+1	0.33	ใช้ไม่ได้
	49	ความรู้/ความจำ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
	50	ความรู้/ความจำ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้

ตารางที่ 24 ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	หมายเหตุ
1	0.78	0.25	นำไปใช้
2	0.85	0.10	ตัดทิ้ง
3	0.68	0.25	นำไปใช้
4	0.78	0.05	ตัดทิ้ง
5	0.58	0.25	นำไปใช้
6	0.80	0.20	นำไปใช้
7	0.83	0.25	นำไปใช้
8	0.73	0.05	ตัดทิ้ง
9	0.75	0.20	นำไปใช้
10	0.60	0.20	นำไปใช้
11	0.43	0.05	ตัดทิ้ง
12	0.30	0.20	นำไปใช้
13	0.20	0.40	นำไปใช้

ตารางที่ 24 ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	หมายเหตุ
14	0.48	0.35	นำไปใช้
15	0.63	0.05	ตัดทิ้ง
16	0.80	0.20	นำไปใช้
17	0.55	0.20	นำไปใช้
18	0.58	0.35	นำไปใช้
19	0.70	0.20	นำไปใช้
20	0.80	0.20	นำไปใช้
21	0.25	0.05	ตัดทิ้ง
22	0.48	0.25	นำไปใช้
23	0.78	0.05	ตัดทิ้ง
24	0.63	0.25	นำไปใช้
25	0.53	0.25	นำไปใช้
26	0.38	0.25	นำไปใช้
27	0.33	0.25	นำไปใช้
28	0.78	-0.05	ตัดทิ้ง
29	0.65	0.20	นำไปใช้
30	0.43	0.15	ตัดทิ้ง
31	0.53	0.25	นำไปใช้
32	0.58	0.05	ตัดทิ้ง
33	0.60	0.20	นำไปใช้
34	0.65	0.20	นำไปใช้
35	0.70	0.00	ตัดทิ้ง
36	0.53	0.05	ตัดทิ้ง
37	0.58	0.25	นำไปใช้
38	0.70	0.10	ตัดทิ้ง
39	0.58	0.05	ตัดทิ้ง
40	0.53	0.25	นำไปใช้

ตารางที่ 24 ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	หมายเหตุ
41	0.60	0.10	ตัดทิ้ง
42	0.60	0.20	นำไปใช้
43	0.98	0.05	ตัดทิ้ง
44	0.53	0.05	ตัดทิ้ง
45	0.68	0.15	ตัดทิ้ง
46	0.60	0.30	นำไปใช้
47	0.60	0.10	ตัดทิ้ง
48	0.58	0.25	นำไปใช้
49	0.55	0.10	ตัดทิ้ง
50	0.65	0.40	นำไปใช้

ทดลองใช้แบบทดสอบกับนักเรียนที่ผ่านการเรียน เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 40 คน ได้ข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ที่นำมาใช้ได้ 30 ข้อ ผู้วิจัยทำการเลือกแล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งหมด พบว่าค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบฉบับนี้ มีค่าเท่ากับ 1.02

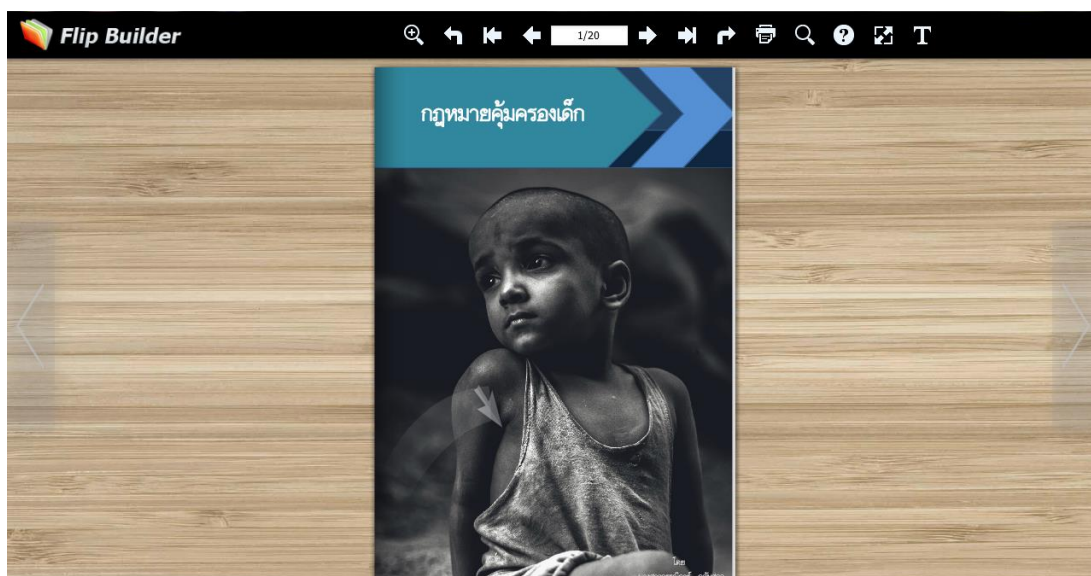
ตารางที่ 25 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

นักเรียน คนที่	คะแนน		หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน	คิดเป็นร้อยละ
	ก่อนเรียน (30)	หลังเรียน (30)		
1	17	26	9	23.68
2	18	25	7	18.42
3	16	26	10	26.31
4	17	26	9	23.68
5	16	26	10	26.31
6	15	26	11	28.94
7	15	26	11	28.94
8	19	26	7	18.42
9	18	26	8	21.05
10	17	26	9	23.68
11	14	26	12	31.57
12	15	25	10	26.31
13	19	26	7	18.42
14	15	26	5	13.15
15	16	25	9	23.68
16	16	26	10	26.31
17	15	26	11	28.94
18	20	25	5	13.15
19	20	26	6	15.78
20	18	26	8	21.05
21	17	26	9	23.68

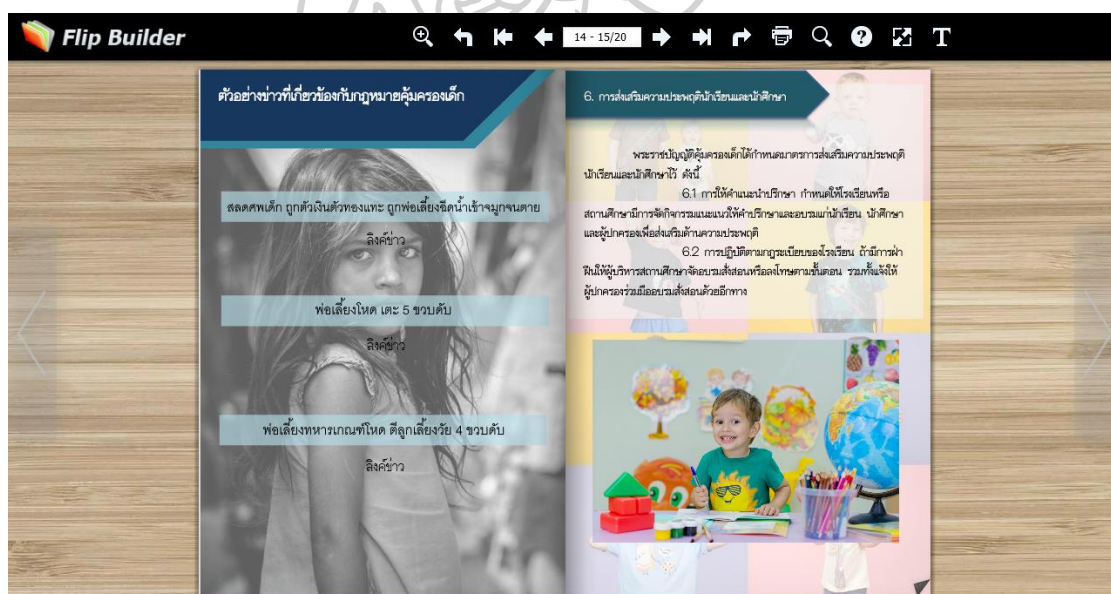
ตารางที่ 25 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนน		หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน	คิดเป็นร้อยละ
	ก่อนเรียน (30)	หลังเรียน (30)		
22	17	26	9	23.68
23	18	26	8	21.05
24	17	25	8	21.05
25	21	26	5	13.15
26	15	26	11	28.94
27	20	26	6	15.78
28	22	26	4	10.52
29	19	26	7	18.42
30	17	26	9	23.68
31	22	26	4	10.52
32	20	26	6	15.78
33	19	26	9	23.68
34	20	26	6	15.78
35	20	26	6	15.78
36	17	26	9	23.68
37	18	26	8	21.05
38	15	25	10	26.31
รวม	670	982	308	
คิดเป็น เฉลี่ย	17.63	25.84	8.10	

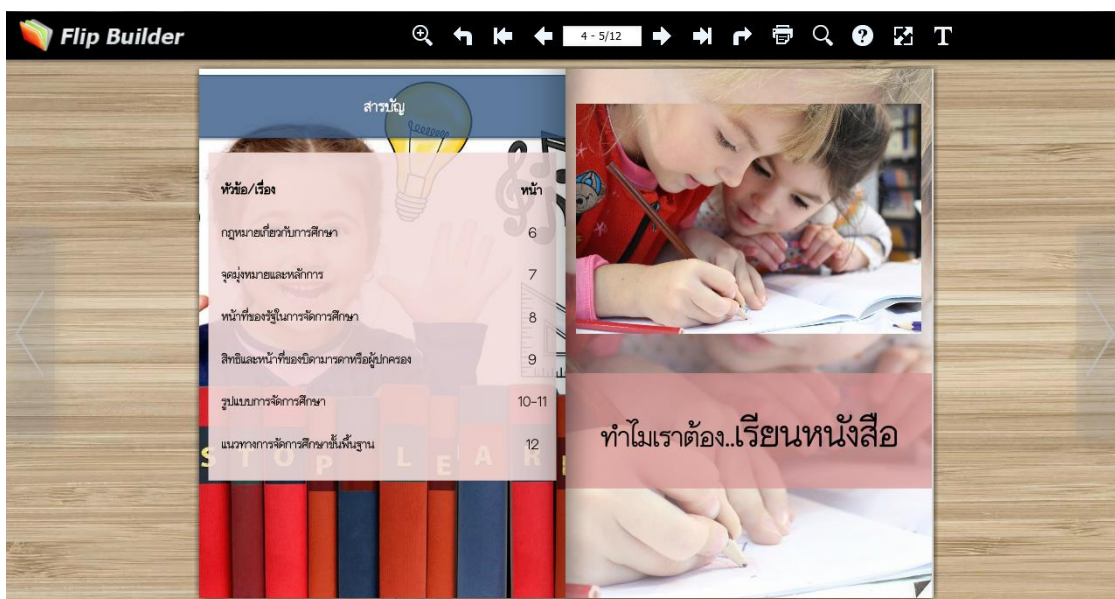

ภาพที่ 1 ภาพปกหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องกฎหมายคุ้มครองเด็ก

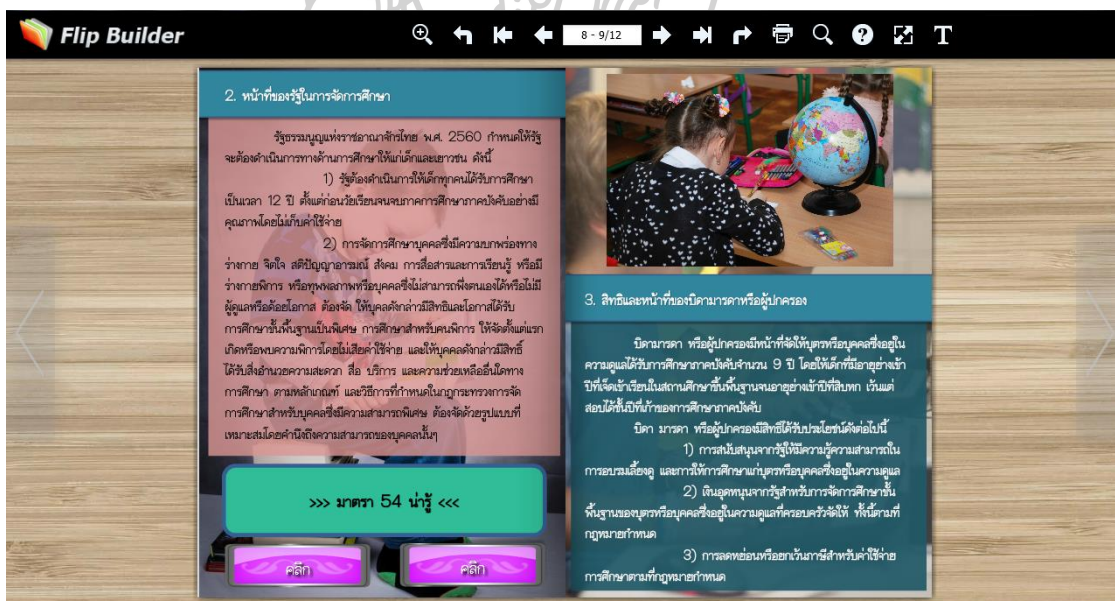

ภาพที่ 2 ภาพตัวอย่างเนื้อหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง กฎหมายคุ้มครองเด็ก

ภาพที่ 3 ภาพสารบัญหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องกฎหมายการศึกษา

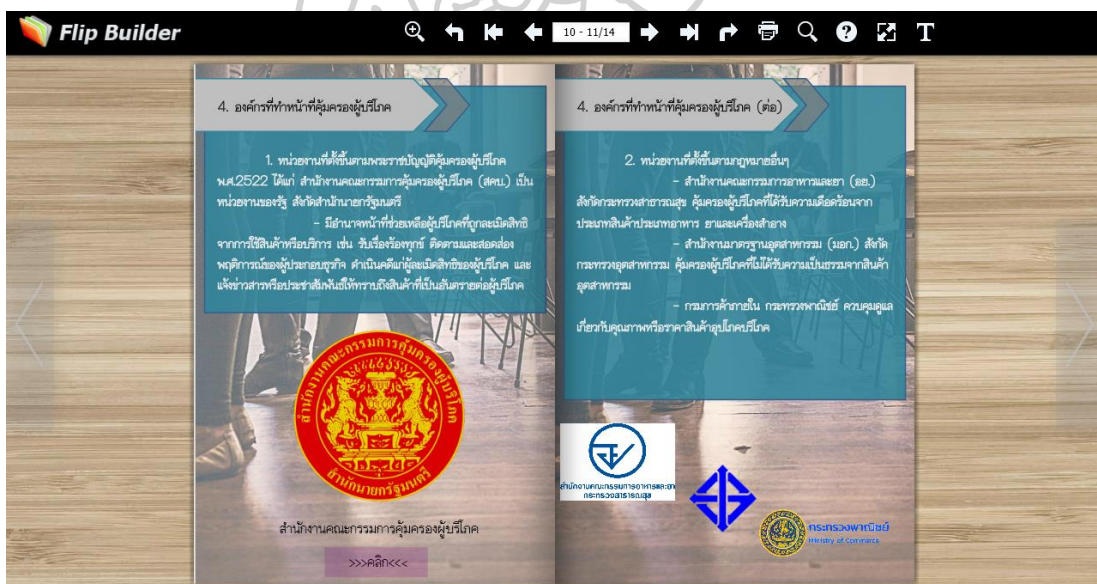

ภาพที่ 4 ภาพตัวอย่างเนื้อหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายการศึกษา

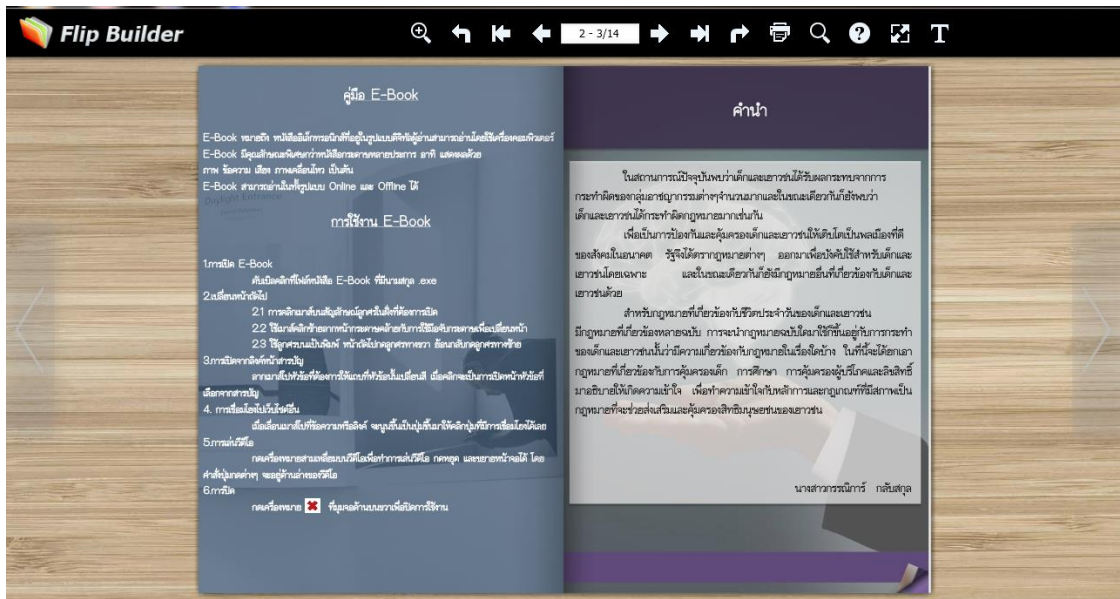

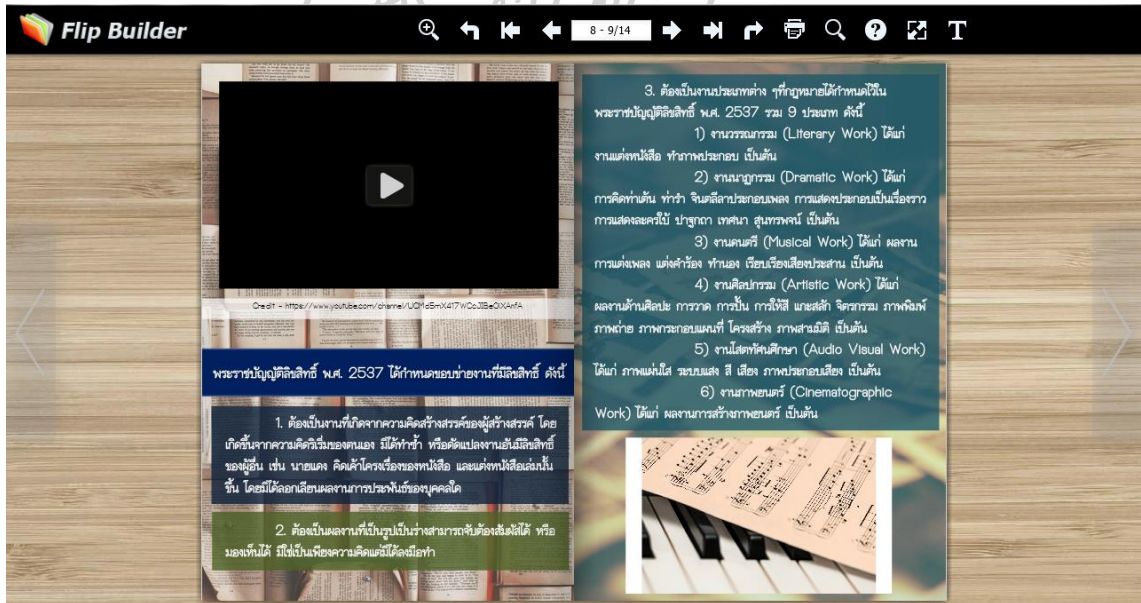
ภาพที่ 5 ภาพตัวอย่างเนื้อหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

ภาพที่ 6 ภาพตัวอย่างเนื้อหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

ภาพที่ 7 ภาพคู่มือและคำนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายลิขสิทธิ์

ภาพที่ 8 ภาพตัวอย่างเนื้อหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กฎหมายลิขสิทธิ์

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวกรรณิการ์ กลับสกุล
วัน เดือน ปี เกิด	28 สิงหาคม 2530
สถานที่เกิด	จังหวัดสมุทรสงคราม
วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาการสอนสังคมศึกษา คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	40/1 ม.2 ต.ท่าคา อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม

